

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU DRAWSKIEGO

NA LATA 2025-2028 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2032

WYKONAWCA:

EKOSTANDARD
Pracownia Analiz Środowiskowych

ul. Wiązowa 1B/2, 62-002 Suchy Las

Adres do korespondencji:

ul. Szafirowa 4/6, 62-002 Suchy Las

www.ekostandard.pl

email: ekostandard@ekostandard.pl

tel. 739-199-781

AUTORZY OPRACOWANIA:

Robert Siudak

Paulina Strugacz

Data sporządzenia Prognozy: 07 listopada 2025 r.

Spis treści

1	Charakterystyka prognozy	8
1.1	Podstawy prawne opracowania	8
1.2	Cel i zakres prognozy	8
1.3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	9
2	Charakterystyka przedmiotu prognozy	10
2.1	Podstawy prawne opracowania programu ochrony środowiska	10
2.2	Zawartość i główne cele programu	10
2.3	Ocena powiązań z innymi dokumentami strategicznymi	28
2.3.1	Powiązania programu z innymi dokumentami	28
2.3.2	Uwarunkowania międzynarodowe wynikające z polityki wspólnotowej	28
2.3.3	Nadrzędne dokumenty strategiczne	30
2.3.4	Krajowe dokumenty sektorowe	33
2.3.5	Wojewódzkie dokumenty strategiczne	40
3	Ocena istniejącego stanu środowiska powiatu drawskiego	43
3.1	Ogólna charakterystyka powiatu	43
3.1.1	Położenie	43
3.1.2	Demografia	45
3.1.3	Infrastruktura komunikacyjna	45
3.2	Stan środowiska na obszarach objętych potencjalnym znaczącym oddziaływaniem	52
3.2.1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	52
3.2.1.1	Klimat	52
3.2.1.2	Powietrze atmosferyczne	55
3.2.1.3	Zaopatrzenie w gaz i ciepło	58
3.2.1.4	Odnawialne źródła energii	59
3.2.1.5	Emisja zanieczyszczeń do powietrza	60
3.2.2	Zagrożenia hałasem	63
3.2.2.1	Hałas komunikacyjny	64
3.2.2.2	Hałas przemysłowy	68
3.2.3	Pola elektromagnetyczne	69
3.2.4	Gospodarowanie wodami	74
3.2.4.1	Wody powierzchniowe	74
3.2.4.2	Wody podziemne	83
3.2.4.3	Zagrożenie powodziowe	85
3.2.4.4	Zagrożenie suszą	86
3.2.5	Gospodarka wodno-ściekowa	87

3.2.5.1	Zaopatrzenie w wodę	87
3.2.5.2	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	89
3.2.5.3	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych	90
3.2.6	Zasoby geologiczne	92
3.2.6.1	Złoża surowców mineralnych	92
3.2.7	Gleby	95
3.2.7.1	Monitoring chemizmu gleb	98
3.2.7.2	Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi	102
3.2.8	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	102
3.2.8.1	Gospodarowanie odpadami komunalnymi	102
3.2.8.2	Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu	110
3.2.9	Zasoby przyrodnicze	111
3.2.9.1	Lasy	111
3.2.9.2	Formy ochrony przyrody	112
3.2.9.3	Tereny zielone	125
3.2.10	Zagrożenia poważnymi awariami	125
4	Istniejące problemy ochrony środowiska	126
5	Potencjalne zmiany z przypadku braku realizacji Programu	128
6	Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko	129
6.1	Zadania w obszarze „Ochrona klimatu i jakości powietrza”	137
6.2	Zadania w obszarze „Gospodarowanie wodami”	138
6.3	Zadania w obszarze „Gospodarka wodno-ściekowa”	139
6.4	Zadania w obszarze „Gleby”	140
6.5	Zadania w obszarze „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”	141
6.6	Zadania w obszarze „Zasoby przyrodnicze”	142
6.7	Zadania w obszarze „Edukacja ekologiczna”	142
6.7.1	Oddziaływanie na obszary objęte ochroną przyrody i Natura 2000	142
6.7.2	Oddziaływanie na cele środowiskowe jednolitych części wód	143
6.8	Oddziaływania na etapie realizacji inwestycji – etap budowy	144
6.9	Relacje między oddziaływaniami	146
6.10	Oddziaływania skumulowane	148
7	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	149
8	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	150
9	Rozwiązania alternatywne	154
10	Napotkane trudności i luki w wiedzy	155
11	Monitoring	156

12 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

157

Spis tabel

Tabela 1. Cele i kierunki interwencji Programu.....	11
Tabela 2. Dane demograficzne poszczególnych gmin powiatu drawskiego w 2024 roku	45
Tabela 3. Zestawienie dróg krajowych na terenie powiatu drawskiego	46
Tabela 4. Charakterystyka dróg powiatowych i wojewódzkich na terenie powiatu drawskiego	47
Tabela 5. Charakterystyka stanu dróg wojewódzkich na terenie powiatu drawskiego	51
Tabela 6. Wyniki klasyfikacji strefy zachodniopomorskiej pod kątem ochrony zdrowia ludzi w 2024 roku	56
Tabela 7. Wyniki klasyfikacja strefy zachodniopomorskiej pod kątem ochrony roślin w 2024 roku	57
Tabela 8. Sieć gazownicza na terenie powiatu drawskiego w 2024 r.....	58
Tabela 9. Sieć ciepła i kotłownie na terenie Powiatu Drawskiego w 2024 r.	59
Tabela 10. Odnawialne źródła energii na terenie powiatu drawskiego	59
Tabela 11. Ilość zanieczyszczeń pyłowo-gazowych wyemitowanych na terenie powiatu drawskiego z zakładów przemysłowych w latach 2023 i 2024.....	62
Tabela 12. Wykaz podmiotów, które posiadają aktualne pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza na terenie powiatu drawskiego	62
Tabela 13. Powierzchnia przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu oraz liczba mieszkańców narażonych na przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu drogowego dla powiatu drawskiego	65
Tabela 14. Całkowita liczba osób dotkniętych szkodliwymi skutkami hałasu na terenie powiatu drawskiego, obliczona na podstawie danych ze strategicznych map hałasu	65
Tabela 15. Ekrany akustyczne na terenie powiatu drawskiego	66
Tabela 16. Wyniki pomiarów natężenia ruchu w ramach GPR 2020/21	67
Tabela 17. Decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu wydane na terenie powiatu drawskiego	68
Tabela 18. Wynik pomiarów PEM na terenie powiatu drawskiego w 2021-2024 r.	69
Tabela 19. Stacje bazowe na terenie powiatu drawskiego.....	70
Tabela 20. Ocena stanu JCWP rzecznych na terenie powiatu drawskiego w latach 2019-2024.....	77
Tabela 21. Ocena stanu JCWP jeziornych na terenie powiatu drawskiego w latach 2019-2024.....	82
Tabela 22. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych na terenie powiatu drawskiego	83
Tabela 23. Ocena jakości wód podziemnych na terenie powiatu drawskiego w 2022 roku.....	85
Tabela 24. Sieć wodociągowa na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku	87
Tabela 25. Sieć kanalizacyjna na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku.....	89
Tabela 26. Nieczystości ciekłe na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku (stan na 31 grudnia 2024 r.)	90
Tabela 27. Charakterystyka aglomeracji na terenie powiatu drawskiego	91
Tabela 28. Złóża kopalina na terenie powiatu drawskiego wg stanu na 31.12.2024r.	92
Tabela 29. Zestawienie koncesji na wydobywanie surowców naturalnych na terenie powiatu drawskiego wydanych przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego	94
Tabela 30. Charakterystyka kompleksów przydatności rolniczej gleb na terenie Powiatu Drawskiego	96
Tabela 31. Wyniki pomiarów Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski z 2020 roku.....	98
Tabela 32. Struktura użytkowania gruntów w poszczególnych gminach powiatu drawskiego wg stanu na 31 stycznia 2025	100

Tabela 33. Wykaz klas bonitacyjnych użytków rolnych i lasów na terenie powiatu drawskiego wg stanu na 1 stycznia 2025 r.	102
Tabela 34. Podmioty posiadające pozwolenie na wytwarzanie i/ lub przetwarzanie odpadów.....	109
Tabela 35. Poziomy recyklingu osiągnięte przez gminy powiatu drawskiego w 2024 r.	110
Tabela 36. Ilość wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu drawskiego (stan na 28.11.2025 r.)	111
Tabela 37. Powierzchnia lasów na terenie powiatu drawskiego wg formy własności w 2024 roku	112
Tabela 38. Formy ochrony przyrody* na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku	112
Tabela 39. Pomniki przyrody na terenie powiatu drawskiego	119
Tabela 40. Użytki ekologiczne na terenie powiatu drawskiego	121
Tabela 41. Tereny zielone na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku	125
Tabela 42. Główne problemy i zagrożenia środowiska powiatu drawskiego	126
Tabela 43. Ocena wpływu na środowisko realizacji proponowanych zadań Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 – zadania własne	130
Tabela 44. Ocena wpływu na środowisko realizacji proponowanych zadań Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 – zadania monitorowane.....	131
Tabela 45. Relacje pomiędzy zidentyfikowanymi oddziaływaniami.....	147
Tabela 46. Proponowane środki i zalecenia łagodzące niekorzystne oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji Programu	150

Spis rycin

Rycina 1. Położenie powiatu drawskiego na tle województwa zachodniopomorskiego.....	43
Rycina 2. Gminy powiatu drawskiego.....	44
Rycina 3. Liczba ludności powiatu drawskiego w latach 2014-2024	45
Rycina 4. Drogi na terenie powiatu drawskiego	46
Rycina 5. Jednolite części wód podziemnych i główny zbiornik wód podziemnych na terenie powiatu drawskiego.....	84
Rycina 6. Obszary zagrożenia powodziowego na terenie powiatu drawskiego	86
Rycina 7. Łączne zagrożenie suszą na terenie Powiatu Drawskiego.....	87
Rycina 8. Złoża kopalin na terenie powiatu drawskiego.....	92
Rycina 9. Mapa glebowo-rolnicza Powiatu Drawskiego	98
Rycina 10. Struktura użytkowania gruntów na terenie Powiatu Drawskiego wg stanu na 31 stycznia 2025.....	99
Rycina 11. Struktura (%) użytków rolnych na terenie Powiatu Drawskiego wg stanu na 31 stycznia 2025	99
Rycina 12. Struktura odpadów zebranych selektywnie w trakcie roku z terenu powiatu w 2024 roku	109
Rycina 13. Formy ochrony przyrody na terenie powiatu drawskiego	113
Rycina 14. Obszary Natura 2000 na terenie powiatu drawskiego	113
Rycina 15. Pomniki przyrody na terenie powiatu drawskiego	120
Rycina 16. Lokalizacja części inwestycji z poszczególnych obszarów interwencji	143

1 Charakterystyka prognozy

1.1 Podstawy prawne opracowania

Oprócz wspomnianej ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, do niniejszego dokumentu zastosowanie mają m.in. następujące akty prawne:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (t.j. Dz. U. UE. L. z 2012 r. Nr 26, str. 1 z późn. zm.),
- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. UE. L. z 2001 r. Nr 197, str. 30),
- Dyrektywa 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. U. UE. L. z 2003 r. Nr 156, str. 17 z późn. zm.),
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE. L. z 1992 r. Nr 206, str. 7 z późn. zm.),
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. U. UE. L. z 2003 r. Nr 41, str. 26),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 884.).

1.2 Cel i zakres prognozy

Celem Prognozy sporządzonej na potrzeby przeprowadzenia postępowania administracyjnego w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jest analiza potencjalnych znaczących oddziaływań skutków realizacji założeń Programu ochrony środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032.

Zgodnie z wymogami art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, niniejsza prognoza zawiera następujące elementy:

- analizę projektu dokumentu;
- analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska;
- charakterystykę oddziaływania na środowisko;
- informację o możliwości wystąpienia oddziaływania transgranicznego;
- prezentację rozwiązań zapobiegających i ograniczających negatywne dla środowiska oddziaływania;
- przedstawienie rozwiązań alternatywnych;
- charakterystykę metod zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- charakterystykę metod analizy skutków realizacji dokumentu (monitoring);
- streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zakres sporządzenia prognozy (w ramach tzw. etapu „scopingu”) został uzgodniony z:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie pismo z dnia 18.09.2025 r., znak: WPS.411.126.2025.OB
- Zachodniopomorskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Szczecinie pismo z dnia 14.10.2025 r., znak: NZNS.9022.7.10.2025

1.3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Wymagany zakres prognozy oddziaływania na środowisko określa art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.). Obecnie sama metodyka sporządzania prognoz strategicznych ocen oddziaływania w Polsce nie jest ściśle zdeterminowana określonymi przepisami prawnymi. Stosowna ocena została oparta na kryteriach jakościowych tak, aby w odpowiedni sposób określić, jaki wpływ na poszczególne komponenty środowiska mają działania zaproponowane w Programie. Sporządzenie Prognozy dla Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego przebiegało wieloetapowo i obejmowało kolejno:

- ocenę aktualnego stanu środowiska na obszarze objętym dokumentem strategicznym, zawierającą analizę zasobów i walorów środowiska, wywieranej na nie presji antropogenicznej oraz jakości środowiska;
- ocenę potencjalnego wpływu ustaleń dokumentu strategicznego na środowisko przyrodnicze;
- opracowanie propozycji łagodzenia skutków realizacji ustaleń dokumentu strategicznego w obszarach, w których zidentyfikowano znaczące negatywne oddziaływania;
- opracowanie systemu monitorowania środowiskowych skutków wdrażania dokumentu strategicznego.

Charakterystykę stanu środowiska przyrodniczego oraz analizę jakości jego poszczególnych elementów sporządzono metodą opisową przy wykorzystaniu dostępnych danych na temat obszaru objętego prognozą tj. studium literatury, informacji pozostających w zasobach administracji rządowej i samorządowej, danych statystyki publicznej oraz państwowego monitoringu środowiska.

W związku z charakterem Prognozy identyfikowane oddziaływania wynikające z realizacji celów i kierunków działań Programu opisywano w sposób jakościowy, zarysowując jedynie ich przybliżoną skalę i kierunek.

W celu ułatwienia oceny, jak i prezentacji wyników oddziaływań wykorzystano dostosowaną do potrzeb Prognozy analizę macierzową relacji elementów środowiska oraz celów i kierunków działań przewidzianych do realizacji.

2 Charakterystyka przedmiotu prognozy

Przedmiotem Prognozy jest Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032.

2.1 Podstawy prawne opracowania programu ochrony środowiska

Obowiązek sporządzenia programu ochrony środowiska wynika z zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.). Zgodnie z zapisami art. 17 ust. 1. organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska.

Programy ochrony środowiska powinny być przygotowywane zgodnie z Wytocznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, opublikowanymi przez Ministerstwo Środowiska w 2015 r.

Opracowanie Programu zostało powierzone firmie EKOSTANDARD Pracownia Analiz Środowiskowych z siedzibą w Suchym Lesie

2.2 Zawartość i główne cele programu

Nadrzędnym celem Programu Ochrony Środowiska jest długotrwały, zrównoważony rozwój powiatu, w którym kwestie ochrony środowiska są rozważane na równi z kwestiami rozwoju społecznego i gospodarczego.

Opracowanie oraz uchwalenie dokumentu przez Zarząd Powiatu pozwoli na wypełnienie ustawowego obowiązku oraz przyczyni się do poprawy i uporządkowania zarządzania środowiskiem na terenie Gminy, a także poprawy jakości środowiska naturalnego, poprawy jakości życia jej mieszkańców oraz przyczyni się do zrównoważonego rozwoju. Aby osiągnąć wyznaczony nadrzędny cel w opracowaniu zawarto diagnozę stanu środowiska naturalnego Powiatu Drawskiego, główne problemy ekologiczne oraz sposoby ich rozwiązania łącznie z harmonogramem działań własnych Powiatu oraz zadań monitorowanych wraz ze źródłami ich finansowania.

Tabela 1. Cele i kierunki interwencji Programu

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza (OKJP)	OKJP.1 Ochrona powietrza	Liczba zanieczyszczeń dla których odnotowano przekroczenia stanu dopuszczalnego w strefie [szt.] GIOŚ	1	0	Ochrona powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery	Prowadzenie monitoringu jakości powietrza	monitorowane: GIOŚ	-
							Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie Programów Ograniczenia Niskiej Emisji lub Planów Gospodarki Niskoemisyjnej	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe,
							Opracowanie mpzp z uwzględnieniem korytarzy przewietrzania miast w pracach planistycznych, przede wszystkim dla obszarów występowania przekroczeń wartości normatywnych stężeń substancji	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe, nieobjęcie całego terenu planami

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
							Promowanie rozwiązań przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń (np. wymiana źródeł ciepła, termomodernizacja budynków ale także promowanie ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego)	własne: powiat drawski monitorowane: gminy powiatu drawskiego, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania mieszkańców
			Sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe [GJ/rok] GUS	138 054	150 000	Poprawa efektywności energetycznej	Likwidacja lub wymiana źródeł ciepła niespełniających wymagań uchwały określającej ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych	monitorowane: gminy, powiaty, właściciele i zarządcy nieruchomości, przedsiębiorstwa, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	Ograniczone środki finansowe
			Moc zainstalowana OZE [MW] URE	107,1	139,23	Rozwój odnawialnych źródeł energii i adaptacja do zmian klimatu	Zwiększenie udziału produkcji energii elektrycznej z OZE	monitorowane; gminy powiatu drawskiego, mieszkańcy	Ograniczone środki finansowe, opór mieszkańców
			Drogi dla rowerów ogółem [km] GUS	18,9	28	Ograniczenie emisjogenności transportu	Budowa sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego – Trasa Stary Kolejowy Szlak	monitorowane: Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie	Ograniczone środki finansowe
							Rozwój sieci dróg rowerowych	monitorowane: gminy	Ograniczone środki finansowe

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
			Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km ² GUS.	31,4	46	Zwiększenie efektywności i zarządzania w sektorze transportowym	Rozbudowa drogi powiatowej Drawsko Pomorskie – Jankowo Małe (nr 1953Z)	własne: ZDP Drawsko Pomorskie	Ograniczone środki finansowe
							Przebudowa drogi powiatowej 1987Z w miejscowości Lubieszewo wraz z odwodnieniem i przebudową obiektu		
			Energia elektryczna w gospodarstwach domowych - zużycie[MWh] GUS	21 336,30	20 000		Przebudowa drogi powiatowej 1960Z Złocieniec-Darskowo wraz z odwodnieniem m. Darskowo -PT	monitorowane: Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie	Ograniczone środki finansowe
							Przebudowa DW 171odc. Sikory - Czaplinek, dł. 0,88 km,		
			Czynne przystanki komunikacji publicznej [szt.] GUS	288	300		Przebudowa DW 175 odc. Kalisz Pom. – Dębsko, dł. 1,91 km,		
							Przebudowa DW 177 odc. Czaplinek – Pławno, dł. 1,06 km,		
							Przebudowa DW 173 w m. Ostrowice, dł. 0,88 km,		

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
							Przebudowa DW 162 odc. Rydzewo – Zarańsko, dł. 1,24 km		
			Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych [t/r] GUS	21 905	21 000	Ograniczenie emisji ze źródeł przemysłowych i energochłonności gospodarki	Budowa i modernizacja systemów i urządzeń do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych	monitorowane: przedsiębiorstwa	Ograniczone środki finansowe
			Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych [t/r]h GUS	23	20				
		OKJP II. Osiągnięcie poziomu długoterminowego dla	Klasa strefy ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu	D2	A	Zmniejszenie emisji prekursorów ozonu	Upłynnienie ruchu w miastach poprzez rozproszenie ruchu (budowa obwodnic), wzmocnienie wykorzystania transportu publicznego oraz stworzenie funkcjonalnego systemu transportu alternatywnego [	monitorowane: zarządzający drogami	Ograniczone środki finansowe
2.	Zagrożenie hałasem (ZH)	ZH. I. Poprawa klimatu akustycznego	Całkowita liczba osób dotkniętych szkodliwymi skutkami hałasu na terenie powiatu drawskiego [os.] Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego	228	0	. Zarządzanie jakością klimatu akustycznego	Sporządzanie map akustycznych dla dróg krajowych, wojewódzkich i linii kolejowych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, zarządzający drogami i liniami kolejowymi	Ograniczone środki finansowe
							Monitoring hałasu na terenie powiatu	monitorowane: GIOŚ	Ograniczone środki finansowe
							Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu	monitorowane: WIOŚ	-

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
							Prowadzenie pomiarów hałasu komunikacyjnego i przemysłowego	monitorowane: GIOŚ	-
							Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu	własne: Starosta	-
							Wprowadzanie do MPZP informacji z map akustycznych, zapisów dotyczących klasyfikacji terenów pod względem akustycznym, stosowanie zasad strefowania oraz elementów uspokojenia ruchu w centrach miast i na terenach mieszkaniowych.	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	-
							Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego.	własne: powiat drawski monitorowane: gminy powiatu drawskiego, organizacje pozarządowe	Ograniczone środki finansowe
						Poprawa standardów klimatu akustycznego	Stosowanie zabezpieczeń przeciwhałasowych (np. ekranów akustycznych, wałów ziemnych) i utrzymywanie nawierzchni dróg i szyn kolejowych w dobrym stanie technicznym	własne: powiat drawski monitorowane: gminy powiatu drawskiego, zarządcy dróg i linii kolejowych	Ograniczone środki finansowe

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
							Stosowanie rozwiązań technicznych w zakładach przemysłowych lub usługowych, minimalizujące emitowany poziom hałasu.	monitorowane: przedsiębiorcy	Ograniczone środki finansowe
3.	Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM)	PEM. I. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Liczba punktów, w których zanotowano przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	0	0	. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Kontynuacja monitorowania poziomu pól elektromagnetycznych	monitorowane: GIOŚ	Ograniczone środki finansowe
							Wprowadzanie do planu zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe
							Prowadzenie i aktualizacja rejestru zgłoszeń źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne	własne: powiat drawski monitorowane: gminy powiatu drawskiego	-
							Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości	własne: powiat drawski monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania społeczeństwa
4.	Gospodarowanie wodami (GW)	GW I. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi	Udział JCWPd o stanie dobrym [%] GIOŚ	0	100	Zwiększenie zdolności środowiska do gromadzenia i przetrzymywania zasobów wodnych	Budowa zbiornika retencyjnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Nadleśnictwo Kalisz Pomorski	
							Rozwój małej retencji	Gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
		GW II. Racjonalny transport i turystyka wodna				Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych do celów transportowych i turystycznych	Budowa infrastruktury turystycznej w sąsiedztwie terenów wodnych (rzeki, jeziora, morze) za zachowaniem zasad bezpieczeństwa	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Przedłużający się proces uzyskania decyzji administracyjnych z uwagi na ryzyko kolizji z obszarami i siedliskami chronionymi
							Aktualizacja POŚ w zakresie gospodarowania wodami	monitorowane: gmina Kalisz Pomorski	Ograniczone środki finansowe
		GW III. Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych				Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Monitorowanie stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego wód powierzchniowych i podziemnych	monitorowane: GIOŚ	-
							Ustanowienie stref ochrony pośredniej dla ujęć wód powierzchniowych i podziemnych	monitorowane: PGW WP	Ograniczone środki finansowe, brak kapitału ludzkiego
							Ograniczenia zużycia wody w obrębie terenów miejskich oraz w przemyśle (np. recyrkulacja wód, zamykanie obiegu wody).	monitorowane: przedsiębiorstwa	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania społeczeństwa
			Udział JCWP o stanie dobrym [%] GIOŚ	0	100				

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
							Ograniczenie zużycia wody w rolnictwie.	monitorowane: mieszkańcy	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania społeczeństwa
							Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	monitorowane: WIOŚ, PGW WP	Ograniczone środki finansowe, brak kapitału ludzkiego
							Edukacja w zakresie stosowania zasad dobrych praktyk rolniczych oraz informowanie o skutkach niewłaściwego postępowania z nawozami w gospodarstwach rolnych	monitorowane: ZODR	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania społeczeństwa
						Przeciwdziałanie suszy i jej skutkom	Realizacja Planu przeciwdziałania skutkom suszy, w tym budowa, rozbudowa, modernizacja zbiorników retencyjnych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, PGW WP, rolnicy	Ograniczone środki finansowe, brak kapitału ludzkiego
							Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe
						Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych obszarów zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami [	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe, nie objęcie wszystkich obszarów zagrożonych w dokumentacji

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
							Wydawanie komunikatów informujących o możliwości wystąpienia niebezpiecznych poziomów wód w rzekach oraz edukacja dotycząca prawidłowego postępowania w razie wystąpienia powodzi i podtopień	własne: powiat drawski	Brak kapitału ludzkiego
5.	Gospodarka wodno-ściekowa (GWS)	GWOS. I. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku [dam3] GUS	3 026,6	2 950	Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej	Zwiększenie dostępności mieszkańców powiatu drawskiego do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków oraz oczyszczalni ścieków	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, imieniu gmin w obszarze zaopatrzenia ludności w wodę i odprowadzania ścieków	Ograniczone środki finansowe
			Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem [%] GUS	11,3	10,8		Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków oraz kontrola szczelności tych zbiorników	monitorowane: gminy	Brak kapitału ludzkiego
							Ograniczanie ilości zużywanej wody poprzez zamykanie obiegów wody oraz recyrkulację wody w zakładach przemysłowych	monitorowane: zakłady przemysłowe	Ograniczone środki finansowe
							Ograniczanie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyle oraz optymalizację wykorzystania	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, podmioty działające obszarze zaopatrzenia	Ograniczone środki finansowe

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
							istniejącej infrastruktury wodnej	ludności w wodę i odprowadzania ścieków	
			Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (km) GUS	502,4	512		Dotacje i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, dla których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, właściciele	Ograniczone środki finansowe, nieotrzymanie dofinansowania
							Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, podmioty upoważnione przez gminy (straż miejska).	Brak kapitału ludzkiego
							Promowanie dobrych nawyków w zakresie gospodarki ściekowej w gospodarstwach domowych i rolnych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, ARiMR	Ograniczone środki finansowe
			Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km) GUS	420,3	430		Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	monitorowane: organy wydające pozwolenia wodno-prawne	Brak kapitału ludzkiego
							Monitoring i zarządzanie siecią kanalizacyjną oraz wodociagową	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe, brak kapitału ludzkiego
							Monitorowanie oczyszczalni ścieków	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe, brak kapitału ludzkiego

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
							Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	własne: powiat drawski monitorowane: PGW WP, gminy powiatu drawskiego, inne podmioty	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania społeczeństwa
6.	Zasoby geologiczne (ZG)	ZG1. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	Wydobycie zasobów [tys. t] PIG-PIB	1 161,05	800	. Ochrona i zrównoważona eksploatacja kopalin	Wydawanie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż i kontrola realizacji ich warunków	własne: Starosta monitorowane: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, OUG	-
			Wydobycie kopalin [tys. m3] – torfy PIG-PIB	32,05	28,00		Ochrona złóż kopalin poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	-
7.	Gleby (GL)	GL 1. Racjonalna gospodarka glebowymi zasobami oraz dostosowanie do zmian klimatu	Liczba punktów sieci monitoringu chemizmu gleb ornych Polski [szt.] GIOŚ, IUNG	1	2	Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb	Monitoring jakości gleb	monitorowane: IUNG w Puławach, OSChR	Ograniczone środki finansowe
							Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Sprzeciw społeczeństwa

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
							Monitorowanie gleb użytkowanych rolniczo	monitorowane: OSChR	Ograniczone środki finansowe
							Prowadzenie ewidencji gruntów i budynków oraz udostępnianie danych ewidencyjnych	własne: powiat drawski	Ograniczone środki finansowe
							Ochrona gleb przed degradacją i zanieczyszczeniem	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, przedsiębiorstwa	Ograniczone środki finansowe
							Ochrona gleb wysokiej jakości przed nierolniczym wykorzystaniem	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe
		Zalesienia gruntów nieprzeznaczonych	Zalesienia ogółem [ha] GUS	0,00	15,00	Zalesienia w obrębie nieużytków	Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne	monitorowane: właściciele gruntów	Ograniczone środki finansowe
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO)	GO I. Racjonalna gospodarka odpadami z zachowaniem hierarchii sposobów postępowania z odpadami	Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gminy [kg] Baza azbestowa	7 686 736	0	Racjonalna gospodarka odpadami	Współpraca przy funkcjonowaniu Bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami [	własne: powiat drawski	Brak kapitału lud
			Masa odpadów komunalne wytworzone w ciągu roku [tys. Mg.] GUS	22,32	20,00		Realizacja Programów gminnych usuwania azbestu	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe
			Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów [%] GUS	32,0	38,0		Dotacje celowe na usuwanie azbestu	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe
							Roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazywane marszałkowi województwa i	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Brak kapitału ludzkiego

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
							wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska		
							Roczne sprawozdanie nt. postępowania z odpadami komunalnymi zebranych w punkcie PSZOK przekazywane wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.	monitorowane: podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów	Brak kapitału ludzkiego
							Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie właściwie prowadzonej gospodarki odpadami (kontrola przestrzegania wydanych decyzji, zezwoleń i pozwoleń)	monitorowane: WIOŚ	Brak kapitału ludzkiego
						Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami	Rozwój i doskonalenie gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi w celu osiągnięcia korzystniejszych poziomów recyklingu oraz minimalizacji wytwarzania odpadów, w tym m.in. budowa, rozbudowa i doposażanie PSZOK-ów	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe
			Powierzchnia dzikich wysypisk odpadów [m ²] GUS	0	0		Działania edukacyjne w zakresie właściwego postępowania z odpadami	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe, brak zaangażowania społeczeństwa
9.	Zasoby przyrodnicze	ZSI. Ochrona i	Obszary prawnie chronione [ha]	86 740,76	88 044	Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazu	Przeciwdziałanie nieuporządkowanej presji	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	-

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
			GUS				osadniczej i urbanizacyjnej w planowaniu przestrzennym		
							Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	-
							Prowadzenie oraz aktualizacja baz danych informacji o zasobach przyrodniczych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, nadleśnictwa, podmioty sprawujące nadzór nad formami przyrody	Ograniczone środki finansowe
							Monitoring obszarów chronionych oraz siedlisk przyrodniczych i gatunków	monitorowane: nadleśnictwa, GIOŚ, PGL LP, RDOŚ w Szczecinie, ZPKWZ	Ograniczone środki finansowe
			Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni powiatu ogółem [%]	49,3	50,0		Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody	własne: powiat drawski monitorowane: gminy powiatu drawskiego, nadleśnictwa, ZPKWZ	Ograniczone środki finansowe

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
			GUS			Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków	Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków obcych w tym inwazyjnych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, nadleśnictwa, zarządcy nieruchomości, organizacje pozarządowe	Ograniczone środki finansowe
							Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	monitorowane: ZPKWZ, organizacje pozarządowe, wszystkie podmioty wyznaczone w planach ochrony i planach zadań ochronnych	Ograniczone środki finansowe
							Działania zwiększające retencję oraz wspierające zachowanie naturalnych warunków hydrologicznych na terenach podmokłych, w dolinach rzek oraz w jeziorach	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, organizacje pozarządowe, właściciele i zarządcy nieruchomości	Ograniczone środki finansowe
		ZS. II Dążenie do zazieleniania miast i terenów zurbanizowanych	Udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem[%], GUS	0,19	0,21	Ochrona walorów przyrodniczych terenów miejskich	Tworzenie oraz modernizacja terenów zieleni, prace arborystyczne oraz konserwacja pomników przyrody	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, zarządcy nieruchomości	Ograniczone środki finansowe
							Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania i powiększania terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	-
						Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów wiejskich	Zachowanie unikalnych form krajobrazu wiejskiego	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Sprzeciw społeczeństwa

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
							Zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Sprzeciw społeczeństwa
		ZSIII. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Powierzchnia lasów [ha] GUS	84 163,91	86 283,12	.Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych	Monitoring lasów oraz badania reakcji drzewostanów na zmiany klimatyczne	monitorowane: nadleśnictwa, właściciele lasów	Ograniczone środki finansowe, brak zasobów ludzkich
							Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasów dla lasów prywatnych	własne: powiat drawski monitorowane: nadleśnictwa	Ograniczone środki finansowe, brak zasobów ludzkich
			Lesistość [%] GUS	47,8	49,0		Inwestycje związane z ochroną przeciwpożarową lasu, m.in. rozwój systemów monitorowania zagrożenia pożarowego oraz infrastruktury przeciwpożarowej	monitorowane: nadleśnictwa, właściciele lasów, gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe
							Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych oraz zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną	własne: powiat drawski, monitorowane: gminy powiatu drawskiego	-
10.	Zagrożenia poważnymi awariami (ZPA)	ZPA I. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz	Liczba poważnych awarii	0	0	.Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	Badanie przyczyn oraz usuwanie skutków poważnych awarii	monitorowane: sprawcy awarii, PSP, WIOŚ w Szczecinie	-
			Liczba zakładów dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	0	0		Prowadzenie i aktualizacja rejestru poważnych awarii oraz zakładów mogących powodować poważną awarię	monitorowane; WIOŚ	-

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
						Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych	Planowanie i optymalizacja przewozu towarów niebezpiecznych	własne: powiat drawski monitorowane: gminy powiatu drawskiego	-
						Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych	Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	własne: powiat drawski monitorowane: gminy powiatu drawskiego, służby ratunkowe	Ograniczone środki finansowe, brak współpracy ze strony mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

2.3 Ocena powiązań z innymi dokumentami strategicznymi

Realizacja celów i zadań zawartych w Programie wpisuje się w szereg dokumentów strategicznych poziomu międzynarodowego, krajowego, regionalnego. Zgodność założeń Programu z tymi dokumentami gwarantuje, że podejmowane działania w skali lokalnej harmonizują z kierunkami rozwoju ustalonymi na wyższych szczeblach administracji samorządowej oraz administracji rządowej. Oznacza to, że planowane działania nie są przypadkowe, lecz służą osiągnięciu celów o charakterze globalnym i długoterminowym.

2.3.1 Powiązania programu z innymi dokumentami

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska Program powinien uwzględniać cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. W celu zapewnienia adekwatności i komplementarności celów Programu z dokumentami strategicznymi i programowymi szczebla krajowego i wojewódzkiego, przy określaniu celów dla Powiatu Drawskiego rozpatrywano cele pochodzące z następujących wybranych dokumentów:

- nadrzędne dokumenty strategiczne:
 - Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej
 - Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku
 - Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022
 - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
 - Polityka Energetyczna Polski do 2040 r.
- krajowe dokumenty sektorowe:
 - Aktualizacja krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.
 - Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej
 - Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
 - Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
 - Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028
 - Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów
 - Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032
- wojewódzkie dokumenty strategiczne i sektorowe:
 - Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2030
 - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego
 - Aktualizacja programu ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej
 - Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego
 - Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2025-2030 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2031-2036

Uwzględniono również dokumenty międzynarodowe i wspólnotowe: Globalna Agenda 21, Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, Europejski Zielony Ład, Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030, Europejska Konwencja Krajobrazowa.

2.3.2 Uwarunkowania międzynarodowe wynikające z polityki wspólnotowej

Globalna Agenda 21

Globalna Agenda 21 stanowi wynik Konferencji organizacji Narodów Zjednoczonych dla Spraw Środowiska i Rozwoju w Rio de Janeiro pod nazwą Szczytu Ziemi, w czerwcu 1992 roku. Jej polska wersja ukazała się w roku 1993 w opracowaniu „Dokumenty końcowe Konferencji Narodów Zjednoczonych

Środowisko i Rozwój". Agenda wyznacza kierunek działań na rzecz zrównoważonego rozwoju, aby pogodzić rozwój ludzkości z zachowaniem środowiska naturalnego w 21 wieku.

Według agendy największa rola w realizacji działań zgodnych ze zrównoważonym rozwojem przypadają władzom lokalnym zgodnie z propagowaną myślą „Myśl globalnie, działaj lokalnie”.

Agenda składa się z czterech zasadniczych części, omawiających następujące zagadnienia:

- problemy socjalne i gospodarcze;
- zachowanie i zagospodarowanie zasobów w celu zapewnienia rozwoju;
- wzmocnienia znaczenia ważnych grup społecznych;
- możliwości realizacyjne celów i zadań agendy.

Zasady zrównoważonego rozwoju przyjęte w Agendzie 21 zostały usankcjonowane na szczeblu krajowym między innymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju

Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 została przyjęta przez przywódców państw ONZ w dniu 25 września 2015 r. Określono w niej ambitny plan służący poprawie życia ludzi w każdym miejscu na świecie. Zgodnie z treścią dokumentu konieczne jest podjęcie działań mających na celu przeciwdziałanie zmianom klimatu i ich skutkom. Agenda ta ma uniwersalny charakter oraz stanowi wezwanie do działania skierowane do wszystkich państw niezależnie od ich poziomu rozwoju. Podobnie jak pozostałe państwa OECD, Polska poszukuje obecnie sposobów możliwie najlepszej realizacji Agendy oraz osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju do 2030 r.

Zgodnie z przyjętym dokumentem, w zakresie środowiska naturalnego Polska powinna:

- podjąć działania mające na celu osiągnięcie zrównoważonego wzrostu gospodarczego w sektorze rolnictwa;
- wykorzystać wodę w bardziej zrównoważony sposób;
- zwiększyć udział energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, z jednoczesnym zmniejszeniem produkcji gazów cieplarnianych związanych z produkcją energii;
- zwiększyć potencjał w zakresie innowacyjności;
- zapewnić mieszkańcom kraju czystsze powietrze;
- ograniczyć swój ślad środowiskowy wynikający z konsumpcji i produkcji dóbr;
- zapewnić edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju;
- ograniczać skutki zmian klimatu oraz stosować systemy wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami.

Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład to plan działania na rzecz zrównoważonej gospodarki UE. Osiągnięcie powyższego celu jest możliwe poprzez przekształcenie wyzwań związanych z klimatem i środowiskiem w nowe możliwości we wszystkich obszarach polityki, a także zadbanie o to, by transformacja była sprawiedliwa i sprzyjała włączeniu społecznemu. W skład Europejskiego Zielonego Ładu wchodzi wiele inicjatyw, na przykład w dziedzinie klimatu, energii, transportu, przemysłu, rolnictwa oraz środowiska. Pakiet 55 ma na celu przekształcenie tych ambicji na przepisy, czyli dostosować unijne przepisy do celów klimatycznych Unii Europejskiej.

Europejska Konwencja Krajobrazowa

Celem konwencji jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących

wszędzie: w miastach i wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również na obszarach odznaczających się wyjątkowym pięknem – dlatego swoim zasięgiem obejmuje całe terytorium Polski.

W celu realizacji zapisów konwencji strony podejmują działania zmierzające do identyfikacji własnych krajobrazów, podnoszenia świadomości społecznej, określenia celów jakości krajobrazu oraz współpracy transgranicznej.

2.3.3 Nadrzędne dokumenty strategiczne

Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

Polityka ekologiczna państwa 2030 to dokument przyjęty Uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. Jest to najważniejszy dokument strategiczny w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Jego rolą jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski, a także zapewnienie wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców.

Jako cel główny wskazano rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Poprzez analizę najważniejszych trendów w obszarze środowiska wyznaczono cele szczegółowe oraz horyzontalne mające przyczynić się do realizacji celu głównego:

- Cel szczegółowy I: Środowisko i zdrowie – poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego;
- Cel szczegółowy II: Środowisko i gospodarka – zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska;
- Cel szczegółowy III: Środowisko i klimat – łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych;
- Cel horyzontalny: Środowisko i edukacja – rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa;
- Cel horyzontalny: Środowisko i administracja – poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

W Programie ujęto zadania służące realizacji celów szczegółowych, które skupiają się głównie na monitoringu środowiska, poprawie efektywności energetycznej i rozwijaniu retencji.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

Została przyjęta Uchwałą nr 105 Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 roku. Kierunek interwencji 5: ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko przedstawia:

- zwiększenie udziału tych rodzajów transportu, które powodują najmniejsze obciążenie środowiska oraz ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko poszczególnych gałęzi transportu, a w szczególności transportu samochodowego;
- utrzymanie harmonii układu komunikacyjnego z jego otoczeniem krajobrazowym: przyrodniczym, kulturowym oraz społeczno-gospodarczym;
- wprowadzenie pakietu mechanizmów ograniczających szarą strefę w obrocie paliwami;
- wprowadzenie odpowiednich rozwiązań planistycznych, technologicznych i architektoniczno-krajobrazowych, jako elementów zrównoważonej gospodarki przestrzennej;
- działania edukacyjno-informacyjne mające na celu zachęcanie do włączenia się w kampanie promujące zrównoważony transport na szczeblu lokalnym oraz rozpowszechniające wykorzystanie narzędzi pomiaru kwantyfikacji emisji gazów cieplarnianych w wyniku działalności transportowej, których efektem długofalowym będzie stopniowa poprawa jakości powietrza w miastach i gminach oraz zwiększenie świadomości lokalnych społeczności;
- działania o charakterze organizacyjno-systemowym:
- ścisłe powiązanie polityki transportowej z polityką przestrzenną państwa i JST;

- promowanie efektywności energetycznej;
- promowanie elektryfikacji transportu drogowego poprzez wprowadzenie infrastruktury szybkiego ładowania pojazdów elektrycznych;
- inwestowanie w gospodarkę niskoemisyjną;
- tworzenie stref ograniczonej emisji transportu;
- tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym poprzez generowanie hałasu;
- rozwijanie systemu instrumentów o charakterze finansowym stymulujący zakup, posiadanie i użytkowanie pojazdów charakteryzujących się mniejszą presją na środowisko naturalne;
- działania o charakterze inwestycyjnym:
 - inwestycje związane bezpośrednio z ograniczeniem negatywnego wpływu na środowisko (m.in. rozwiązania ograniczające emisję hałasu, przejścia dla zwierząt);
 - rozwój infrastruktury paliw alternatywnych; o unowocześnianie taboru wszystkich gałęzi transportu; o modernizacja i rozbudowa infrastruktury transportowej;
- działania o charakterze innowacyjno-technicznym:
 - uwzględnienie wpływu transportu na środowisko, klimat i krajobraz, poprawienie, jego efektywności energetycznej oraz łagodzenie skutków zmian klimatu oddziałujących na infrastrukturę i działalność transportową;
 - zastosowanie nowych technologii, w tym cyfryzacji procedur oraz systemów wspierających zarządzanie;
 - coraz szersze zastosowanie przyjaznych środowisku środków transportu;
 - wdrożenie technicznych i naturalnych środków ograniczania wibracji i hałasu;
 - wdrażanie innowacyjnych technologii budownictwa infrastrukturalnego minimalizujących presje środowiskowe;
 - rozwój i powszechne stosowanie nowatorskich rozwiązań służących ochronie zwierząt przed kolizjami z środkami transportu;
- monitoring środowiska i wskaźniki.

Program zawiera zadania skupiające się na rozwoju i modernizacji sieci dróg. Modernizacja dróg pomoże ograniczyć emisję hałasu komunikacyjnego.

Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022 została przyjęta w drodze uchwały Nr 67 Rady Ministrów w dniu 9 kwietnia 2013 roku i określa warunki funkcjonowania i sposoby rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego, podnoszące jego efektywność i spójność w perspektywie średniookresowej.

Cel główny: wzmocnienie spójności i efektywności bezpieczeństwa narodowego, który powinien być zdolny do identyfikacji i eliminacji źródeł, przejawów oraz skutków zagrożeń bezpieczeństwa narodowego.

- Cel 3. Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego / Priorytet 3.1. Zwiększanie odporności infrastruktury krytycznej:
 - 3.1.3. Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce;
- Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa / Priorytet 4.1. Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego:
 - 4.1.1. Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną;

- 4.1.2. Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa;
- 4.1.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa;
- 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) przyjęta Uchwałą nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 roku jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia jest zbiorem wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument wskazuje na systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalnie.

Głównym celem polityki regionalnej jest „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym środowiskowym i przestrzennym.

Wśród celów szczegółowych wymieniono m.in.:

- zwiększenie spójności rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.

W dokumencie określono wyzwania rozwojowe w kraju regionalnym do 2030 roku w świetle analiz terytorialnych:

- adaptację do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń do środowiska;
- zachowanie bogactwa przyrodniczego regionów;
- przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych;
- rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego;
- wzrost produktywności i innowacyjności regionalnych gospodarek;
- rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach;
- zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowania działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządami terytorialnymi i między sektorami;
- przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych.

Zadania wskazane w Programie służą zwiększeniu spójności rozwoju powiatu, głównie w wymiarze przestrzennym. Wśród zadań znajdują się inwestycje związane z rozwojem sieci komunikacyjnej powiatu.

Polityka Energetyczna Polski do 2040 r.

Dokument uchwalony przez Radę Ministrów z dnia 2 lutego 2021 roku wyznacza ramy transformacji energetycznej w Polsce – przedstawiono w nim zalecenia w zakresie stosowania technologii służących tworzeniu niskoemisyjnego systemu energetycznego. W Polityce uwzględniono skalę wyzwań jakie stawia przystosowanie krajowej gospodarki do uwarunkowań regulacyjnych UE związanych z m.in. celami klimatyczno-energetycznymi na 2030 r., Europejskim Zielonym Ładem. Przewidziana niskoemisyjna transformacja energetyczna inicjować będzie modernizację całej gospodarki gwarantując bezpieczeństwo energetyczne z uwzględnieniem sprawiedliwego podziału kosztów i ochrony najbardziej wrażliwych grup społecznych.

W dokumencie zawarto opis stanu i uwarunkowań sektora energetycznego, wskazano 3 filary, na których opiera się 8 celów szczegółowych wraz z działaniami służącymi ich realizacji oraz projekty strategiczne. Przedstawiono także ujęcie terytorialne oraz wskazano źródła finansowania.

Filary:

I filar – sprawiedliwa transformacja;

II filar – zeroemisyjny system energetyczny;

III filar – dobra jakość powietrza.

Cele:

Cel szczegółowy 1. Optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych;

Cel szczegółowy 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej;

Cel szczegółowy 3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych;

Cel szczegółowy 4. Rozwój rynków energii;

Cel szczegółowy 5. Wdrożenie energetyki jądrowej;

Cel szczegółowy 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii;

Cel szczegółowy 7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji;

Cel szczegółowy 8. Poprawa efektywności energetycznej.

Cele wskazane we wspomnianym dokumencie zostały uwzględnione w Programie. Ich realizacja odbywać się głównie będzie poprzez zwiększanie efektywności energetycznej i wymiany źródeł ciepła w istniejącej zabudowie.

2.3.4 Krajowe dokumenty sektorowe

Aktualizacja krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.

Aktualizacja krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. stanowi zaktualizowaną wersję dokumentu średniookresowej strategii poprawy jakości powietrza w Polsce, tj. KPOP. Zaktualizowany dokument ma na celu ograniczenie negatywnego wpływu poszczególnych obszarów działalności człowieka na stan powietrza i stanowi kluczowy dokument do spraw klimatu w obszarze polityki poprawy jakości powietrza.

Program zawiera rekomendacje i kierunki interwencji w newralgicznych obszarach gospodarczych i społecznych. Wprowadza zmiany w systemie zarządzania jakością powietrza w Polsce, w tym obowiązujących dokumentów strategicznych (strategii, polityk, programów).

Głównym celem KPOP jest ochrona zdrowia i komfortu życia mieszkańców oraz środowiska naturalnego jako całości, w szczególności – pilna poprawa na obszarach przekroczeń dopuszczalnych i docelowych poziomów niektórych zanieczyszczeń.

Planowanym efektem realizacji zaktualizowanego dokumentu jest poprawa stanu powietrza poprzez doprowadzenie go do stanu odpowiadającego normom jakości powietrza określonych w prawodawstwie krajowym oraz unijnym.

W celu osiągnięcia wyżej wymienionych celów, główne kierunki interwencji Programu obejmują:

- utrzymanie priorytetu poprawy jakości powietrza oraz rozwój systemu oceny jakości powietrza poprzez zwiększenie liczby stacji pomiarowych uwzględnionych w pomiarach jakości powietrza w ramach PMŚ;
- ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego;
- ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego;
- ograniczenie poziomu zanieczyszczeń powietrza w miastach, polityka miejska;
- zwiększenie udziału czystej energii, ciepła, rozwój OZE;
- edukacja ekologiczna;
- zapewnienie finansowania przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza;
- ograniczanie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z pozostałych sektorów mających wpływ na stan powietrza, w tym uwzględnieniem działań dla sektora mieszkalnictwa do realizacji na obszarach wiejskich.

Chcąc poprawić jakość powietrza w Polsce należy przede wszystkim wymienić stare piece węglowe na niskoemisyjne oraz stosować OZE. W tym celu niezwykle ważną rolę pełnią działania o charakterze edukacyjno-promocyjnym. Działania te powinny być prowadzone na wszystkich szczeblach zarządzania, w tym na poziomie wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym, gdzie jednostki samorządu terytorialnego mają bezpośredni kontakt z mieszkańcami oraz są odpowiedzialne za realizację działań naprawczych bezpośrednio ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza. Program zakłada prowadzenie monitoringu powietrza oraz edukację ekologiczną.

Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

Cel główny: Rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju.

Cele szczegółowe i priorytety:

Cel szczegółowy A: Niskoemisyjne wytwarzanie energii:

- Priorytet A.1. Modernizacja infrastruktury krajowego systemu elektroenergetycznego;
- Priorytet A.2. Rozwój wykorzystania OZE;
- Priorytet A.3 Upowszechnienie alternatywnych, innych niż odnawialne, metod pozyskiwania energii;

Cel szczegółowy B: Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami:

- Priorytet B.1 Promocja optymalnego wykorzystywania surowców
- Priorytet B.2 Rozwój niskoemisyjnej gospodarki odpadami;

Cel szczegółowy C: Rozwój zrównoważonej produkcji (przemysł, budownictwo, rolnictwo):

- Priorytet C.1 Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju niskoemisyjnej gospodarki w sektorze przemysłu;
- Priorytet C.2 Rozpowszechnienie istniejących technologii niskoemisyjnych w procesach produkcyjnych;
- Priorytet C.3 Poprawa standardu energetycznego istniejących budynków;
- Priorytet C.5 Rozwój zrównoważonej produkcji w rolnictwie
- Priorytet C.4 Poprawa standardu energetycznego nowobudowanych budynków.

Cel szczegółowy D: Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności:

- Priorytet D.1 Zwiększenie efektywności wybranych elementów łańcucha
- logistycznego;
- Priorytet D.2 Transformacja niskoemisyjna w sektorze handlu;
- Priorytet D.3 Modernizacja pojazdów oraz infrastruktury w celu upowszechnienia niskoemisyjnych form transportu;
- Priorytet D.4 Poprawa efektywności zarządzania transportem oraz wspieranie rozwoju transportu publicznego;
- Priorytet D.5 Rozwój i zastosowanie niskoemisyjnych paliw w transporcie oraz magazynowania energii w środkach transportu;

Cel szczegółowy E: Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji:

- Priorytet E.1 Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w edukacji;
- Priorytet E.2 Wspieranie dostępności oraz wiarygodności informacji na temat wpływu konsumpcji poszczególnych produktów i usług na emisję gospodarki;
- Priorytet E.3 Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w gospodarstwach domowych;
- Priorytet E.4 Promocja transformacji niskoemisyjnej w sektorze publicznym.

Kierunki i zadania wskazane w Programie służą głównie realizacji celu C i E. Zakładają one działania edukacyjne i poprawę efektywności cieplnej budynków.

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

W celu wypełnienia zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej, przyjętych w Traktacie Akcesyjnym Polski do Unii Europejskiej, w części dotyczącej dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, został sporządzony przez Ministra Środowiska, a następnie zatwierdzony przez Rząd Rzeczypospolitej w dniu 16 grudnia 2003 r., Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Określa on plan inwestycyjny w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej, jaki musi zostać zrealizowany przez Polskę, aby osiągnąć wymagane efekty ekologiczne.

Celem Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest dokumentem strategicznym, w którym oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji miejskich i wiejskich, o RLM większej od 2 000, w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych. Program koordynuje działania gmin i przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych w realizacji infrastruktury sanitarnej na ich terenach.

Obowiązek aktualizacji KPOŚK wynika z art. 96 p.w., zgodnie z którym aktualizacji Programu dokonuje się co najmniej raz na 4 lata. 5 maja 2022 r. Rada Ministrów przyjęła VI aktualizację Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (AKPOŚK 2022). Przyjęta aktualizacja zawiera listę przedsięwzięć zaplanowanych przez samorządy do realizacji w latach 2021–2027. Dotyczy ona 1 524 aglomeracji, w których zlokalizowane są 1 653 oczyszczalnie ścieków komunalnych, o łącznym RLM wynoszącym 37 095 793.

Zgodnie z zapisami dyrektywy 91/271/EWG warunkami koniecznymi do spełnienia jej wymogów przez aglomerację są:

- wydajność oczyszczalni ścieków w aglomeracjach odpowiadająca przynajmniej ładunkowi generowanemu na ich obszarze (art. 10 dyrektywy);
- standardy oczyszczania ścieków przez oczyszczalnie powinny zostać zapewnione poprzez zastosowanie odpowiednich technologii oczyszczania ścieków, które gwarantują

osiągnięcie wymaganych standardów oczyszczania ścieków, w tym podwyższone usuwanie biogenów w aglomeracjach powyżej 10 000 RLM (art. 4 lub art. 5 ust. 2 dyrektywy);

- wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych powinno gwarantować co najmniej 98% poziomu obsługi, przy czym pozostałe 2% niezbranego siecią kanalizacyjną ładunku jest mniejsze niż 2 000 RLM. Zgodnie z art. 3 dyrektywy, ładunek niezbrany musi być oczyszczany w innych systemach oczyszczania ścieków, zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska, jak dla całej aglomeracji.

Zadania wskazane w Programie skupiają się głównie na uporządkowaniu gospodarki ściekowej m.in. poprzez rozwój i modernizację sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków.

Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Celem główny: zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska:

- Kierunek działań 1.1 – dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu;
- Kierunek działań 1.2 – adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu;
- Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu;
- Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu;
- Kierunek działań 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie;
- Kierunek działań 1.6 – zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu.

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich:

- Kierunek działań 2.1 – stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami;
- Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu;

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu:

- Kierunek działań 3.1 – wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu;
- Kierunek działań 3.2 – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu.

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu:

- Kierunek działań 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie);
- Kierunek działań 4.2 – miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu.

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:

- Kierunek działań 5.1 – promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;
- Kierunek działań 5.2 – budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:

- Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyka związanego ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu;

- Kierunek działań 6.2 – ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

Cele wskazane w ww. dokumencie będą realizowane głównie poprzez działania edukacyjne, monitoring środowiska czy poprawę efektywności energetycznej budynków.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028

W gospodarce odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji, przyjęto następujące cele:

- 1) wdrażanie ZPO oraz zmniejszenie ilości powstających odpadów;
- 2) wspieranie działań związanych z ponownym użyciem produktów;
- 3) zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie ZPO i postępowania z odpadami;
- 4) osiągnięcie następujących poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych:
 - a. 55% dla roku 2025,
 - b. 60% dla roku 2030,
 - c. 65% dla roku 2035;
- 5) minimalizacja ilości składowanych odpadów:
 - a. do 30% w roku 2025,
 - b. do 20% w roku 2030,
 - c. do 10% w roku 2035;
- 6) zwiększenie recyklingu organicznego poprzez propagowanie kompostowania bioodpadów „u źródła” przez mieszkańców;
- 7) zapewnienie selektywnego zbierania bioodpadów od mieszkańców oraz zakładów zbiorowego żywienia;
- 8) zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie selektywnego zbierania odpadów;
- 9) zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w strumieniu odbieranych i zbieranych odpadów;
- 10) zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych selektywnie odpadów, aby mogły one zostać skierowane do procesu recyklingu;
- 11) utrzymanie występującego trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska, aby nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy wytworzonych w 1995 r.;
- 12) ograniczenie powstawania tzw. dzikich wysypisk,
- 13) zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie zagrożeń związanych z nielegalnym postępowaniem z odpadami.

W gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi przyjęto następujące cele:

- 1) osiągnięcie:
 - a. nie później niż do dnia 31 grudnia 2025 r. recykling co najmniej 65% wagowo wszystkich odpadów opakowaniowych,

- b. nie później niż do dnia 31 grudnia 2030 r. recykling co najmniej 70% wagowo wszystkich odpadów opakowaniowych;

1. osiągnięcie dla poszczególnych rodzajów materiałów opakowaniowych recyklingu na poziomie:

MATERIAŁ	2025	2030
Wszystkie odpady opakowaniowe	65%	70%
Tworzywa sztuczne	50%	55%
Drewno	25%	30%
Metale żelazne	70%	80%
Aluminium	51%	60%
Szkło	70%	75%
Papier i tektura	75%	85%

2. osiągnięcie minimalnych rocznych poziomów recyklingu opakowań wielomateriałowych na poziomie:

ROK	RECYKLING [%]
2022	47
2023	53
2024	59
2025	65
2026	66
2027	67
2028	68
2029	69
2030 I NASTĘPNE LATA	70

3. osiągnięcie minimalnych rocznych poziomów recyklingu dla opakowań po środkach niebezpiecznych (rodzaje opakowań: tworzywa sztuczne, aluminium, stal, w tym blacha stalowa oraz pozostałe metale, papier i tektura, szkło, drewno, wielomateriałowe, pozostałe) na poziomie:

ROK	RECYKLING [%]
2022	36
2023	38
2024	40
2025	42
2026	44
2027	46

ROK	RECYKLING [%]
2028	48
2029	49
2030 I NASTĘPNE LATA	50

4. zwiększenie efektywności systemu zbierania odpadów opakowaniowych w celu zapewnienia osiągnięcia celów dotyczących recyklingu;
5. zwiększenie roli ekoprojektowania, uwzględniającego potrzeby w zakresie ponownego użycia, naprawy i przydatności do recyklingu;
6. od 3 lipca 2024 r. dopuszczenie do obrotu tylko takich opakowań jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, których nakrętki i wieczka plastikowe będą przymocowane do nich na stałe (dotyczy to do butelek i pojemników);
7. od 2025 r. wprowadzenie obowiązku użycia do produkcji butelek PET minimum 25% z materiału pochodzącego z recyklingu, a od 2030 r. – minimum 30%;
8. zwiększenie selektywnego zbierania, by zapewnić do 2025 r. przynajmniej 77% selektywnego zbierania do recyklingu butelek z tworzyw sztucznych jednorazowego użytku na napoje o pojemności do 3l, a do 2029 r. – 90%;
9. wprowadzenie odpowiednich oznaczeń na wyrobach jednorazowych z tworzyw sztucznych z informacjami dla konsumenta, dotyczących zagospodarowania produktów stanowiących odpady lub niewskazanych metod unieszkodliwiania takich produktów, negatywnych skutków zaśmiecania środowiska, a także informacji dotyczących obecności tworzyw sztucznych w produkcie;
10. zmniejszenie w 2026 r., w porównaniu z 2022 r. stosowania produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych takich jak:
 - a. kubki na napoje, w tym ich pokrywki i wieczka;
 - b. pojemniki na posiłki w tym pojemniki takie jak pudełka, z pokrywką lub bez, stosowane w celu umieszczania w nich posiłków, które są przeznaczone do bezpośredniego spożycia, na miejscu lub na wynos, są zazwyczaj spożywane bezpośrednio z pojemnika, oraz są gotowe do spożycia bez dalszej obróbki, takiej jak przyrządzanie, gotowanie czy podgrzewanie.

Program wskazuje realizację zadań zmierzających do uporządkowania gospodarki odpadami na terenie poszczególnych gmin.

Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów

Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów stanowi załącznik nr 1 do Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2028. Program ten zawiera zarówno odniesienie do celów w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów (ZPO), jak i informacje odnoszące się do już istniejących środków ZPO. Ponadto program zawiera działania rekomendowane do realizacji w zakresie ZPO, ocenę różnych środków przyjętych w tej dziedzinie oraz wskaźniki, które pozwolą na monitorowanie wyznaczonych celów. Program zawiera:

- cele i wskaźniki monitorowania wdrażania środków służących zapobieganiu powstawaniu odpadów;
- informacje o wpływie instrumentów ekonomicznych i innych środków zachęcających do stosowania hierarchii sposobów postępowania z odpadami;
- ocenę użyteczności stosowanych środków służących zapobieganiu powstawaniu odpadów;
- rekomendowane działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów

program zapobiegania powstawaniu odpadów żywności

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032

Podstawowym celem programu jest oczyszczenie terytoriów kraju z azbestu i usunięcie stosowanych od wielu lat materiałów zawierających azbest w terminie do 2032 roku. Program zakłada następujące cele:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu;
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032 jest programem wieloletnim mającym na celu selektywne usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest, na terytorium Polski.

Polska jako pierwszy i jedyny kraj w Unii Europejskiej, podjęła wyzwanie wycofania z użytkowania wyrobów zawierających azbest. Główne cele Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu to:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- minimalizację negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
- likwidację szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele te osiągnąć będą przez realizację wzajemnie uzupełniających się zadań, na trzech poziomach (centralnym, wojewódzkim i lokalnym: powiatowym i gminnym), finansowanych ze środków prywatnych i publicznych. Usunięcie wyrobów zawierających azbest przyniesie korzyści społeczne, ekonomiczne i ekologiczne polegające na zmniejszeniu emisji włókien azbestu, uzyskaniu poprawy ochrony zdrowia mieszkańców, poprawie wyglądu technicznego obiektów budowlanych i ich stanu technicznego. W zdaniach zaplanowanych w Programie wskazano usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu.

2.3.5 Wojewódzkie dokumenty strategiczne

Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2030

W ramach Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 wyznaczono 4 cele strategiczne:

I CEL STRATEGICZNY – otwarta społeczność

- Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny
- Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu
- Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego

II CEL STRATEGICZNY – dynamiczna gospodarka

- Rozwój potencjału gospodarczego województwa w oparciu o inteligentne specjalizacje
- Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu
- Udoskonalanie strategicznego zarządzania rozwojem gospodarczym regionu

III CEL STRATEGICZNY – sprawny samorząd

- Rozwój głównych ośrodków miejskich
- Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych
- Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury
- Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych
- Wzmocnienie kompetencji dla zarządzania rozwojem

IV CEL STRATEGICZNY – partnerski region

- Wzmocnienie pozycji regionu w basenie Morza Bałtyckiego
- Rozwój relacji z landami niemieckimi i aglomeracją berlińską
- Wykorzystanie potencjału makroregionu Polski Zachodniej

Zadania przedstawione w Programie skupiają się m.in. na przeciwdziałaniu wkluczeniom społecznym i poprawie dostępności komunikacyjnej regionu.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego

Strategicznym celem polityki przestrzennej województwa zachodniopomorskiego jest zrównoważony rozwój województwa służący efektywnemu wykorzystaniu jego przestrzeni, w celu zwiększenia konkurencyjności, sprawności funkcjonowania, a także wzrostowi jakości życia mieszkańców oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym. W ramach dokumentu, dla obszaru całego województwa zachodniopomorskiego, wyznaczone zostały następujące cele:

- Cel I. Wzmacnianie powiązań zewnętrznych województwa;
- Cel II. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego;
- Cel III. Rozwój potencjału ludnościowego;
- Cel IV. Przekształcenia sieci osadniczej;
- Cel V. Ochrona dziedzictwa i krajobrazu kulturowego;
- Cel VI. Rozwój infrastruktury społecznej;
- Cel VII. Wzrost i rozwój gospodarczy;
- Cel VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego;
- Cel IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, poprawa gospodarki wodno-ściekowej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej.;
- Cel X. Rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa;
- Cel XI. Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych;
- Cel XII. Racjonalizacja rozwoju gospodarczego i ochrona zasobów w obszarze funkcjonalnym Strefy Przybrzeżnej;
- Cel XIII. Przeciwdziałanie marginalizacji i wsparcie rozwoju w obszarze funkcjonalnym Specjalnej Strefy Włączenia;
- Cel XIV. Poprawa spójności wewnętrznej i przełamywanie peryferyjności przygranicznego obszaru funkcjonalnego.

Wśród działań służących realizacji powyższych celów w Programie uwzględniono monitoring środowiska, rozwój infrastruktury transportowej i technicznej oraz poprawę gospodarki wodno-ściekowej.

Aktualizacja programu ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej

W dniu 14.09.2023 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwalił Aktualizację programu ochrony powietrza (POP) wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej (Uchwała Nr XLV/540/23).

Celem opracowania Programu ochrony powietrza jest wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń poziomów docelowych benzo(a)pirenu, a następnie wskazanie działań naprawczych, które pomogą poprawić jakość powietrza. W ramach Programu na terenie powiatu prowadzony będzie monitoring powietrza.

Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego

W dniu 26 czerwca 2024 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego podjął Uchwałę Nr II/27/24 w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego”.

Celem programu jest:

- zapobieganie powstawaniu hałasu w środowisku,
- poprawa klimatu akustycznego w środowisku poprzez działania ograniczające poziom hałasu tam, gdzie jest to konieczne, tj. na terenie miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy jak również wzdłuż głównych dróg i głównych linii kolejowych - tzw. ochrona czynna,
- zachowanie korzystnych warunków akustycznych w środowisku - tzw. ochrona bierna.

W ramach POH wskazano:

- działania w zakresie ochrony przed hałasem planowane do podjęcia w latach 2024-2029,
- długofalową strategię ukierunkowaną na określenie i realizację celów w zakresie ochrony przed hałasem po 2029 r.

Organem zobowiązanym do opracowania POH dla województwa zachodniopomorskiego jest Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego, natomiast organem zobligowanym do uchwalenia programu, w terminie do 18 lipca 2024 r. jest Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego, o czym stanowi art.119a ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.).

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2025-2030 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2031-2036

W dniu 13 marca 2025 r. Uchwałą Nr /VII/97/25 Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwalił Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2025-2030 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2031-2036.

Celem opracowania WPGO 2030 jest przeprowadzenie analizy aktualnego stanu systemu gospodarki odpadami w województwie zachodniopomorskim oraz zaplanowanie i wdrożenie niezbędnych inwestycji, które przyczynią się do osiągnięcia wymaganych rezultatów w zakresie gospodarki odpadami wynikających z przepisów krajowych i UE.

W ramach WPGO 2030 system gospodarki odpadami został poddany analizom w podziale na odpady komunalne, odpady powstające z produktów jak np. odpady opakowaniowe, odpady niebezpieczne, w tym odpady medyczne i weterynaryjne, odpady zawierające azbest oraz odpady pozostałe takie jak odpady z budowy i remontów, komunalne osady ściekowe czy odpady w środowisku morskim. Program zawiera działania służące uporządkowaniu gospodarki odpadami na terenie powiatu.

3 Ocena istniejącego stanu środowiska powiatu drawskiego

3.1 Ogólna charakterystyka powiatu

3.1.1 Położenie

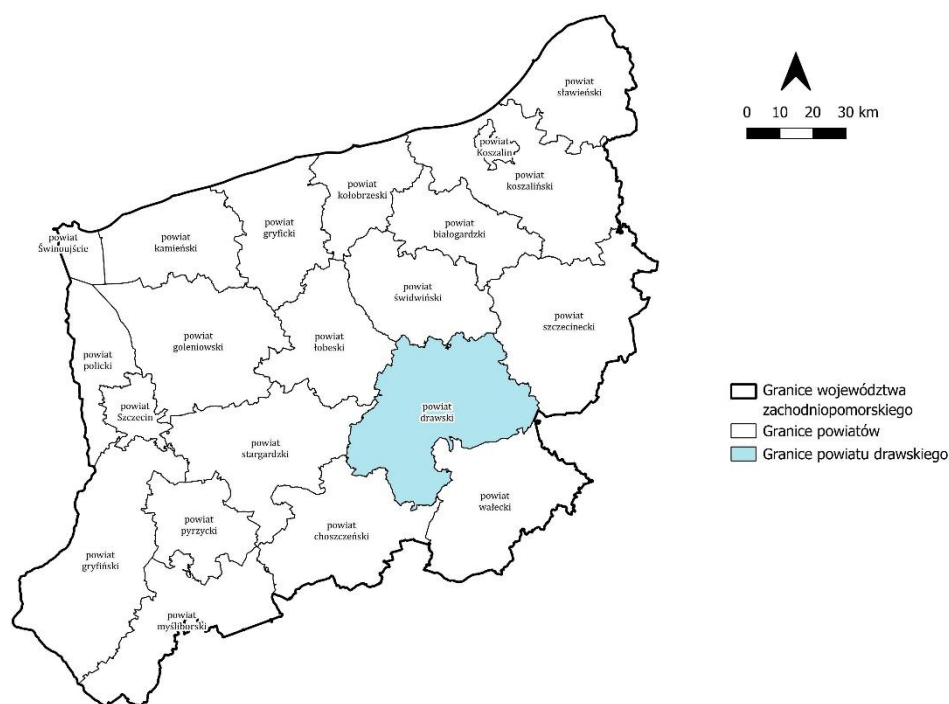
Powiat drawski znajduje się w południowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego na Pojezierzu Drawskim. Sąsiaduje z następującymi powiatami:

- od północy z powiatem świdwińskim,
- od wschodu z powiatem szczecineckim i złotowskim,
- od południa z powiatem wałeckim i choszczeńskim,
- od zachodu z powiatem stargardzkim i łobeskim.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego powierzchnia powiatu w 2024 roku wynosiła 1760,88 ha (1761 km²). Siedziba władz powiatu znajduje się w Drawsku Pomorskim.

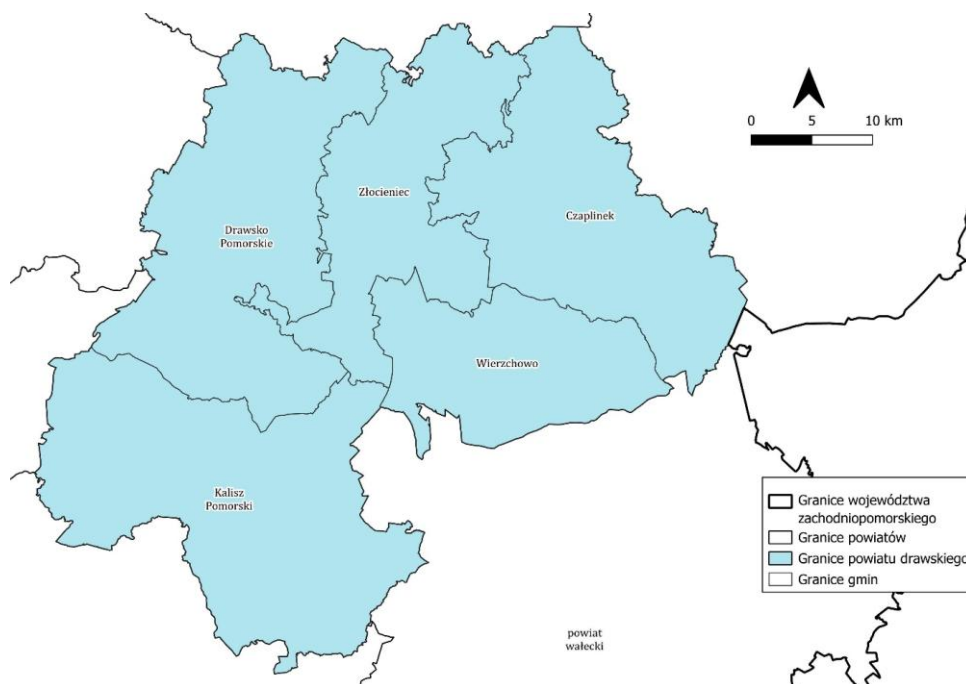
W skład powiatu wchodzi pięć gmin, z czego;

- gminy: Czaplinek, Drawsko Pomorskie, Kalisz Pomorski, Złocieniec to gminy miejsko-wiejskie,
- gmina Wierzchowo to gmina wiejska.

Rycina 1. Położenie powiatu drawskiego na tle województwa zachodniopomorskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego rejestru Granic (PRG)

Rycina 2. Gminy powiatu drawskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Rejestru Granic (PRG)

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego powiat drawski położony jest w obrębie dwóch makroregionów: Pojezierza Zachodniopomorskiego (314,4) i Pojezierza Południowopomorskiego (314,6-7). Teren powiatu obejmuje 5 mezoregionów: Pojezierze Drawskie (314,45), Pojezierze Ińskie (314,43), Równina Drawska (314,63), Pojezierze Wałeckie (314,64), Równina Wałecka (314,65).

3.1.2 Demografia

Powiat drawski w 2024 roku zamieszkiwało 53 003 mieszkańców. Gminą o największej liczbie mieszkańców jest gmina Drawsko Pomorskie, a najmniej osób zamieszkuje gminę Wierzychowo. Gęstość zaludnienia powiatu wynosiła 30,1. W strukturze wieku powiatu dominują osoby w wieku produkcyjnym (30 441 os.). Najmniej liczna grupę stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym (9 190 os.). Przyrost naturalny dla powiatu drawskiego w 2024 roku wynosił -6,33.

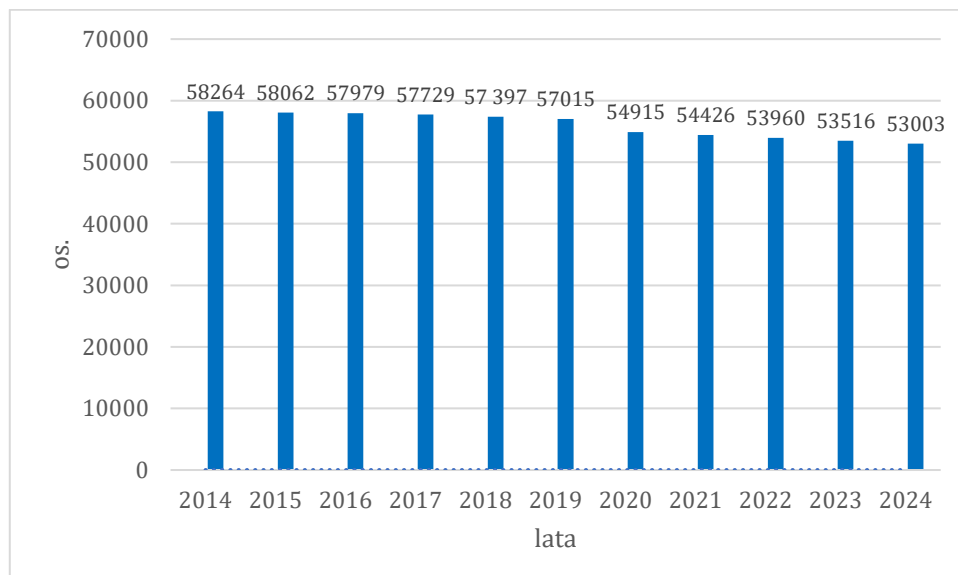
W poniższej tabeli przedstawiono liczbę mieszkańców, przyrost naturalny i gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach.

Tabela 2. Dane demograficzne poszczególnych gmin powiatu drawskiego w 2024 roku

NAZWA GMINY	LICZBA LUDNOŚCI (os)	PRZYRÓST NATURALNY (km ²)	GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA (os/km ²)
Czaplinek	11 042	-5,33	30,3
Drawsko Pomorskie	16 151	-6,65	39,4
Kalisz Pomorski	6 773	-2,93	14,2
Wierzychowo	4 003	-7,50	17,5
Złocieniec	15 034	-7,93	53,7
POWIAT ŁĄCZNIE	53 003	-6,33	30,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS, BDL) (dostęp 14.08.2025 r.)

W latach 2014-2024 liczba ludności powiatu drawskiego stale malała. Największy spadek liczby mieszkańców wystąpił między latami 2019 i 2020 (-2100 os.). Najmniejsze wahania zanotowano między latami 2015 i 2016 (-83 os.).

Rycina 3. Liczba ludności powiatu drawskiego w latach 2014-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS, BDL) (dostęp 14.08.2025 r.)

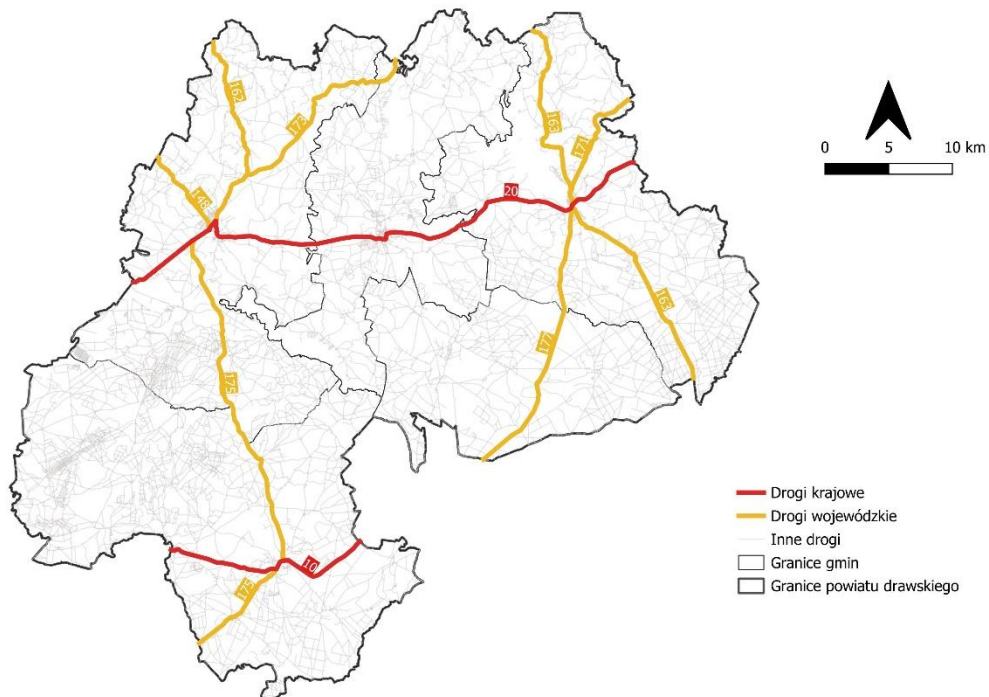
3.1.3 Infrastruktura komunikacyjna

Przez teren powiatu drawskiego przebiegają dwie drogi krajowe:

- droga nr 20 (Stargard - Drawsko Pom. – Gdynia)
- droga nr 10 (Granica Państwa – Lubieszyn – Płońsk)

Drogi wojewódzkie przebiegające przez powiat drawski to:

- droga nr 175 (Drawsko Pomorskie - Kalisz Pomorski - Choszczno),
- droga nr 173 (Połczyn Zdrój - Drawsko Pomorskie)
- droga nr 163 (Kołobrzeg Wałcz),
- droga nr 148 (Starogard - Łobez - Drawsko),
- droga nr 171 (Barwice - Czaplinek),
- droga nr 177 (Czaplinek - Mirosławiec - Wieleń)

Rycina 4. Drogi na terenie powiatu drawskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 roku długość ścieżek na terenie powiatu drawskiego wynosiła 15,9 km.

Łączna długość dróg powiatowych wynosi 396 km 233m, natomiast długość dróg wojewódzkich na terenie powiatu jest równa 142 km 393 m.

W poniższej tabeli zamieszczono zestawienie dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych na terenie powiatu drawskiego.

Tabela 3. Zestawienie dróg krajowych na terenie powiatu drawskiego

LP.	NR DROGI	KM POCZĄTKOWY	KM KOŃCOWY
1.	DK 10	100,293	117,273
2.	DK 20	55,273	101,216

LP.	NR DROGI	KM POCZĄTKOWY	KM KOŃCOWY
3.	DK 20a	0,000	0,861

Źródło: GDDKiA w Szczecinie

Tabela 4. Charakterystyka dróg powiatowych i wojewódzkich na terenie powiatu drawskiego

LP.	NR DROGI	PRZEBIEG DROGI	DŁUGOŚĆ DROGI [M]	POCZĄTEK DROGI KM	KONIEC DROGI KM
DROGI WOJEWÓDZKIE					
1.	DW 148	-	22,427	64+765	87+192
2.	DW 162	-	5,395	29+162	34+515
3.	DW 163	-	10,559	64+629	75+188
4.	DW 171	-	1,103	0+000	1+103
5.	DW 173	-	35,103	0+498	35+601
6.	DW 175	-	5,502	25+955	31+457
7.	DW 177	-	19,362	37+217	56+579
DROGI POWIATOWE					
8.	1080Z	Rzepczyno-Łabędzie	3650	16+496	20+146
9.	1091Z	dr.173- Nowe Worowo - Kluczewo	12758	0+000	12+758
10.	1091SZ	dr.173- Nowe Worowo - Kluczewo (łącznie)	330	0+000	0+330
11.	1091TZ	dr.173- Nowe Worowo - Kluczewo (łącznie)	47	0+000	0+047
12.	1092Z	N.Toporzyk-Cieszyno-dr.1962Z	15740	3+463	19+203
13.	1095Z	Ogartowo-Czarne-Sikory	9125	11+924	21+049
14.	1095SZ	Ogartowo-Czarne-Sikory(łącznie)	64	0+000	0+064
15.	1251Z	Czarne Wielkie-Polne	1411	0+000	1+411
16.	1252Z	dr.20-Rakowo	1331	0+000	1+331
17.	1282Z	od.dr.163 Barwice-Kluczewo	4343	0+000	4+343
18.	1951Z	Lasocin-Przytoń	8941	0+000	8+941
19.	1952Z	Olchowiec-Zarańsko	6946	0+000	6+946
20.	1953Z	Zajezerze-gr.pow.Drawsko	9886	0+000	9+886
21.	1954Z	dr.1953Z Jankowo-dr.20	3690	0+000	3+690
22.	1956Z	Karpno-Dołgie	6072	0+000	6+072

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU DRAWSKIEGO NA LATA 2025-2028 Z
PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2032

LP.	NR DROGI	PRZEBIEG DROGI	DŁUGOŚĆ DROGI [M]	POCZĄTEK DROGI KM	KONIEC DROGI KM
23.	1957Z	Jelenino-Ostrowice	2598	0+000	2+598
24.	1958Z	Szczytniki-Ostrowice	2444	0+000	2+444
25.	1959Z	Dalewo-Suliszewo	3568	0+000	3+568
26.	1960Z	Darskowo-Złocieniec	3625	0+000	3+625
27.	1961Z	Ostrowice-Gronowo-Złocieniec	12414	0+000	12+414
28.	1962Z	dr.173-Siecino-Złocieniec	12471	0+000	12+471
29.	1963Z	dr.173-Stare Worowo	5005	0+000	5+005
30.	1966Z	dr.2035Z - dr.20	252	0+000	0+252
31.	1967Z	St.Worowo-Boleńgorzyn	7814	0+000	7+814
32.	1968Z	Warnięg-Męcidoł	2192	0+000	2+192
33.	1969Z	dr.1965Z-Rzepowo-Piasieczno-Siemczyno	8561	0+000	8+561
34.	1970Z	Rzepowo-Głęboczek-Siemczyno	6208	0+000	6+208
35.	1970SZ	Rzepowo-Głęboczek-Siemczyno (łącznik)	253	0+000	0+253
36.	1971Z	ul. Chopina - Złocieniec	293	0+000	0+293
37.	1973Z	dr. 163-Prosinko-dr. 1974Z	5539	0+000	5+539
38.	1974Z	Stare Drawsko-Zerdno	2157	0+000	2+157
39.	1975Z	dr.163-Sikory	3318	0+000	3+318
40.	1978Z	dr.175-Oleszno	4533	0+000	4+533
41.	1979Z	Mielenko-Kol.Mielenko	1563	0+000	1+563
42.	1980Z	Borowo-Prostynia	2479	0+000	2+479
43.	1982Z	Pomierzyn-Giżyno-gr.woj.	7692	0+000	7+692
44.	1982SZ	Pomierzyn-Giżyno-gr.woj. (łącznik)	355	0+000	0+355
45.	1982TZ	Pomierzyn-Giżyno-gr.woj. (łącznik)	98	0+000	0+098
46.	1983Z	Dr.-Biały Zdrój-St.Korytnica-Dr.10	16014	0+000	16+014
47.	1983SZ	Dr.-Biały Zdrój-St.Korytnica-Dr.10 (łącznik)	212	0+000	0+212
48.	1983TZ	Dr.-Biały Zdrój-St.Korytnica-Dr.10 (łącznik)	130	0+000	0+130
49.	1984Z	Pożrzadło-St.Studnica	8367	0+000	8+367

LP.	NR DROGI	PRZEBIEG DROGI	DŁUGOŚĆ DROGI [M]	POCZĄTEK DROGI KM	KONIEC DROGI KM
50.	1985Z	Złocieniec-Osiek-Żabinek-Kalisz Pom.	34262	0+000	34+262
51.	1985SZ	Złocieniec-Osiek-Żabinek-Kalisz Pom. (łącznie)	220	0+000	0+220
52.	1985TZ	Złocieniec-Osiek-Żabinek-Kalisz Pom. (łącznie)	153	0+000	0+153
53.	1986Z	dr. 1985Z - Żabin	3014	0+000	3+014
54.	1987Z	Drawsko Pomorskie-Lubieszewo-Złocieniec	23609	0+000	23+609
55.	1987SZ	Drawsko Pomorskie-Lubieszewo-Złocieniec (łącznie)	347	0+000	0+347
56.	1987TZ	Drawsko Pomorskie-Lubieszewo-Złocieniec (łącznie)	39	0+000	0+039
57.	1987UZ	Drawsko Pomorskie-Lubieszewo-Złocieniec (łącznie)	85	0+000	0+085
58.	1988Z	Od dr.20-Zagórki	528	0+000	0+528
59.	1989Z	Suliszewo-Gudowo	3904	0+000	3+904
60.	1990Z	Od dr.20- Kosobudy	1372	0+000	1+372
61.	1991Z	Wierzchowo-Żabin-Żeńsko	6529	0+000	6+529
62.	1991SZ	Wierzchowo - Żabin - Żeńsko (łącznie)	94	0+000	0+094
63.	1991TZ	Wierzchowo-Żabin-Żeńsko (łącznie)	392	0+000	0+392
64.	1992Z	Bonin-Osiek Drawski	1485	0+000	1+485
65.	1993Z	Radomyśl-Żabinek	4145	0+000	4+145
66.	1994Z	Osiek-Wierzchowo-Otrzep	13655	0+000	13+655
67.	1996Z	Żabin-N.Laski-Dr.177	8596	0+000	8+596
68.	1996SZ	Żabin-N.Laski-Dr.177 (łącznie)	247	0+000	0+247
69.	1996TZ	Żabin-N.Laski-Dr.177 (łącznie)	73	0+000	0+073
70.	1997Z	dr.1996Z-Garbowo	558	0+000	0+558
71.	1998Z	dr. 20-Bobrowo-Wąsosz	4764	0+000	4+764
72.	1999Z	dr. 20-Żeliszewo	2269	0+000	2+269
73.	2000Z	Czaplinek-N.Kaleńsko	8515	0+000	8+515
74.	2001Z	Czaplinek-skrzyż.z dr.2002	5471	0+000	5+471

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU DRAWSKIEGO NA LATA 2025-2028 Z
PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2032

LP.	NR DROGI	PRZEBIEG DROGI	DŁUGOŚĆ DROGI [M]	POCZĄTEK DROGI KM	KONIEC DROGI KM
75.	2002Z	od dr.2011-Czarne Małe-Łysinin-Ostroróg	6886	0+000	6+886
76.	2003Z	Broczyno-Motarzewo-Machliny	9253	0+000	9+253
77.	2003SZ	Broczyno-Motarzewo-Machliny (łącznik)	93	0+000	0+093
78.	2003TZ	Broczyno-Motarzewo-Machliny (łącznik)	110	0+000	0+110
79.	2003UZ	Broczyno-Motarzewo-Machliny (łącznik)	296	0+000	0+296
80.	2004Z	Pławno-Psie Głowy	3313	0+000	3+313
81.	2004SZ	Pławno-Psie Głowy (łącznik)	120	0+000	0+120
82.	2005Z	Broczyno-Byszkowo	2998	0+000	2+998
83.	2006Z	Trzciniec-Dr.163	1251	0+000	1+251
84.	2007Z	dr. 177-Świerczyna-Wielboki-gr.powiatu	9944	0+000	9+944
85.	2008Z	dr.177-Otrzep-Świerczyna	8185	0+000	8+185
86.	2009Z	Wierzchowo-Wierzchówko	2177	0+000	2+177
87.	2009SZ	Wierzchowo-Wierzchówko (łącznik)	290	0+000	0+290
88.	2011Z	Łubowo gr.pow-Czarne Małe	1902	0+000	1+902
89.	2012Z	dr. 177 - dr. 2015Z	455	0+000	0+455
90.	2013Z	dr. 163 - dr. 2012Z	200	0+000	0+200
91.	2015Z	dr. 177 - dr. 163	525	0+000	0+525
92.	2017Z	ul. Drahimska - ul. Szczecinicka	316	0+000	0+316
93.	2019Z	dr. 163 - ul. Kolejowa	811	0+000	0+811
94.	2021Z	dr. 177 - dr. 163	772	0+000	0+772
95.	2022Z	dr. 2023Z - dr. 20	321	0+000	0+321
96.	2023Z	ul. Jeziorna - dr. 2017Z	234	0+000	0+234
97.	2024Z	ul. Drahimska - dr. 2017Z	137	0+000	0+137
98.	2028Z	Lubieszewo-Zatonie	2750	0+000	2+750
99.	2029Z	dr. 20 - dr. 2034Z	386	0+000	0+386
100.	2030Z	dr. 20 - dr. 2031Z	254	0+000	0+254
101.	2031Z	dr. 20 - dr. 1987Z	1033	0+000	1+033

LP.	NR DROGI	PRZEBIEG DROGI	DŁUGOŚĆ DROGI [M]	POCZĄTEK DROGI KM	KONIEC DROGI KM
102.	2034Z	dr. 1987Z - ul. Moniuszki	526	0+000	0+526
103.	2035Z	dr. 2036Z - dr. 1971Z	505	0+000	0+505
104.	2036Z	ul. Rybacka - dr. 2046Z	242	0+000	0+242
105.	2037Z	dr. 2044Z - drogi rowerowej	1508	0+000	1+508
106.	2038Z	dr. 20 - ul. Czwartaków	1740	0+000	1+740
107.	2039Z	dr. 2038Z - dr. 2037Z	2105	0+000	2+105
108.	2040Z	dr. 1960Z - dr. 1962Z	999	0+000	0+999
109.	2041Z	dr. 1985Z - ul. Rakowo	1800	0+000	1+800
110.	2042Z	ul. Bohaterów Warszawy - ul. Wolności	98	0+000	0+098
111.	2043Z	dr. 2037Z - dr. 2042Z	564	0+000	0+564
112.	2044Z	dr. 2037Z - dr. 1960Z	358	0+000	0+358
113.	2046Z	ul. Kręta - ul. Kościelna	212	0+098	0+310
114.	2047Z	dr. 20 - ul. Warszawska	896	0+000	0+896
115.	4330Z	Zakrzyce gr.pow.Łąbędzie	853	11+791	12+644

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZDP w Drawsku Pomorskim i Zachodniopomorskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich

Dobry stan techniczny dróg wojewódzkich stwierdzono na 46% ich długości. Kolejne 40% odcinków oceniono jako znajdujące się w stanie zadowalającym, natomiast zły stan techniczny dotyczył 14% długości dróg wojewódzkich.

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę stanu dróg wojewódzkich na terenie powiatu drawskiego.

Tabela 5. Charakterystyka stanu dróg wojewódzkich na terenie powiatu drawskiego

NUMER DROGI	DŁUGOŚĆ ODCINKA [KM]	STAN TECHNICZNY
Drogi wojewódzkie		
DW 148	22,427	35% - stan dobry; 51% - stan zadowalający; 14% stan niezadowalający
DW 162	5,395	4% - stan dobry; 88% - stan zadowalający; 9% stan niezadowalający
DW 163	10,559	40% - stan dobry; 38% - stan zadowalający; 21% stan niezadowalający
DW 171	1,103	71% - stan dobry; 11% - stan zadowalający; 19% stan niezadowalający
DW 173	35,103	54% - stan dobry; 41% - stan zadowalający; 5% stan niezadowalający
DW 175	5,502	30% - stan dobry; 53% - stan zadowalający; 17% stan niezadowalający
DW 177	19,362	87% - stan dobry; 4% - stan zadowalający; 9% stan niezadowalający
Razem: 46% - stan dobry; 40% - stan zadowalający; 14% - stan niezadowalający		

Źródło: Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich

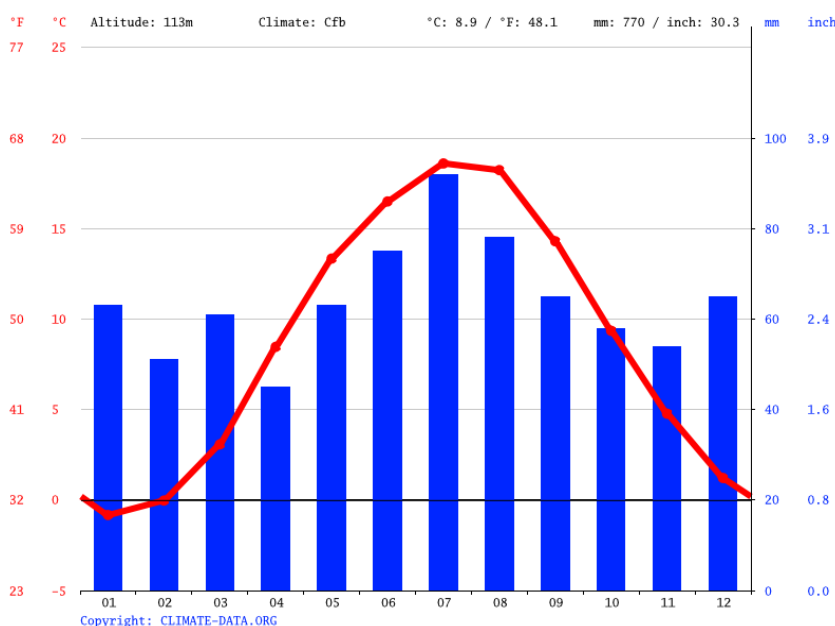
Większość dróg krajowych na terenie powiatu jest w stanie ostrzegawczym (41,1%). Drogi w stanie pożądanym stanowią 32,2 %, a krytyczny stan dróg przypisano 26,7% dróg krajowych.

3.2 Stan środowiska na obszarach objętych potencjalnym znaczącym oddziaływaniem

3.2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

3.2.1.1 Klimat

Klimat powiatu drawskiego należy do strefy klimatu umiarkowanego. Według regionalizacji klimatycznej według Romera, powiat drawski położony jest w rejonie klimatu pojeziernego. Według klasyfikacji Köppena-Geigera klimat panujący w tym regionie jest sklasyfikowany jako Cfb.

Rycina 4. Wykres klimatyczny dla miasta Drawsko Pomorskie

Źródło: <https://pl.climate-data.org>

Średnia temperatura w ciągu roku wynosi 8.9 °C, a rocznie spada tu około 770 mm opadów. Najcieplejszym miesiącem w tym regionie jest lipiec, w którym średnia temperatura wynosi ok 18,6 °C. Najniższa średnia temperatura przypada na styczeń i wynosi ok -0.8 °C. Miesiącem, w którym notuje się najwyższe sumy opadów jest lipiec. Suma opadów dla tego miesiąca wynosi 92 mm. Z kolei najniższe sumy opadów występują w kwietniu i wynoszą 45 mm. Roczna amplituda temperatury powietrza wynosi 19,4 °C.

3.2.1.1.1 Tendencje zmian klimatu

W ciągu ostatnich dziesięcioleci obserwuje się znaczące tendencje zmian klimatu Polski, które dotyczą również powiatu drawskiego. Od końca XIX wieku notuje się systematyczny wzrost temperatury powietrza, który szczególnie wyraźnie zaznacza się od 1989 roku.

Zmiana reżimu przebiegu temperatury po roku 1988 ujawnia się między innymi poprzez wzrost średniej rocznej temperatury z 7,48°C w latach 1951-1988 do 8,60°C w latach 1988-2018. Wskazuje to, że cały przyrost temperatury rocznej w okresie 1951-2018 jest skutkiem wzrostu temperatury, jaki nastąpił po roku 1988. Ewolucja ocieplania się klimatu Polski osiągnęła przyrost temperatury powietrza 0,8°C/100 lat, co wyraża się już obecnie następującymi skutkami:

- Zmieniła się dotychczasowa struktura typowych dla Polski czterech pór roku.

- Od roku 1992 ciepłym zimowym okresom wtórują ciepłe ponad normę pory wiosenne z występującymi nadal dniami przymrozkowymi oraz upalne i posuszne okresy letnie. Jest to nowa cecha charakteryzująca klimat Polski.
- Nastąpiła wyraźna zmiana struktury opadów w Polsce, polegająca na braku opadów ciągłych, jednostajnych, natomiast pojawiają się, głównie na wiosnę i w lecie, opady o dużym natężeniu, opady ulewne lub nawałne (w tym powyżej 50 i 70 mm na dobę), powodujące niszczycielskie powodzie i erozję gleb oraz niszczenie upraw rolnych.
- Wydłużające się okresy bezopadowe i posuszne w ciepłym okresie roku oraz bezśnieżne, ciepłe zimy.

Wyraźnych tendencji nie wykazują opady atmosferyczne, charakteryzujące się okresami bardziej lub mniej wilgotnymi. Zmianie ulega z kolei struktura opadów w ciepłej porze roku - opady są coraz bardziej gwałtowne, krótkotrwałe, często wywołują zjawisko powodzi. Zanikają opady poniżej 1 mm na dobę. W ostatnich 60 latach notuje się zwiększenie częstotliwości występowania zjawisk suszy.

W latach 1951-1981 na terenie Polski susze wystąpiły 6 razy, z kolei w latach 1982-2011 - 18 razy. Głównymi przyczynami występowania susz w Polsce są:

- braki opadów atmosferycznych w okresie ponad 10 kolejnych dni z niską temperaturą powietrza w zimie;
- utrzymywanie się w okresie wiosenno-letnim wysokiej temperatury powietrza i silnego nasłonecznienia, przy jednoczesnym braku opadów i słabym wietrze (warunki utrzymujące się od 15 do 20 dni).

Ocieplanie się klimatu wpływa na występowanie groźnych zjawisk pogodowych, takich jak susze, wiatry huraganowe i trąby powietrzne, nawałne deszcze czy opady gradu. Ponadto, coraz częściej notuje się tzw. fale upałów, czyli ciągi co najmniej trzech dni z maksymalną temperaturą dobową powietrza $\geq 30^{\circ}\text{C}$. Tendencję spadkową wykazuje z kolei częstotliwość występowania dni mroźnych z dobową temperaturą maksymalną poniżej -10°C .

3.2.1.1.2 Adaptacja do zmian klimatu

Wyniki wieloletnich badań naukowych wskazują jednoznacznie, że obecnie postępujące globalne zmiany klimatyczne, a zwłaszcza zwiększająca się częstotliwość występowania ekstremalnych zjawisk meteorologicznych, stanowią realne zagrożenie dla gospodarczego i społecznego rozwoju wielu krajów, w tym także dla Polski. Dlatego też możliwe skutki zmian klimatu zwróciły uwagę społeczności międzynarodowej oraz rządów krajów, które od wielu lat starają się opracować strategie pozwalające w jak największym stopniu dostosować się do obecnych i przyszłych skutków tych zmian.

Krajowa polityka adaptacyjna opiera się na dokumencie *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030* (SPA 2020). Wpisuje się on w założenia dokumentu nadrzędnego, którym jest *Biała Księga - Adaptacja do zmian klimatu: Europejskie ramy działania*, (COM 2009), opublikowanego przez Komisję Europejską 1 kwietnia 2009 roku. Jego celem jest poprawa odporności państw członkowskich na aktualne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym lepsze przygotowanie do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcja kosztów społeczno-ekonomicznych z tym związanych.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 wskazuje na cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podejmować w następujących sektorach:

- gospodarce wodnej;
- rolnictwie;
- leśnictwie;
- różnorodności biologicznej;

- zdrowiu;
- energetyce;
- budownictwie;
- transporcie;
- gospodarce przestrzennej i obszarach:
 - prawnie chronionych;
 - obszarach górskich;
 - strefie wybrzeża;
 - obszarach zurbanizowanych.

Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA scenariusze zmian klimatu. Zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi, w szczególności Strategią Rozwoju Kraju - Polska 2030 oraz innymi strategiami rozwoju i jednocześnie stanowią ich niezbędne uzupełnienie w kontekście adaptacji.

Do podstawowych działań o charakterze horyzontalnym, tj. takich, które powinny być realizowane we wszystkich województwach kraju należą:

- edukacja społeczeństwa w zakresie spodziewanych zmian i ograniczenia ich skutków;
- monitoring zmian wrażliwości gospodarki i społeczeństwa oraz postępu we wdrażaniu strategii adaptacyjnej;
- planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji;
- rozwój usług zdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości mieszkańców na występowanie fal upałów;
- ograniczenie skutków zagrożeń w rolnictwie, lasach i ekosystemach wynikających z pojawiania się inwazyjnych szkodników i chorób, a także uwzględnienie przystosowania gatunkowego lasów do oczekiwanego wzrostu temperatury w procesie zalesień;
- właściwe gospodarowanie na obszarach rolnych, chronionych, górskich (wsparcie technologiczne gospodarstw oraz doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania budownictwa i produkcji rolnej do zmieniających się warunków klimatycznych);
- modernizacja systemu energetycznego uwzględniająca zwiększone ryzyko występowania zjawisk ekstremalnych;
- uwzględnienie trendów klimatycznych i gospodarczych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej;
- uwzględnienie konieczności zapewnienia korytarzy wentylacyjnych w miastach i kotlinach górskich w celu ograniczenia skutków rozwoju wyspy ciepła i wzrostu koncentracji zanieczyszczeń powietrza oraz zwiększania obszarów wodnych i zieleni w miastach.

Obok SPA 2020 dokumentem, który stanowi podstawę prowadzenia polityki w zakresie adaptacji do zmian klimatu jest „Polityka ekologiczna państwa 2030” (przyjęta przez Radę ministrów w 2019 r.). Adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych to jeden z kierunków interwencji wymienionych w tym dokumencie. Cel zakładanych działań to przeciwdziałanie miejskim wyspom ciepła, rozbudowa terenów zieleni oraz powszechniejsze retencjonowanie wody na terenach miast i wsi. „Polityka ekologiczna państwa 2030” przewiduje, że działania adaptacyjne będą polegały m.in. na opracowaniu i

wdrożeniu dokumentów strategicznych/planistycznych w zakresie gospodarowania wodami, wsparciu opracowania i wdrażania miejskich planów adaptacji do zmian klimatu, budowie niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji, renaturyzacji rzek i ich dolin, renaturyzacji mokradeł oraz na rozwoju zielonej i niebieskiej infrastruktury. Działania ukierunkowane będą również na zarządzanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych poprzez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zieleni, ograniczenie zajmowania gruntów oraz zasklepiania gleby. Działania adaptacyjne będą prowadzone także na obszarach wiejskich. Będą one miały na celu w szczególności zwiększenie odporności krajobrazu rolniczego na zmiany klimatu i ochronę produkcji rolnej. Zakłada się ochronę i rozwój zadrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz wprowadzanie nowych nasadzeń przydrożnych z przewagą krzewów rodzimych o bujnym ulistnieniu, zwłaszcza w regionach najbardziej narażonych na suszę i pustynnienie, o niskim procencie lesistości.

3.2.1.2 Powietrze atmosferyczne

Jakość powietrza atmosferycznego kształtowana jest w dużej mierze przez emisję zanieczyszczeń wywołaną działalnością człowieka. Funkcjonuje kilka powszechnych klasyfikacji zanieczyszczeń powietrza. Dzielone są one ze względu na źródło emisji (naturalne, antropogeniczne), sposób powstania (pierwotne, wtórne), sposób wprowadzania zanieczyszczeń do atmosfery (zorganizowane, niezorganizowane), stan skupienia (stałe, ciekłe i gazowe) itp.

Ze względu na sposób emitowania zanieczyszczeń do powietrza można wyodrębnić trzy rodzaje źródeł emisji:

- punktowe – wysokie kominy w dużych obiektach: elektrowniach, elektrociepłowniach, zakładach przemysłowych, z których smuga zanieczyszczeń jest wynoszona na znaczną wysokość i ulega rozproszeniu; emisja z tych źródeł jest z reguły ustabilizowana i podlega kontroli;
- liniowe – zespoły źródeł punktowych zlokalizowanych wzdłuż linii prostych, reprezentowane najczęściej przez transport samochodowy, kolejowy i wodny, gdzie emisje z pojedynczych emitorów (silników spalinowych) sumują się wzdłuż szlaków komunikacyjnych; emisja ze źródeł transportu jest niejednorodna w czasie i przestrzeni i niełatwa do oszacowania;
- powierzchniowe – źródła emisji o wysokości kilku rzędów niższej od zajmowanej powierzchni, do których zalicza się głównie obszary zabudowy mieszkaniowej z indywidualnym ogrzewaniem, ale także tereny rolnicze, składowiska odpadów, hałdy i kopalnie odkrywkowe. Niewielka wysokość źródeł emisji uniemożliwia wyniesienie zanieczyszczeń i ich rozproszenie, a przy niesprzyjających warunkach meteorologicznych są one bardzo uciążliwe dla otaczającego środowiska. Jest to typ emisji trudny do oszacowania ze względu na zależność od wielu czynników, np. temperatury w okresie grzewczym, rodzaju spalanego paliwa, typu ogrzewania a także indywidualnego zapotrzebowania na ciepło.

3.2.1.2.1 Jakość powietrza atmosferycznego

O jakości powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł z uwzględnieniem przepływów transgranicznych i przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze. Całe województwo zachodniopomorskie, w tym także powiat drawski, objęte są monitoringiem powietrza prowadzonym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, za pośrednictwem Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska GIOŚ w Szczecinie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ).

Na mocy ustawy *Prawo ochrony środowiska* wykonuje się roczną ocenę jakości powietrza.

Ocena i wynikające z niej działania odnoszone są do niżej wymienionych stref:

- aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy;
- miast o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy;
- pozostałego obszaru województwa.

Oceny dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów:

- ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi;
- ustanowionych ze względu na ochronę roślin.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z klas:

- w klasyfikacji podstawowej:
 - klasa A - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych;
 - klasa C - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy;
- w klasyfikacji dodatkowej:
 - klasa A1 - brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5}, dla fazy II, tj. ≤20 µg/m³;
 - klasa C1 - odnotowano przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5}, dla fazy II, tj. >20 µg/m³;
 - klasa D1 - stężenia ozonu nie przekraczają poziomu celu długoterminowego;
 - klasa D2 - stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego.

Klasyfikacja wiąże się z określonymi wymogami, co do działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione określone kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeśli spełnia ona przyjęte standardy). Podstawę zaliczenia strefy do określonej klasy stanowią wyniki oceny uzyskane na obszarze o najwyższych poziomach stężeń danego zanieczyszczenia w strefie.

W województwie zachodniopomorskim oceny jakości powietrza dokonuje się w trzech strefach:

- aglomeracja szczecińska - kod strefy PL3201 – obejmuje miasto na prawach powiatu o liczbie ludności: 389 066,
- miasto Koszalin – kod strefy PL3202 – strefa miejska powyżej 100 tysięcy mieszkańców,
- strefa zachodniopomorska – kod strefy PL3203 – pozostały obszar województwa niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców, obejmujący 19 powiatów ziemskich.

Powiat drawski należy do strefy zachodniopomorskiej.

Strefę zachodniopomorską w 2024 roku zaliczono do klasy A pod względem zawartości dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), kadmu (Cd), arsenu (As), niklu (Ni), ołowiu (Pb), benzenu (C₆H₆), tlenku węgla (CO), ozonu (O₃) i pyłów PM₁₀ i PM_{2,5}. Na terenie strefy stwierdzono przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla ozonu, co skutkowało nadaniem klasy D2. Wyniki klasyfikacji strefy zachodniopomorskiej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Wyniki klasyfikacji strefy zachodniopomorskiej pod kątem ochrony zdrowia ludzi w 2024 roku

ROK	KLASY DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ W STREFIE ZACHODNIOPOMORSKIEJ											
	O ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
2024	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A1
					D2							

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim - raport za rok 2024, GIOŚ

Ozon powstający przy powierzchni ziemi jest wynikiem reakcji fotochemicznych tlenków azotu i lotnych związków organicznych w atmosferze, reakcje te przyspiesza wysoka temperatura powietrza. Powstawaniu ozonu sprzyja wysoka temperatura i promieniowanie słoneczne, dlatego jego najwyższe stężenia notowane są w okresie wiosennym i letnim. Zakwalifikowanie strefy zachodniopomorskiej do klasy D2 dla poziomu

długoterminowego dla ozonu było spowodowane przekroczeniem kryterium celu długoterminowego na stanowisku w Widuchowej.

Według kryteriów przyjętych ze względu na ochronę roślin ocenę jakości powietrza wykonano w oparciu o analizę zanieczyszczeń: dwutlenku węgla (SO₂), tlenków azotu (NO_x) i ozonu (O₃). Dla wszystkich zanieczyszczeń strefa zachodniopomorska uzyskała klasę A, co oznacza, że nie zanotowano ich przekroczeń. Przekroczenie odnotowano tylko dla poziomu długoterminowego ozonu, co skutkowało zakwalifikowaniem strefy do klasy D2. Wyniki oceny przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7. Wyniki klasyfikacja strefy zachodniopomorskiej pod kątem ochrony roślin w 2024 roku

ROK	KLASY DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ W STREFIE ZACHODNIOPOMORSKIEJ			
	SO ₂	NO _x	O ₃	
			POZIOM DOCELOWY	POZIOM DŁUGOTERMINOWY
2024	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim - raport za rok 2024, GIOŚ

Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej

Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego dnia 14 września 2023 r. uchwalił Aktualizację Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej (uchwała Nr XLV/540/23).

Podstawowym celem Programu ochrony powietrza jest poprawa jakości powietrza poprzez dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza oraz osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń na mieszkańców. Realizacja założeń Programu będzie możliwa dzięki wdrożeniu działań naprawczych oraz uwzględnianie kierunków działań, które mają wpływ na poprawę stanu jakości powietrza w sposób pośredni.

Do podstawowych kierunków działań naprawczych należą:

- Redukcja emisji zanieczyszczeń ze źródeł małej mocy do 1 MW;
- Prowadzenie edukacji ekologicznej;
- Prowadzenie działań kontrolnych.

Uchwała antysmogowa

Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwałą nr XXXV/540/18 z dnia 26 września 2018 r. przyjął tzw. uchwałę antysmogową wprowadzającą na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Podstawę do wprowadzenia uchwały antysmogowej stanowił art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.). Ograniczenia i zakazy wymienione w akcie prawa miejscowego obowiązują wszystkich użytkowników instalacji o mocy poniżej 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych, tj. mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, samorządy oraz podmioty działające na jego terenie. Ograniczeniami i zakazami objęto w szczególności następujące instalacje: kotły centralnego ogrzewania i ogrzewacze pomieszczeń tj. kominki, piece kaflowe, kozy, itp.

Wprowadzenie uchwały antysmogowej dla województwa zachodniopomorskiego powoduje, iż:

- docelowo na terenie województwa **od 1 maja 2019 r.** zakazane jest stosowanie paliw stałych tj.:
 - paliwa niesortowane w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1529);
 - muły i flotokoncentraty węglowe oraz mieszanki produkowane z ich wykorzystaniem;
 - węgiel brunatny;

- paliwa niespełniające wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1529).
- docelowo na terenie województwa zachodniopomorskiego dopuszczone jest eksploatowanie instalacji na paliwo stałe spełniające minimalny standard emisyjny zgodny z 5 klasą pod względem granicznych wartości sprawności cieplnej oraz granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012.

Terminy wymiany kotłów są następujące:

- **do 1 stycznia 2024 r.** wymienić należy kotły niespełniające żadnych standardów emisyjnych (kotły bezklasowe tzw. kopciuchy i kotły poniżej klasy 3)
- **do 1 stycznia 2028 r.** wymienić należy kotły poniżej klasy 5.
- docelowo na terenie województwa zachodniopomorskiego dopuszczone jest eksploatowanie ogrzewaczy pomieszczeń (kominki, kozy, piece kaflowe itp.) spełniających minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określone w ust. 1 i 2 załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.

Wymiana lub dostosowanie ogrzewaczy niespełniających powyższych wymogów musi nastąpić **do 1 stycznia 2028 r.**

3.2.1.3 Zaopatrzenie w gaz i ciepło

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego długość czynnej sieci gazowniczej na terenie Powiatu Drawskiego w 2024 roku wynosiła 275 737 m. Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych wynosiła 4 275 sztuk, a z sieci korzystało 32 176 osób. Zużycie gazu w 2024 roku wynosiło 72 830,4 MWh, z czego 57 075,5 MWh zostało wykorzystane na ogrzewanie mieszkań.

Tabela 8. Sieć gazownicza na terenie powiatu drawskiego w 2024 r.

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	DŁUGOŚĆ SIECI CZYNNEJ [m]	PRZYŁĄCZA DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I NIEMIESZKALNYCH [szt.]	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI GAZOWEJ	ZUŻYCIE GAZU OGÓŁEM [MWh]	ZUŻYCIE GAZU NA OGRZEWANIE MIESZKAŃ [MWh]
Gmina Czaplinek	37 995	847	6 089	19 703,7	11 833,1
Gmina Drawsko Pomorskie	85 482	1 446	11 336	23 459,9	19 740,9
Gmina Kalisz Pomorski	37 902	416	3 367	8 371,0	7 764,9
Gmina Wierzchowo	33 004	175	787	2 497,1	2 402,0
Gmina Złocieniec	81 354	1 391	10 597	18 798,7	15 334,6
Powiat Drawski	275 737	4 275	32 176	72 830,4	57 075,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2025 (dostęp 24.11.2025 r.)

Długość sieci cieplnej na terenie Powiatu Drawskiego w 2024 r. wynosiła 12,5 km, a długość przyłączy do budynków 6,7 km. Na terenie Powiatu funkcjonowało 89 kotłowni. W 2024 r. sprzedaż energii cieplnej

wyniosła 138 054 Gj, z czego 94 841 Gj zostało przekazane do budynków mieszkalnych a 43 213 Gj do urzędów i instytucji.

Tabela 9. Sieć ciepła i kotłownie na terenie Powiatu Drawskiego w 2024 r.

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	KOTŁOWNIE OGÓŁEM [SZT.]	DŁUGOŚĆ SIECI CIEPŁEJ PRZESYŁOWEJ I ROZDZIELCZEJ [KM]	DŁUGOŚĆ PRZYŁĄCZY DO BUDYNKÓW [KM]	SPRZEDAŻ ENERGII CIEPŁEJ W CIĄGU ROKU [GJ]		
				OGÓŁEM	BUDYNKI MIESZKALNE	URZĘDY I INSTYTUCJE
Powiat Drawski	89	12,5	6,7	138 054	94 841	43 213

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, (dostęp 24.11.2025 r.)

3.2.1.4 Odnawialne źródła energii

Według ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o *odnawialnych źródłach energii* (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 610), odnawialne źródła energii (OZE) to odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące energię wiatru, promieniowania słonecznego, aerotermalną, geotermalną, hydrotermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich, energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz biopłynów.

Rozwój technologii i zwiększenie udziału energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii ogółem wynika z potrzeb ochrony środowiska oraz wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju. Ze zobowiązań wynikających m.in. z pakietu klimatycznego 3x20 wynika, że do 2020 roku Polska ma obowiązek uzyskać 15% udział odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii ogółem.

W styczniu 2014 r. Komisja Europejska przedstawiła dokument określający nowe założenia polityki klimatycznej i energetycznej na lata 2020-2030 r. („Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Ramy polityki klimatycznej i energetycznej na lata 2020–2030” (COM(2014) 15)) wraz z towarzyszącą mu oceną skutków (impact assessment). Podstawowymi założeniami tego dokumentu są:

- redukcja emisji gazów cieplarnianych o 40% do 2030 r., w porównaniu do wielkości emisji w roku bazowym 1990;
- zwiększenie udział energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych przynajmniej o 27% w bilansie energetycznym całej Unii Europejskiej do 2030 r.;
- utrzymanie poprawy efektywności energetycznej.

Tabela 10. Odnawialne źródła energii na terenie powiatu drawskiego

LP.	GMINA	MIEJSCOWOŚĆ/ LOKALIZACJA INSTALACJI	MOC ELEKTRYCZNA	RODZAJ OZE
1.	Czaplinek	Czarne Małe	0,998	PVA
2.	Czaplinek	Czarne Małe	0,443	PVA
3.	Czaplinek	Broczyno	0,998	PVA
4.	Czaplinek	Broczyno	0,991	PVA
5.	Czaplinek	Pławno	0,577	PVA
6.	Czaplinek	Broczyno	3,750	WIL

LP.	GMINA	MIEJSCOWOŚĆ/ LOKALIZACJA INSTALACJI	MOC ELEKTRYCZNA	RODZAJ OZE
7.	Drawsko Pomorskie	Gajewo i Gajewko	10,123	WIL
8.	Drawsko Pomorskie	Gajewo	5,250	WIL
9.	Drawsko Pomorskie	Drawsko Pomorskie	0,140	WOA
10.	Kalisz Pomorski	Borowo	1,661	WOB
11.	Kalisz Pomorski	Giżyno	1,063	BGR
12.	Kalisz Pomorski	Biały Zdrój	0,997	PVA
13.	Kalisz Pomorski	Pomierzyn	0,997	PVA
14.	Kalisz Pomorski	Dąbsko	8,000	WIL
15.	Kalisz Pomorski	Stara Korytnica	59,955	PVA
16.	Kalisz Pomorski	Biały Zdrój	0,999	PVA
17.	Kalisz Pomorski	Biały Zdrój	0,900	PVA
18.	Kalisz Pomorski	Bralin	0,999	PVA
19.	Kalisz Pomorski	Jasnopole	0,349	PVA
20.	Kalisz Pomorski	Jasnopole	0,499	PVA
21.	Kalisz Pomorski	Kalisz Pomorski	0,999	PVA
22.	Kalisz Pomorski	Pomierzyn	0,985	PVA
23.	Kalisz Pomorski	Pomierzyn	0,818	PVA
24.	Wierzychowo	Świerczyna	0,998	PVA
25.	Wierzychowo	Sośnica	0,739	PVA
26.	Wierzychowo	Żabin	0,480	PVA
27.	Wierzychowo	Wierzychowo	0,399	PVA
28.	Złocieniec	Złocieniec	0,999	BGR
29.	Złocieniec	Darskowo	0,999	BGR

Źródło: Urząd Regulacji Energetyki (stan na 31.03.2025 r.)

3.2.1.5 Emisja zanieczyszczeń do powietrza

Emisja z komunikacyjna

Jednym ze źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza jest transport drogowy, którego negatywne oddziaływanie odczuwalne jest najbardziej w pobliżu ciągów komunikacyjnych.

Na terenie Powiatu Drawskiego zlokalizowane są następujące ciągi komunikacyjne będące źródłem zanieczyszczeń:

- a) drogi krajowe
 - droga nr 20 (Stargard - Drawsko Pom. – Gdynia)
 - droga nr 10 (Granica Państwa – Lubieszyn – Płońsk)
- b) drogi wojewódzkie
 - droga nr 175 (Drawsko Pomorskie - Kalisz Pomorski - Choszczno),
 - droga nr 173 (Połczyn Zdrój - Drawsko Pomorskie)
 - droga nr 163 (Kołobrzeg Wałcz),
 - droga nr 148 (Starogard - Łobez - Drawsko),
 - droga nr 171 (Barwice - Czaplinek),
 - droga nr 177 (Czaplinek - Mirosławiec - Wieleń)
- c) drogi powiatowe
- d) drogi gminne
- e) drogi wewnętrzne

Głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są:¹

- tlenek i dwutlenek węgla,
- węglowodory,
- tlenki azotu,
- pyły zawierające metale ciężkie,
- pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

Dla stanu powietrza atmosferycznego istotne znaczenie ma emisja NO_x oraz metali ciężkich. Duże znaczenie ma również tzw. emisja wtórna z powierzchni dróg, która zależy w dużej mierze od warunków meteorologicznych. Komunikacja jest również źródłem emisji benzenu, benzo(a)pirenu oraz innych związków organicznych. Na wielkość tych zanieczyszczeń wpływa stan techniczny samochodów, stopień zużycia substancji katalitycznych oraz jakość stosowanych paliw. Gwałtowny rozwój transportu, przejawiający się wzrostem ilości samochodów na drogach oraz aktualny stan infrastruktury dróg spowodował, iż transport może być uciążliwy dla środowiska naturalnego.

Na skutek powszechnej elektryfikacji, emisje do powietrza związane z ruchem kolejowym mają znaczenie marginalne. Należą do nich jedynie emisje zanieczyszczeń pyłowych związanych z ruchem pociągów oraz niewielkie emisje z lokomotyw spalinowych używanych głównie na bocznicach kolejowych.

Emisja z zakładów przemysłowych

W 2024 roku na terenie województwa zachodniopomorskiego zlokalizowanych było 108 zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. Spośród nich 62 zakłady były wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych, a 11 zakładów posiadało urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych (GUS, dostęp 28.08.2025 r.).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2024 r. ilość zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu drawskiego wyniosła 25 Mg, z kolei ilość zanieczyszczeń gazowych wyniosła 23 283 Mg. Znaczną większość wyemitowanych zanieczyszczeń gazowych stanowił dwutlenek węgla - 21 756 Mg.

¹ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Tabela 11. Ilość zanieczyszczeń pyłowo-gazowych wyemitowanych na terenie powiatu drawskiego z zakładów przemysłowych w latach 2023 i 2024

PARAMETR	JEDN.	2023	2024
emisja zanieczyszczeń gazowych OGÓŁEM	Mg	23 283	21 905
emisja zanieczyszczeń gazowych CO ₂	Mg	23 110	21 756
emisja zanieczyszczeń pyłowych	Mg	25	23
zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane w systemach odpylających	Mg	152	236
zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane w systemach odpylających	%	85,9	91,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL (dostęp 28.08.2025 r.)

Tabela 12. Wykaz podmiotów, które posiadają aktualne pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza na terenie powiatu drawskiego

L.P.	PODMIOT	NR DECYZJI	DATA WYDANIA	DATA WAŻNOŚCI
1.	Animex Foods Sp. z o.o., ul. T.Chałubińskiego 8, 00-613 Warszawa	OS.6224.3.2011.AW	04.01.2016 r.	bezterminowo
2.	Przedsiębiorstwo Projektowo-Usługowe „Hydronika” ul. Kubusia Puchatka 16, 75-710 Koszalin	OS.6224.1.2016.JD	09.06.2017 r.	31.12.2025 r.
3.	POL-DRÓG Drawsko Pomorskie S.A. ul. Podmiejska 2, 78-500 Drawsko Pomorskie	OS.6224.5.2016.JD	25.01.2017 r.	25.01.2027 r.
4.	Zakład Ciepłownictwa Sp. z o.o. w Złocieniu ul. Aleja Piastów 2, 78-520 Złocieniec	OS.6224.2.2017.JD	26.07.2017 r.	26.07.2027 r.
5.	Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy Zbigniew Stebnicki ul. Wolności 20, 78-523 Nowe Worowo	OS.6224.5.2017.KA	12.09.2017 r.	12.09.2027 r.
6.	POL-DRÓG Drawsko Pomorskie S.A. ul. Podmiejska 2, 78-500 Drawsko Pomorskie	OS.6224.2.2021.MW	07.05.2021 r.	07.05.2031 r.
7.	Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego S.A. ul. Waryńskiego 2, 78-400 Szczecinek	OS.6224.3.2022.MW	07.11.2022 r.	07.11.2032 r.
8.	Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego S.A. ul. Waryńskiego 2, 78-400 Szczecinek	OS.6224.6.2022.MW	07.02.2023 r.	07.02.2032 r.
9.	Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego S.A. ul. Waryńskiego 2, 78-400 Szczecinek	OS.6224.2.2023.RZ	09.08.2023 r.	09.08.2033 r.
10.	Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego S.A. ul. Waryńskiego 2, 78-400 Szczecinek	OS.6224.4.2023.MW	29.11.2023 r.	29.11.2033 r.

L.P.	PODMIOT	NR DECYZJI	DATA WYDANIA	DATA WAŻNOŚCI
11.	ENERGO-BIOMASA Sp. z o.o. Suliszewo 97, 78-500 Drawsko Pomorskie	OS.6224.5.2023.MW	01.12.2023 r.	01.12.2033 r.
12.	Zakład Produkcyjno-Usługowy „ROLAK” Robert Pietrzak ul. Poznańska 24-26, 78-550 Czaplinek	OS.6224.7.2023.KA	23.01.2024 r.	23.01.2034 r.
13.	Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego S.A. ul. Waryńskiego 2, 78-400 Szczecinek	OS.6224.2.2024.ASK	30.09.2024 r.	30.09.2034 r.

Źródło: Starostwo Powiatowe

3.2.2 Zagrożenia hałasem

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.) hałasem nazywamy dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Dyrektywa 2002/49/WE pojęcie hałasu traktuje szerzej: hałas w środowisku to niepożądane lub szkodliwe dźwięki powodowane przez działalność człowieka na wolnym powietrzu, w tym hałas emitowany przez środki transportu, ruch drogowy, ruch kolejowy, ruch samolotowy, oraz hałas pochodzący z obszarów działalności przemysłowej.

Hałas uważany jest za jeden z czynników zanieczyszczających środowisko. W związku z rozwojem komunikacji, uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją stanowi on dużą uciążliwość dla człowieka – m.in. może powodować częściową lub całkowitą utratę słuchu, ponadto bywa przyczyną nadciśnienia, zaburzeń nerwowych, zaburzeń w układzie kostno-naczyniowym, wywołuje zmęczenie, złe samopoczucie, utrudnia wypoczynek.

Na podstawie ww. definicji Dyrektywy 2002/49/WE hałas środowiskowy można podzielić wg źródła powstawania na:

- komunikacyjny - generowany przez ruch drogowy, kolejowy i lotniczy;
- przemysłowy - generowany przez zakłady przemysłowe lub poszczególne maszyny i urządzenia zlokalizowane na ich terenie.

W dniu 26 czerwca 2024 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego podjął Uchwałę Nr II/27/24 w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego”. Niniejsza uchwała w dniu 02 lipca 2024 r. została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2024 r., poz. 3294). Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego (POH) jest dokumentem strategicznym, który stanowi istotny element długookresowej polityki w zakresie ochrony mieszkańców województwa przed hałasem w środowisku.

Celem programu jest:

- zapobieganie powstawaniu hałasu w środowisku,
- poprawa klimatu akustycznego w środowisku poprzez działania ograniczające poziom hałasu tam, gdzie jest to konieczne, tj. na terenie miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy jak również wzdłuż głównych dróg i głównych linii kolejowych - tzw. ochrona czynna,
- zachowanie korzystnych warunków akustycznych w środowisku - tzw. ochrona bierna.

W ramach POH wskazano:

- działania w zakresie ochrony przed hałasem planowane do podjęcia w latach 2024-2029,
- długofalową strategię ukierunkowaną na określenie i realizację celów w zakresie ochrony przed hałasem po 2029 r.

Dokumentami stanowiącymi podstawę do opracowania POH dla województwa zachodniopomorskiego są strategiczne mapy hałasu (SMH) sporządzone w roku 2022 przez podmioty do tego zobligowane i przekazane do Marszałka Województwa, tj.:

- „Strategiczna Mapa Hałasu Miasta Szczecin”;
- „Strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie zachodniopomorskim o łącznej długości 437,861 km”;
- „Strategiczne mapy hałasu dla dróg wojewódzkich na terenie województwa zachodniopomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie”;
- „Strategiczna mapa akustyczna głównych dróg przebiegających przez miasto Koszalin”;
- „Strategiczna mapa hałasu dla dróg powiatowych na terenie powiatu kołobrzeskiego”;
- „Strategiczna mapa hałasu dla głównych dróg powiatowych zlokalizowanych na terenie Powiatu Polickiego wraz z przeprowadzeniem pomiarów hałasu drogowego o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów/rok”;
- „Strategiczna mapa hałasu dla głównych dróg na terenie powiatu stargardzkiego”.

3.2.2.1 Hałas komunikacyjny

Hałas komunikacyjny jest hałasem typu liniowego. Ze względu na obszar oddziaływania oraz liczbę ludności narażonej na jego oddziaływanie, ruch drogowy jest jednym z najbardziej uciążliwych źródeł hałasu komunikacyjnego w środowisku. Obserwowany wzrost liczby pojazdów i wzmożony ruch tranzytowy powodują ciągły wzrost poziomu hałasu w środowisku.

Monitoring hałasu ma na celu dostarczenie informacji niezbędnych dla potrzeb ochrony przed hałasem. Zadanie to realizowane jest poprzez instrumenty planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska takie jak strategiczne mapy hałasu i programy ochrony przed hałasem, a także rozwiązania techniczne ukierunkowane na źródła lub minimalizujące ich oddziaływanie, np. ekrany akustyczne.

Obecnie oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dla terenów:

- miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, głównych dróg, głównych linii kolejowych, głównych lotnisk - na podstawie strategicznych map hałasu lub wyników pomiarów poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami hałasu L_{AeqD} , L_{AeqN} , L_{DWN} i L_N , z uwzględnieniem w szczególności danych demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu,
- innych niż powyżej - na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami hałasu L_{AeqD} , L_{AeqN} , L_{DWN} i L_N lub innych metod oceny poziomu hałasu.

Strategiczne mapy hałasu są sporządzane przez zarządzających głównymi drogami, głównymi liniami kolejowymi lub głównymi lotniskami oraz prezydentów miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, w oparciu o dane dotyczące poprzedniego roku kalendarzowego oraz są niezwłocznie zamieszczane na ich stronach internetowych.

Jeżeli hałas przekraczający wartości dopuszczalne powstaje w związku z eksploatacją drogi lub linii kolejowej, zarządzający zobowiązany jest do podjęcia działań eliminujących stwierdzone przekroczenia. Nie przewiduje się natomiast wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma zatem możliwości dyscyplinowania zarządzających drogami poprzez ukaranie administracyjną karą pieniężną. Z tego powodu, jak również z uwagi na trudności w likwidacji konfliktów akustycznych, tak ważne jest uwzględnienie potrzeby zapewnienia komfortu akustycznego środowiska na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego.

Metodyka i częstotliwość wykonywania pomiarów określone są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. z 2011 r., nr 140, poz. 824). Parametrem wykorzystywanym do oceny warunków korzystania ze środowiska jest poziom równoważny. W polityce długofalowej oraz w programach ochrony środowiska

przed hałasem parametrem wykorzystywanym jest wskaźnik długookresowy L_{DWN} . Wskaźnik L_{DWN} wyraża średni poziom dźwięku w decybelach, wyznaczony w ciągu wszystkich dób roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od g. 6.00 do g. 18.00), pory wieczoru (od 18.00 do 22.00) oraz pory nocy (od 22.00 do 6.00).

W przypadku hałasu pochodzącego z dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego L_{DWN} (poziom dziennie-wieczorno-nocny) wynosi - w zależności od przeznaczenia terenu - od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika L_N (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 65 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu $L_{Aeq,D}$ w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy ($L_{Aeq,N}$) wynosi od 45 dB do 60 dB.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w pięcioletnich cyklach wykonuje Generalny Pomiar Hałasu (GPH). W ramach opracowania SMH GDDKiA 2022 udostępniono dane dotyczące powierzchni przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu oraz liczby mieszkańców narażonych na przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu drogowego. Dane te zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 13. Powierzchnia przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu oraz liczba mieszkańców narażonych na przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu drogowego dla powiatu drawskiego

Przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu [km ²]- wskaźnik L_{DWN}	Przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu [km ²]- wskaźnik L_N	Szacunkowa liczba osób zamieszkujących na terenach, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_{DWN}	Szacunkowa liczba osób zamieszkujących na terenach, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_N
00,035	0,020	0	0

Źródło: Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego, 2024

W celu identyfikacji dominujących źródeł hałasu na terenie województwa wykorzystano statystyczne wskaźniki dotyczące wpływu hałasu na mieszkańców tj.:

- całkowita liczba osób dotkniętych znaczną dokuczliwością hałasu – NHA,
- całkowita liczba osób dotkniętych znacznymi zaburzeniami snu – NHSD,
- całkowita liczba osób dotkniętych chorobą niedokrwienną serca – NIHD.

Zgodnie z aktualnym stanem wiedzy i badań naukowych, wskaźniki NHA i NHSD mają zastosowanie dla wszystkich źródeł hałasu komunikacyjnego (pochodzącego od dróg, linii kolejowych i tramwajowych oraz lotnisk), podczas gdy wskaźnik NIHD stosuje się wyłącznie w przypadku hałasu drogowego.²

Tabela 14. Całkowita liczba osób dotkniętych szkodliwymi skutkami hałasu na terenie powiatu drawskiego, obliczona na podstawie danych ze strategicznych map hałasu

$N_{HAdrogowy}$	$N_{HSDrogowy}$	N_{IHd}
174	54	0

Źródło: Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego, 2024

Jednym z elementów infrastruktury ochrony przed oddziaływaniem hałasu są ekrany akustyczne. Na terenie powiatu drawskiego ekrany akustyczne są zlokalizowane wzdłuż drogi krajowej nr 10. Ich łączna długość wynosi 84 m, a wysokość waha się między 1,6 a 3,5 m.

² Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego, 2024

Tabela 15. Ekrany akustyczne na terenie powiatu drawskiego

NR DROGI	KM POCZĄTKU ZABEZPIECZENIA (RZECZYWISTY)	KM KOŃCA ZABEZPIECZENIA (RZECZYWISTY)	DŁUGOŚĆ [m]	WYSOKOŚĆ [m]	STRONA DROGI
DK 10	104316	104328	12	1,64	P
DK 10	108250	108300	50	3,50	L
DK 10	108695	108705	10	1,60	L
DK 10	109705	108718	12	1,60	L

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDDKiA

W ramach Generalnego Pomiaru Ruchu w latach 2020/2021 dokonano pomiaru średniego dobowego ruchu rocznego na drogach krajowych. Wyniki pomiarów dla powiatu drawskiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 16. Wyniki pomiarów natężenia ruchu w ramach GPR 2020/21

NR DROGI	NAZWA	*SDRR POJ. SILNIK. OGÓŁEM	MOTOCYKLE	SAMOCHODY OSOBOWE/MIKROBUSY	LEKKIE SAMOCHODY CIĘŻAROWE (DOSTAWCZE)	SAM. CIĘŻAROWE		AUTOBUSY	CIĄGNIKI ROLNICZE
						BEZ PRZYZ.	Z PRZYZ.		
DK 10	RECZ /DW151/ - KALISZ POM. /UL. DWORCOWA (DW175)/	5600	21	3134	605	176	1650	12	2
DK 10	KALISZ POM. /PRZEJŚCIE: UL. DWORCOWA (DW175) - UL. DRAWSKA (DW175)/	9238	47	6298	865	212	1780	24	12
DK 10	KALISZ POM. /UL. DRAWSKA (DW175)/ - MIROŚLAWIEC /UL. SPRZYMIERZONYCH (DW177)/	7115	30	4233	757	190	1886	12	7
DK 20C 20	WĘGORZYNO /UL. STRZELECKA (DW151)/ - DRAWSKO POM.	3904	56	3103	338	103	285	13	6
DK 20	DRAWSKO POM. /PRZEJŚCIE: UL. PODMIEJSKA (DW175) - UL. 11 PUŁKU PIECHOTY (DW173)/	8924	139	7455	690	197	377	42	24
DK 20	DRAWSKO POM. /UL. 11 PUŁKU PIECHOTY (DW173)/ - ZŁOCIENIEC /UL. CHOPINA/	6146	39	5148	536	98	275	43	7
DK 20A 20	ZŁOCIENIEC /PRZEJŚCIE: UL. CHOPINA - UL. I DYWIZJI WOJSKA POLSKIEGO/	6713	53	5627	559	128	290	42	14
DK 20	ZŁOCIENIEC /UL. I DYWIZJI WOJSKA POLSKIEGO/ - CZAPLINEK /UL. PŁAWIEŃSKA (DW177)/	5480	52	4455	532	117	278	26	20
DK 20	CZAPLINEK /UL. PŁAWIEŃSKA (DW177)/ - SZCZECINEK /RONDO OSIŃSKIEGO/	4788	31	4037	396	52	255	11	6

*SDRR – Średni Dobowy Ruch Roczny

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu w 2020/21 roku, GDDKiA

Czynnikiem, który wpływa na poziom hałasu komunikacyjnego jest także stan techniczny nawierzchni.

Stan dróg przebiegających przez teren powiatu przedstawia się następująco:

- a) drogi krajowe:
 - stan pożądany – 32,2%
 - stan ostrzegawczy – 41,1%
 - stan krytyczny – 26,7%
- b) drogi wojewódzkie:
 - stan dobry – 46%
 - stan zadowalający – 40%
 - stan niezadowalający – 14%

3.2.2.2 Hałas przemysłowy

Uciążliwość hałasu przemysłowego zależy od ilości źródeł powstawania, czasu pracy tych urządzeń/zakładów, stopnia wytłumienia oraz wartości normatywnej dopuszczalnego poziomu hałasu na danym terenie. Na hałas przemysłowy składają się wszelkie źródła dźwięku znajdujące się na terenie zakładu. Rozróżniamy:

- hałas punktowy - źródła hałasu znajdują się na zewnątrz budynków, są to np. wentylatory, sprężarki i inne urządzenia umieszczone na otwartej przestrzeni,
- hałas wtórny - źródła hałasu znajdują się wewnątrz budynków (np. produkcyjnych), gdzie hałas emitowany przez maszyny i urządzenia dostaje się do środowiska przez ściany, strop, drzwi i okna,
- hałas dodatkowy - źródła hałasu znajdują się na zewnątrz budynków i są spowodowane przez obsługę transportową zakładów (transport kołowy) oraz prace dorywcze wykonywane poza budynkami zakładów (np. remonty).

W przypadku stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu powodowanego przez instalację, starosta powiatowy wydaje decyzję, w której określa dopuszczalne poziomy hałasu oraz warunki ich dotrzymania.

Tabela 17. Decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu wydane na terenie powiatu drawskiego

LP.	NAZWA PRZEDSIĘBIORSTWA	ADRES	NUMER I DATA WYDANIA DECYZJI
1.	P.O.M. „GUZMET” S.C.	ul. Mirosławiecka 38, 78-520 Złocieniec	Decyzja OS.AW.7645-1-18/2008/10 z dnia 10.11.2010 r.
2.	zakład Usługi-Montersko-Spawalnnicze Krzysztof Kosik	ul. Mirosławiecka 38, 78-520 Złocieniec	Decyzja OS.6241.5.2022.MW z dnia 05.01.2024 r.
3.	Zespół Elektrowni Wiatrowych Drawsko	działka nr 6/8 obręb Gajewo, gmina Drawsko Pomorskie	Decyzja OS.6241.3.2017.KA z dnia 04.09.2017 r.
4.	Zakład Produkcji Drzewnej	ul. Wałęcka 91, 78-550 Czaplinek	Decyzja OS.6241.4.2013.JD z dnia 01.09.2016 r.
5.	Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy Zbigniew Stebnicki	Aleja Wolności 20, 78-523 Nowe Worowo	Decyzja OS.6241.2.2014.JD z dnia 31.08.2016 r.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Drawsku Pomorskim

3.2.3 Pola elektromagnetyczne

Na pojęcie pola elektromagnetycznego, zgodnie ze ustawą Prawo ochrony środowiska, składają się pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą Źródłami niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego mającego negatywny wpływ na środowisko są m.in. linie przesyłowe energii elektrycznej, stacje elektroenergetyczne, stacje radiowe i telewizyjne, stacje telefonii komórkowej, urządzenia diagnostyczne, niektóre urządzenia przemysłowe. Stacje i linie elektroenergetyczne mogą być także źródłem hałasu uciążliwego dla otoczenia.

Stacje telefonii komórkowej są obecnie najbardziej rozpowszechnionym rodzajem obiektów radiokomunikacyjnych. W otoczeniu typowych stacji bazowych telefonii komórkowych pola elektromagnetyczne o wartościach wyższych od dopuszczalnych występują nie dalej niż kilkadziesiąt metrów od samych anten i na wysokości ich zainstalowania. Ze względu na powszechność używania przez mieszkańców telefonów komórkowych, ważnym zagadnieniem jest zapewnienie prawidłowych parametrów ich funkcjonowania (wyeliminowanie problemów z „zasięgiem” poszczególnych sieci). Należy zwrócić uwagę na taką lokalizację infrastruktury telekomunikacyjnej (przede wszystkim stacji bazowych), by minimalizować jej wpływ na estetykę i harmonię krajobrazu. Liczbę stacji bazowych należy ograniczać do absolutnego minimum niezbędnego dla zachowania prawidłowych parametrów, a urządzenia różnych operatorów powinny być lokowane na tych samych masztach.

Monitoring pól elektromagnetycznych realizowany jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W 2020 roku badania wykonywane były w oparciu o Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2007 r., nr 221, poz. 1645) oraz Rozporządzenie ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448).

Monitoring polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 punktach pomiarowych (po 45 na rok) rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa w miejscach dostępnych dla ludności, usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy;
- w pozostałych miastach;
- na terenach wiejskich.

W latach 2021-2024 na terenie powiatu drawskiego dokonano pomiaru pól elektromagnetycznych w następujących punktach przedstawionych w tabeli.

Tabela 18. Wynik pomiarów PEM na terenie powiatu drawskiego w 2021-2024 r.

LOKALIZACJA PUNKTU	WYNIK POMIARU [V/m]
2021	
Wierzchowo	0,52
Kalisz Pomorski	<0,5
Czaplinek	0,73
Złocieniec	1,12
2022	
Drawsko Pomorskie	0,68
2023	

LOKALIZACJA PUNKTU	WYNIK POMIARU [V/m]
Kalisz Pomorski	1,19
2024	
Drawsko Pomorskie	1,04

Źródło: Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w województwie zachodniopomorskim za rok 2021, Wyniki monitoringu pól elektromagnetycznych za rok 2022, : Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w województwie zachodniopomorskim za rok 2023, Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w województwie zachodniopomorskim w roku 2024, GIOŚ

Tabela 19. Stacje bazowe na terenie powiatu drawskiego

NAZWA PODMIOTU	LOKALIZACJA	IDENTYFIKATOR STACJI
Gmina Czaplinek		
Polkomtel. Sp. z o.o.	Kluczewo k/Szczecinka, dz. nr 82/1 82	BT44314
Orange Polska S.A.	Kluczewo, Orła Białego	42728N!
T-Mobile Polska S.A.	Kluczewo, Orła Białego	32728 (42728N!)
P4 Sp. z o.o.	Kluczewo, dz. nr 51	DRA 1201
P4 Sp. z o.o.	Czarne Wielkie, 57	DRA1401
P4 Sp. z o.o.	Siemczyno, 89	DRA0601
Polkomtel. Sp. z o.o.	Siemczyno, działka 149/6, Siemczyno 149	BT44549
Orange Polska S.A.	Siemczyno, dz. nr 149/5	42628N!
T-Mobile Polska S.A.	Siemczyno, dz. nr 149/8	32628 (42628N!)
P4 Sp. z o.o.	Czaplinek, dz. nr 223	DRA0202
Orange Polska S.A.	ul. Długa 11 Czaplinek	42893N!
T-Mobile Polska S.A.	ul. Długa 31 Czaplinek	32893 ((42893N!))
P4 Sp. z o.o.	ul. Grunwaldzka	DRA0201
Polkomtel. Sp. z o.o.	Czaplinek, ul.Poznańska dz.nr 502/25 Istniejąca wieża PTC 502	BT42948
Orange Polska S.A.	ul. Pławieńska 5, Czaplinek	42892N!
T-Mobile Polska S.A.	ul. Pławieńska 5, Czaplinek	32892 (42892N!)
P4 Sp. z o.o.	Czaplinek, dz. nr 33/8, obr. 0005	DRA0204
P4 Sp. z o.o.	Broczyno, dz. nr 466/7, obr. 0025	DRA8005
P4 Sp. z o.o.	Broczyno, dz. nr 466/7, obr. 0025	DRA8002
P4 Sp. z o.o.	Broczyno, dz. nr 466/7, obr. 0025	DRA8006
P4 Sp. z o.o.	Broczyno, dz. nr 466/7, obr. 0025	DRA8007

NAZWA PODMIOTU	LOKALIZACJA	IDENTYFIKATOR STACJI
P4 Sp. z o.o.	Broczyno, dz. nr 466/7, obr. 0025	DRA8004
P4 Sp. z o.o.	Broczyno, dz. nr 466/7, obr. 0025	DRA8003
P4 Sp. z o.o.	Broczyno, dz. nr 466/7, obr. 0025	DRA8001
P4 Sp. z o.o.	Broczyno, dz. nr 100/2	DRA1001
P4 Sp. z o.o.	Machliny, 51	DRA1301
Polkomtel. Sp. z o.o.	Czaplinek, Machliny, działka nr 221	BT44313
Gmina Drawsko Pomorskie		
T-Mobile Polska S.A.	Jelenino, Jelenino	34354 (42487N!)
Orange Polska S.A.	Jelenino, 34	42487N!
P4 Sp. z o.o.	Jelenino, Jelenino	DRA1701
Orange Polska S.A.	Ostrowice, 57, Dz. nr 10/2	42717N!
Polkomtel. Sp. z o.o.	Ostrowice k/Drawsko Pomorskiego, gminna oczyszczalnia ścieków	BT44142
P4 Sp. z o.o.	Łabędzie, dz. nr 313/3	DRA1601
Orange Polska S.A.	Łabędzie, dz. nr 188/1	42730N!
T-Mobile Polska S.A.	Łabędzie dz. nr 188/2	32730 (42730N!)
Polkomtel. Sp. z o.o.	Rydzewo, Łabędzie, dz. nr 188/1 188	BT43684
P4 Sp. z o.o.	Żółte, dz. nr 121/1	DRA2001
Orange Polska S.A.	Artura Grottgera, Drawsko Pomorskie	42871N!
T-Mobile Polska S.A.	Artura Grottgera, Drawsko Pomorskie	32871 (42871N!)
Polkomtel. Sp. z o.o.	ul. Mickiewicza 2, Drawsko Pomorskie - komin kotłowni 2	DRA0001
P4 Sp. z o.o.	ul. Mickiewicza 1a, Drawsko Pomorskie	BT43585
P4 Sp. z o.o.	Drawsko Pomorskie, Zamkowa 18	DRA0004
T-Mobile Polska S.A.	Drawsko Pomorskie, Piłsudskiego 21	32872 (3976N!)
Polkomtel. Sp. z o.o.	Drawsko Pomorskie, ul.B.Chrobrego 4	BT43479
Polkomtel. Sp. z o.o.	Drawsko Pomorskie, (Drawsko Pomorskie Centrum 2)	BT41963
P4 Sp. z o.o.	Drawsko Pomorskie, ul. Sobieskiego 6	DRA0002
P4 Sp. z o.o.	Drawsko Pomorskie, Starogardzka, dz. nr 92/4, obr. 0010	DRA0003
P4 Sp. z o.o.	Suliszewo, dz. nr 112/2	DRA1801

NAZWA PODMIOTU	LOKALIZACJA	IDENTYFIKATOR STACJI
Orange Polska S.A.	Suliszewo, dz. nr 347/2	42625N!
T-Mobile Polska S.A.	Suliszewo, dz. nr 347/4	32625 (42625N!)
Polkomtel. Sp. z o.o.	Suliszewo, 78-550 Suliszewo dz. nr 347/2 78	BT43193
P4 Sp. z o.o.	Suliszewo, dz. nr 112/2	DRA1801
P4 Sp. z o.o.	Gudowo, dz. nr 278/36, obr. 0042	DRA3001
P4 Sp. z o.o.	Mielenko Drawskie, 28	DRA0501
Polkomtel. Sp. z o.o.	Oleszno k/Drawska Pomorskiego, JW 1965 Oleszno, dz. nr 430/5 1965	BT44586
Orange Polska S.A.	Oleszno, ul. Główna 1	42142N!
T-Mobile Polska S.A.	Oleszno, Oleszno dz. nr 430/5	32142 (42142N!)
Polkomtel. Sp. z o.o.	Drawsko Pomorskie, ul. Starogardzka 38, 78-500 Drawsko Pomorskie 38	BT43505
Polkomtel. Sp. z o.o.	Ziemsko, Wieża Nadleśnictwa Drawsko Pomorskie	BT44597
P4 Sp. z o.o.	Konotop, dz. nr 181/2	DRA0701
Polkomtel. Sp. z o.o.	Konotop, dz. nr 181/1 181	BT43537
Orange Polska S.A.	Konotop, 181/1	42877N!
T-Mobile Polska S.A.	Konotop, 181/1	32877 (42877N!)
Gmina Kalisz Pomorski		
P4 Sp. z o.o.	Pożrzadło Wielkie, Polygon – rejon Głębokie	DRA0801
Orange Polska S.A.	Pożrzadło Wielkie, dz. nr 910	42608N!
T-Mobile Polska S.A.	Głębokie, Głębokie dz. nr 910/2	32608 (42608N!)
Orange Polska S.A.	Głębokie, 974/3	4026 (42609N!)
T-Mobile Polska S.A.	Głębokie, 974/3	42609N!
Polkomtel. Sp. z o.o.	Kalisz Pomorski, Rejonowy Węzeł łączności Drawsko Pomorskie	BT44238
P4 Sp. z o.o.	Prostynia, dz. nr 26/6	DRA2301
Polkomtel. Sp. z o.o.	Suchowo, działka nr 17/18 Suchowo 17	BT44642
Orange Polska S.A.	Ślizno, Dz. nr 1088	42606N!
T-Mobile Polska S.A.	Ślizno, Dz. nr 1088	32606 (42606N!)
P4 Sp. z o.o.	Pożrzadło Wielkie, dz. nr 89/3	DRA0901

NAZWA PODMIOTU	LOKALIZACJA	IDENTYFIKATOR STACJI
Polkomtel. Sp. z o.o.	Drawsko Pomorskie, Leśnictwo Pożrzadło dz. 239/3 239	BT44580
Polkomtel. Sp. z o.o.	Suchowo, działka nr 17/18 Suchowo 17	BT144642
P4 Sp. z o.o.	Kalisz Pomorski, dz. nr 4/1	DRA0303
Orange Polska S.A.	Kalisz Pomorski, ul. Wolności 38	42605N!
T-Mobile Polska S.A.	Kalisz Pomorski, ul. Wolności 38	32605 (42605N!)
P4 Sp. z o.o.	Kalisz Pomorski, ul. Sikorskiego 3, dz. nr 73/5	DRA0304
Orange Polska S.A.	Kalisz Pomorski ul. Dworcowa 1	42602N!
T-Mobile Polska S.A.	Kalisz Pomorski ul. Dworcowa 1	32604 (42602N!)
Polkomtel. Sp. z o.o.	Kalisz Pomorski, ul. Lipinki 4, dz. nr 16/2 4	BT43293
P4 Sp. z o.o.	Lipinki, dz. nr 16/4	DRA0302
Gmina Złocieniec		
P4 Sp. z o.o.	Złocieniec, ul. Mirosławiecka 38	DRA0101
Orange Polska S.A.	Złocieniec, ul. Mirosławiecka 38	42881N!
T-Mobile Polska S.A.	Złocieniec, ul. Mirosławiecka 38	33375 (42881N!)
P4 Sp. z o.o.	Złocieniec, Kościelna 1, dz. nr 58	DRA0103
Polkomtel. Sp. z o.o.	Złocieniec, ul. Kościelna 1	BT43584
P4 Sp. z o.o.	Złocieniec, Piastów, dz. nr 52/3, obr. 0012	DRA0104
Polkomtel. Sp. z o.o.	Złocieniec, Al. Piastów 2	BT42927
Orange Polska S.A.	Złocieniec, Aleja Piastów 2	42883N!
T-Mobile Polska S.A.	Złocieniec, Aleja Piastów dz. 52/6	32883 (42883N!)
Gmina Wierzychowo		
Polkomtel. Sp. z o.o.	Wierzychowo, wieża PTC, działka nr 131, Wierzychowo, ul. 3 Marca 23/2 131	BT43501
Orange Polska S.A.	Wierzychowo, ul. 3-go Marca 23/2	42724N!
T-Mobile Polska S.A.	Wierzychowo, ul. 3-go Marca 23	32724 (42724N!)
P4 Sp. z o.o.	Wierzychowo, dz. nr 520/10	DRA1901
P4 Sp. z o.o.	Nowe Laski, 26a	DRA2201
P4 Sp. z o.o.	Sośnica, dz. nr 42/3	DRA0401

NAZWA PODMIOTU	LOKALIZACJA	IDENTYFIKATOR STACJI
Orange Polska S.A.	Sośnica, działka 367/21	42631N!
Polkomtel. Sp. z o.o.	Sośnica, działka 367/9 367	BT44540
P4 Sp. z o.o.	Świerczyna, dz. nr 60/17	DRA2101
Orange Polska S.A.	Świerczyna, dz. nr 60/17	42721N!
T-Mobile Polska S.A.	Świerczyna, Świerczyna Dz. nr 60/40	32721 (42721N!)

Źródło: <https://si2pem.gov.pl/>

3.2.4 Gospodarowanie wodami

3.2.4.1 WODY POWIERZCHNIOWE

3.2.4.1.1 Monitoring jakości wód powierzchniowych

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na podstawie wyników klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego, uzyskanych w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym. Jednolita część wód powierzchniowych to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Zarówno stan ekologiczny naturalnych jednolitych części wód oraz potencjał ekologiczny silnie zmienionych i sztucznych jednolitych części wód określa się na podstawie wyników badań elementów biologicznych (fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce bentosowe, fitoplankton i ichtiofauna) oraz na podstawie wyników badań elementów wspierających, czyli elementów hydromorfologicznych i elementów fizykochemicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód klasyfikuje się nadając im jedną z pięciu klas jakości.

Stan chemiczny określany jest na podstawie wyników badań substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń chemicznych, prowadzonych w reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych w odniesieniu do środowiskowych norm jakości określonych aktualnym rozporządzeniem Ministra Środowiska.

W przypadku, gdy jednolita część wód powierzchniowych znajduje się w obszarze chronionym, ocenę stanu wód (stan/potencjał ekologiczny i stan chemiczny) wykonuje się dodatkowo w punkcie monitoringu obszarów chronionych, uwzględniając jednocześnie ocenę spełniania wymagań dodatkowych określonych dla obszaru chronionego. Ocena ostateczna jednolitej części wód położonej w obszarze chronionym polega na porównaniu wyników oceny uzyskanej w punkcie reprezentatywnym oraz oceny wykonanej w punkcie (punktach) monitoringu obszarów chronionych. Ostateczna ocena stanu jednolitej części wód determinowana jest zawsze przez gorszy z uzyskanych stanów. Ocenę stanu jednolitych części wód wykonuje się także, gdy brak jest klasyfikacji jednego z elementów składowych oceny stanu wód, a stan/potencjał ekologiczny lub stan chemiczny osiągnął stan niższy niż dobry lub nie zostały spełnione wymagania dodatkowe określone dla obszarów chronionych. Stan wód oceniany jest wówczas jako zły.

Powiat drawski znajduje się w granicach 73 jednolitych części wód powierzchniowych, w tym 42 jeziornych i 31 rzecznych. Jednolite części wód powierzchniowych na terenie powiatu to:

- Drawa od Studzienicy do Płocicznej RW600011188877
- Słopica RW600009188869
- Głęboka RW60000918885669
- Ina od źródeł do Stobnicy RW600009198399
- Drawica RW6000091888587
- Korytnica RW6000091888729

- Wąsówka RW60000918885189
- Rów Suliszewski RW60000918885329
- Drawa od jez. Krosino do jez. Lubie RW60001118885359
- Kamienna RW600018188853589
- Pęknica RW6000091888564
- Radówka RW6000091888562
- Brzeźnicka Węgorza RW600018424699
- Dobrzyca do Świerczyńca RW60000918865994871
- Dopływ z jez. Businowskiego Dużego RW60001818865994869
- Piława do zb. Nadarzyckiego RW60001818865994719
- Dębica od źródeł do Brusny wraz z Brusną RW60000944431
- Drawa do jez. Krosino RW6000181888513
- Studzienica RW6000091888538
- Płociczna do Runicy RW60000918887819
- Iłowiec RW60000918865994874
- Reska Węgorza od Gólnicy do ujścia RW6000114249
- Łoźnica RW60001042349
- Stara Rega od Rzepczynki do ujścia RW60001142299
- Stara Rega do Rzepczynki RW600017422919
- Rakon RW60000918885229
- Rzepczynka RW6000104229129
- Kokna RW6000091888529
- Rega od źródeł do dopływu spod Bystrzyny wraz z dopływem spod Bystrzyny RW60000942135
- Miedznik RW60000918885112
- Dominikowskie LW10752
- Głębokie LW10732
- Mąkowskie LW10743
- Krzywe Dębsko LW10751
- Trzebuń LW10736
- Szerokie LW10750
- Korytnica LW10760
- Żerdno LW10682
- Krosino LW10694
- Wilczkowo LW10695
- Wąsosze LW10699
- Ostrowiec LW10705
- Dołgie LW10706
- Czapłino LW10689

- Krzemno LW10606
- Jelenie LW10721
- Pławno LW10685
- Kańsko LW10723
- Prosino LW10681
- Kaleńskie LW10605
- Drawsko LW10684
- Dołgie LW20818
- Zarańskie LW20820
- Wielkie Dąbie LW20826
- Ostrowiec LW20843
- Bucierz LW20845
- Czaple LW20846
- Komorze LW10579
- Niewlino LW10597
- Businowskie Duże LW10615
- Lubie LW10717
- Żabickie LW20849
- Gęgnowskie LW20824
- Przytonko LW20827
- Kłęckie LW20811
- Siecino LW10708
- Resko Górne LW20810

Tabela 20. Ocena stanu JCWP rzecznych na terenie powiatu drawskiego w latach 2019-2024

NAZWA JCWP	Drawa od Studzienicy do Płocicznej	Słopica	Ina od źródeł do Stobnicy	Reska Węgorza od Gołnicy do ujścia	Drawica	Korytnica	Wąsówka	Rów Suliszewski
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Drawa - powyżej ujścia Drawicy (m. Prostynia)	Słopica - ujście do Drawy (m. Międzybórz)	Ina - poniżej Recza Pomorskiego	Reska Węgorza - ujście do Regi	Drawica - powyżej jez. Mąkowskiego (m. Mąkowary)	Korytnica - ujście do Drawy (m. Bogdanka)	Wąsówka - uj. do Drawy m. Złocieniec	Rów Suliszewski - uj. do Drawy m. Suliszewo
Typ abiotyczny	RzN	PN	PN	RzN	PN	PN	PN	PN
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
Program monitoringu	MD, MO,	MD, MO	MD, MO	MD, MO	MD, MO	MD, MO	MO	MO
Klasa elementów biologicznych	II	II	III	II	III	II	V	IV
Klasa elementów hydromorfologicznych	I	I	I	I	I	I	II	III
Klasa elementów fizykochemicznych	I	II	>II	II	>II	II	>II	>II
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	I	I	I	II	I	I	-	-
Stan/potencjał ekologiczny	Dobry	Dobry	Umiarkowany	Dobry	Umiarkowany	Dobry	Zły	Słaby
Stan chemiczny	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Brak klasyfikacji	Brak klasyfikacji
STAN WÓD	Zły	Zły	Zły	Zły	Zły	Zły	Zły	Zły

Drawa od jez. Krosino do jez. Lubie	Kamienna	Brzeźnicka Węgorza	Dobrzyca do Świerczyńca	Dopływ z jez. Businowskiego Dużego	Dębica od źródeł do Brusny wraz z Brusną	Piława do zb. Nadarzyckiego	Drawa do jez. Krosino	Drawa od jez. Krosino do jez. Lubie
Drawa - poniżej Drawska Pom. (m. Mielenko)	Kamienna - m. Lubieszewo	Brzeźnicka Węgorza - ujście do Reskiej Węgorzy	Dobrzyca - powyżej ujścia Świerczyńca	Dopływ z jez. Businowskiego Dużego - uj. do Dobrzycy	Dębica	Piława - m. Czochryń	Drawa - powyżej ujścia Miedznika (m.Rzepowo)	Drawa - poniżej Drawska Pom. (m. Mielenko)
RzN	R_poj	R_poj	PN	R_poj	PN	R_poj	R_poj	RzN
Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
MD , MO	MO	MD, MO	MD, MO	MO	MD, MO	MD, MO	MD, MO	MD , MO
III	II	III	II	II	II	II	III	III
I	I	I	I	I	I	I	I	I
>II	II	II	I	I	I	II	II	>II
II	-	II	I	-	II	II	II	II
Umiarkowany	Dobry	Umiarkowany	Dobry	Dobry	Dobry	Dobry	Umiarkowany	Umiarkowany
Poniżej dobrego	Brak klasyfikacji	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Brak klasyfikacji	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego
Zły	Brak możliwości wykonania oceny	Zły	Zły	Brak możliwości wykonania oceny	Zły	Zły	Zły	Zły

NAZWA JCWP	Studzienica	Płociczna do Runicy	Howiec	Łoźnica	Stara Rega od Rzepczynki do ujścia	Stara Rega do Rzepczynki	Rakoń	Rzepczynka
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Studzienica - uj. do Drawy m. Sienica	Płociczna do Runicy	Howiec - uj. do Dobrzycy (m. Rudki)	Łoźnica - ujście do Regi (m. Łobez)	Stara Rega - ujście do Regi (m. Stonowice)	Stara Rega pon. m. Łabędzie	Rakoń - uj. do Kokny m. Gronowo	Rzepczynka uj. do Starej Regi
Typ abiotyczny	PN	PN	PN	PNp	RzN	Pl_poj	PN	PNp
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
Program monitoringu	MO	MD, MO	MO	MD, MO	MO	MD, MO	MO	MD, MO
Klasa elementów biologicznych	I	II	II	III	II	III	II	V
Klasa elementów hydromorfologicznych	I	I	I	I	I	III	I	III
Klasa elementów fizykochemicznych	II	II	I	>II	>II	>II	>II	>II
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	-	II	-	II	-	II	-	II
Stan/potencjał ekologiczny	Dobry	Dobry	Dobry	Umiarkowany	Umiarkowany	Umiarkowany	Umiarkowany	Zły
Stan chemiczny	Brak klasyfikacji	Poniżej dobrego	Brak klasyfikacji	Poniżej dobrego	Brak klasyfikacji	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Dobry
STAN WÓD	Brak możliwości wykonania oceny	Zły	Brak możliwości wykonania oceny	Zły	Zły	Zły	Zły	Zły

NAZWA JCWP	Kokna	Rega od źródeł do dopływu spod Bystrzyny wraz z dopływem spod Bystrzyny	Miedznik
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Kokna - ujście do Drawy (m. Darskowo)	Rega pow. m. Bystrzynka	Miedznik uj. do Drawy pon. m. Skąpe
Typ abiotyczny	PN	PN	PN
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	Nie	Nie	Nie
Program monitoringu	MD, MO	MD, MO	MD, MO
Klasa elementów biologicznych	III	II	V
Klasa elementów hydromorfologicznych	II	I	I
Klasa elementów fizykochemicznych	>II	>II	>II
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	II	II	I
Stan/potencjał ekologiczny	Umiarkowany	Umiarkowany	Zły
Stan chemiczny	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego
STAN WÓD	Zły	Zły	Zły

Objaśnienia:

Objaśnienia:

Typ abiotyczny:

RzN - Wielka rzeka nizinna

PL_poj - Potok w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy Łososiowy

PN - Potok lub strumień nizinny

PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty

Program monitoringu: MO - monitoring operacyjny || MD - monitoring diagnostyczny

Klasa elementów biologicznych:

I - stan bdb/potencjał maksymalny	II - stan db/potencjał db	III - stan/potencjał umiarkowany	IV - stan/potencjał słaby	V - stan/potencjał zły
-----------------------------------	---------------------------	----------------------------------	---------------------------	------------------------

Klasa elementów hydromorfologicznych:

I - stan bdb/potencjał maksymalny	II - stan db/potencjał db	V-stan zły
-----------------------------------	---------------------------	------------

Klasa elementów fizykochemicznych:

I - stan bdb/potencjał maksymalny	II - stan db/potencjał db
-----------------------------------	---------------------------

Stan ekologiczny:

stan umiarkowany	stan słaby	stan zły
------------------	------------	----------

Stan chemiczny:

dobry	poniżej dobrego
-------	-----------------

Źródło: Monitoring wód powierzchniowych, GIO

Według oceny jakości jednolitych części wód powierzchniowych przeprowadzonej w latach 2019-2024 stan wód wszystkich badanych JCW rzecznych został określony jako zły. Dla 4 JCW rzecznych stwierdzono brak możliwości wykonania oceny wód. Dobry stan ekologiczny stwierdzono dla 12 jednostek, a umiarkowany stan przyznano 11 jednostkom. Jedna JCW zakwalifikowana jako posiadająca słaby stan ekologiczny (Rów Suliszewski), a 3 jako posiadające zły stan ekologiczny (Miedznik, Rzepczynka, Wąsówka). Dla jednej JCW stan chemiczny wód został oceniony jako dobry (Rzepczynka), natomiast dla 7 JCW nie można było przeprowadzić klasyfikacji wód. Reszta jednostek uzyskała stan chemiczny poniżej dobrego.

Tabela 21. Ocena stanu JCWP jeziornych na terenie powiatu drawskiego w latach 2019-2024

NAZWA JCWP	STATUS	STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	STAN WÓD
Dominikowskie	naturalna	Dobry	Poniżej dobrego	Zły
Głębokie	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Mąkowskie	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Krzywe Dębsko	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Poniżej dobrego	Zły
Trzebuń	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Szerokie	naturalna	Dobry	Poniżej dobrego	Zły
Korytnica	naturalna	Słaby	Poniżej dobrego	Zły
Żerdno	naturalna	Dobry	Poniżej dobrego	Zły
Krosino	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Wilczkowo	naturalna	Dobry	Poniżej dobrego	Zły
Wąsosze	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Ostrowiec	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Dołgie	naturalna	Umiarkowany	Brak klasyfikacji	Zły
Czaplino	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Poniżej dobrego	Zły
Krzemno	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Jelenie	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Pławno	naturalna	Dobry	Poniżej dobrego	Zły
Kańsko	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Poniżej dobrego	Zły
Prosino	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Kaleńskie	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Drawsko	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Dołgie	naturalna	Umiarkowany	Brak klasyfikacji	Zły
Zarańskie	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Wielkie Dąbie	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły

NAZWA JCWP	STATUS	STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	STAN WÓD
Ostrowiec	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Bucierz	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Czaple	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Poniżej dobrego	Zły
Komorze	naturalna	Dobry	Poniżej dobrego	Zły
Niewlino	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Businowskie Duże	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Lubie	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Żabickie	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Gęgnowskie	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Przytonko	naturalna	Dobry	Poniżej dobrego	Zły
Kłęckie	naturalna	Słaby	Poniżej dobrego	Zły
Siecino	naturalna	Dobry	Poniżej dobrego	Zły
Resko Górne	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Poniżej dobrego	Zły

Źródło: Monitoring wód powierzchniowych, GIOŚ

Według oceny jakości jednolitych części wód powierzchniowych przeprowadzonej w latach 2019-2024 stan wód wszystkich badanych JCWP został określony jako zły. Dla 4 JCWP rzecznych i 10 jeziornych stwierdzono brak możliwości wykonania oceny. Żadna JCWP jeziornych nie dobrego stanu chemicznego. Jednostki, dla których możliwe było przeprowadzenie oceny uzyskały stan chemiczny poniżej dobrego. Dobry stan ekologiczny przypisano ośmiu JCWP, Dla 2 jednostek (Kleckie, Korytnica) stan ekologiczny określono jako słaby, a dla 12 jako umiarkowany. W przypadku 15 JCWP nie było możliwości dokonania oceny.

3.2.4.2 WODY PODZIEMNE

Teren powiatu drawskiego położony jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Wałcz-Piła.

Tabela 22. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych na terenie powiatu drawskiego

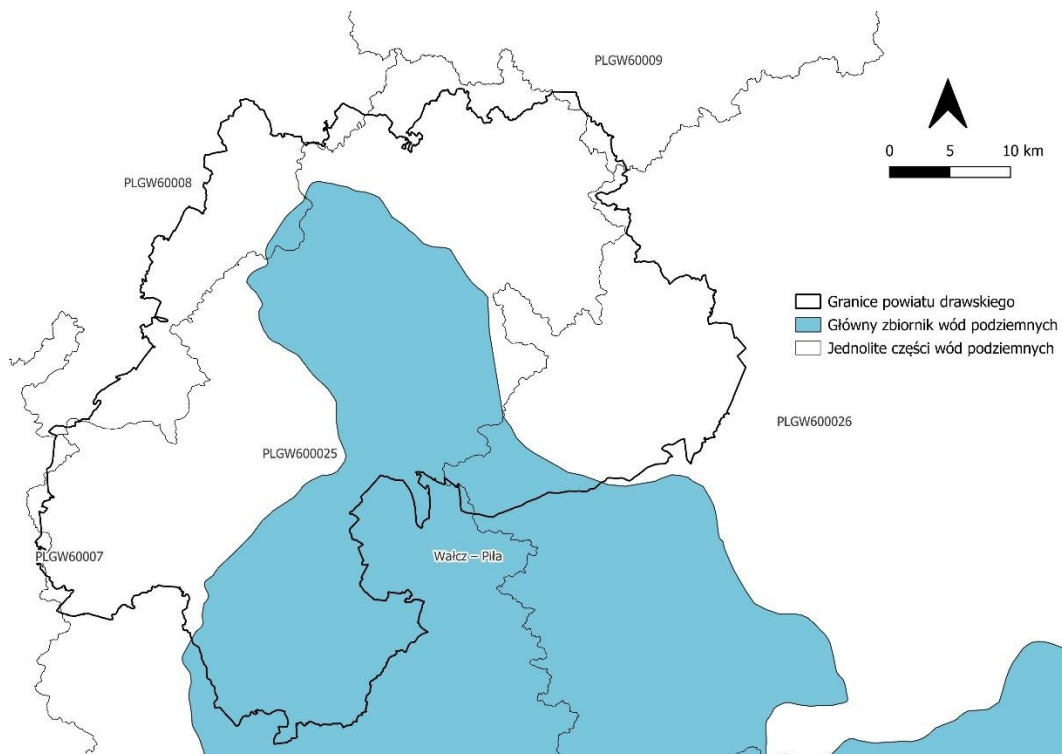
ID	NAZWA ZBIORNIKA	WIEK UTWORU	TYP ZBIORNIKA	SZACUNKOWE ZASOBY DYSPOZYCYJNE [m³/d]
125	Wałcz-Piła	czwartorzęd	porowy	169 000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIG

Zgodnie z obecnym podziałem jednolitych części wód podziemnych, teren powiatu drawskiego znajduje się w granicach pięciu JCWPd. Należą do nich:

- JCWPd nr 7 (GW60007)
- JCWPd nr 8 (GW60008)

- JCWPd nr 9 (GW60009)
- JCWPd nr 25 (GW600025)
- JCWPd nr 26 (GW600026)

Rycina 5. Jednolite części wód podziemnych i główny zbiornik wód podziemnych na terenie powiatu drawskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIG-PIB (dostęp 02.09.2025 r.)

3.2.4.2.1 Monitoring jakości wód podziemnych

Oceny stanu chemicznego JCWPd w punktach badawczych dokonuje się na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019 r., 2148), które wyróżnia pięć klas jakości wód:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II – wody dobrej jakości,
- klasa III – wody zadowalającej jakości,
- klasa IV – wody niezadowalającej jakości,
- klasa V – wody złej jakości.

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych. Na terenie powiatu drawskiego pomiaru jakości wód pobrano w sześciu punktach. W czterech punktach pomiarowych jakość wód oceniono jako dobrą, natomiast w jednym punkcie stwierdzono niezadowalającą jakość wód.

Tabela 23. Ocena jakości wód podziemnych na terenie powiatu drawskiego w 2022 roku

LOKALIZACJA OTWORU	STRATYGRAFIA	JCWPd	UŻYTKOWANIE TERENU	KLASA JAKOŚCI WÓD
Ziemsko	Q	8	Łąki i pastwiska	II
Złocieniec	Q	25	Miejskie tereny zielone	II
Czaplinek	Q	25	Grunty orne	IV
Biały Zdrój	Q	25	Lasy	II
Wierzchowo	Q	25	Grunty orne	II
Głębocek	Q	25	Lasy	II

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

Klasa jakości wód:

I – wody bardzo dobrej jakości	II – wody dobrej jakości	III - wody zadowalającej jakości	IV – wody niezadowalającej jakości	V – wody złej jakości
--------------------------------	--------------------------	----------------------------------	------------------------------------	-----------------------

źródło: Wojewódzki Inspektorat Środowiska, Monitoring wód podziemnych za rok 2018

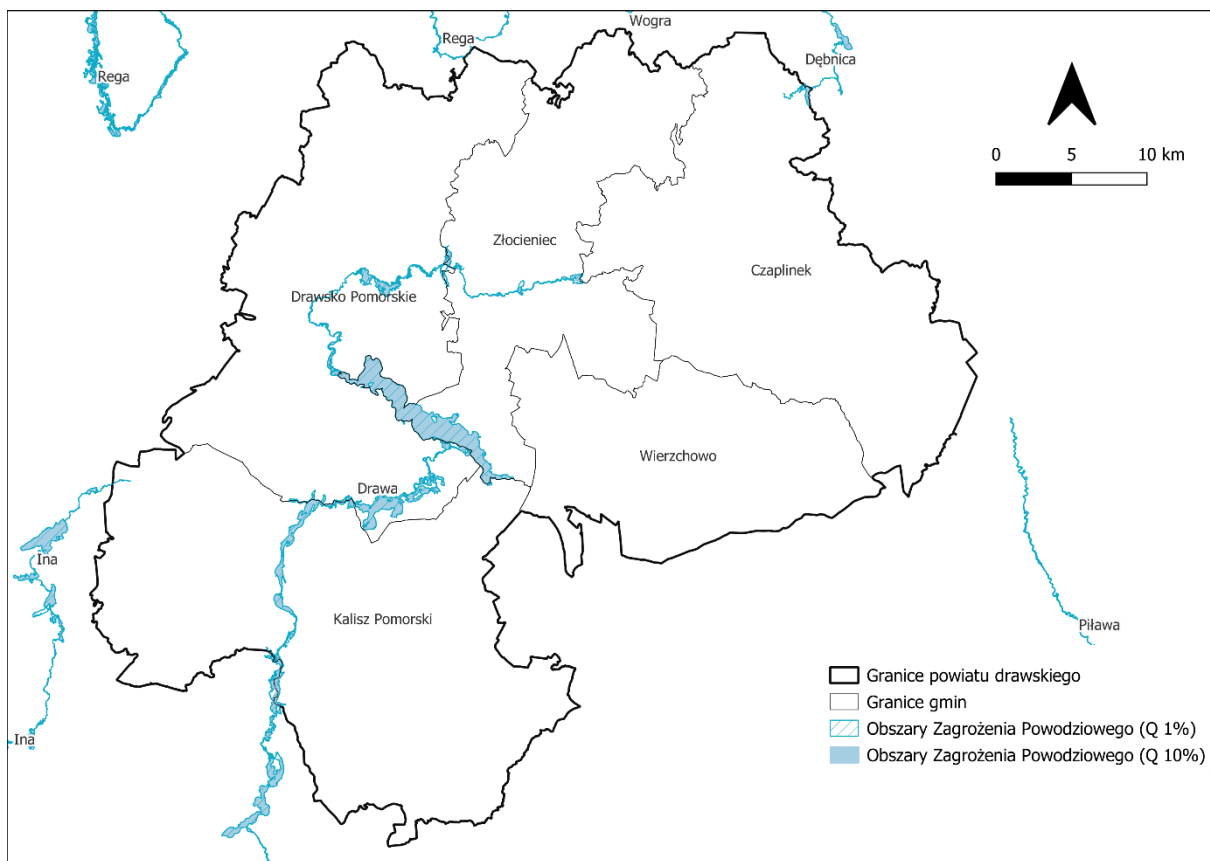
3.2.4.3 Zagrożenie powodziowe

Powódź w rozumieniu art. 16 pkt. 43 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960.) to czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych.

W celu wdrożenia Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz. U. UE. L. z 2007 r., nr 288, str. 27) (tzw. Dyrektywa Powodziowa) wymagane było przygotowanie map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP). Mapy te zostały opracowane w ramach projektu Informatyczny System Ochrony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami (ISOK) przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB – Centra Modelowania Powodzi i Suszy w Gdyni, Poznaniu, Krakowie i we Wrocławiu, na zlecenie Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego (ryc. 6) na terenie powiatu drawskiego obszary zagrożone powodzią występują głównie wzdłuż rzeki Drawy, która jest główną rzeką powiatu i ma przebieg południkowy.

Na terenie powiatu drawskiego nie występują wały przeciwpowodziowe. Ponadto nie znajdują się tam również zbiorniki retencyjne.

Rycina 6. Obszary zagrożenia powodziowego na terenie powiatu drawskiego

Źródło: opracowano na podstawie danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

3.2.4.4 Zagrożenie suszą

Suszą nazywa się długotrwały okres, podczas którego nie występują opady atmosferyczne lub, w stosunku do średnich wartości wieloletnich, ich występowanie jest nieznaczne. Zjawisko suszy może w konsekwencji powodować przesuszenie gleby, zmniejszenie lub całkowite zniszczenie upraw roślinnych, a także zwiększone prawdopodobieństwo pożarów. Suszą określa się nie tylko występowanie zjawisk ekstremalnych, ale wszystkie sytuacje, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego obszaru. Susza jest zjawiskiem wolno rozwijającym się, w związku z czym trudny do uchwycenia jest jej początek oraz koniec.

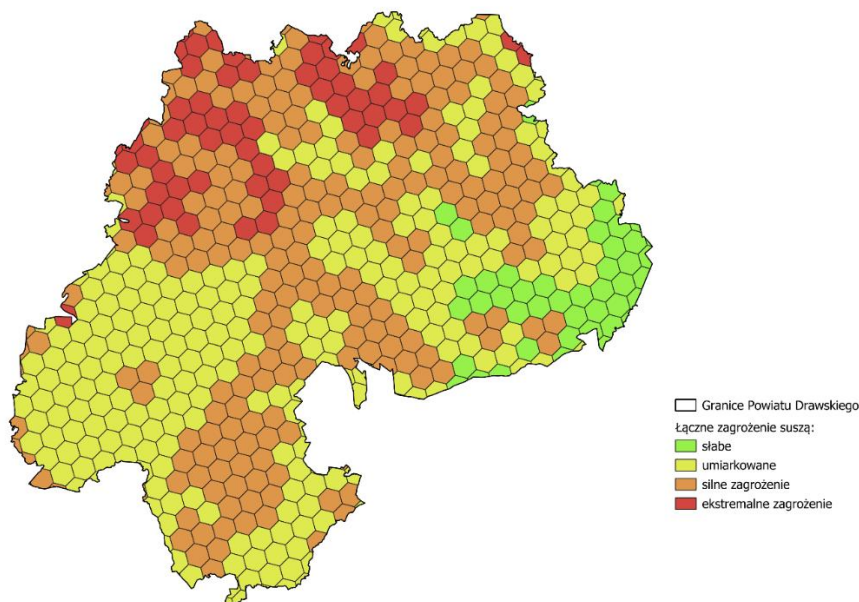
Wyróżnia się kilka etapów suszy:

1. **SUSZA ATMOSFERYCZNA** jest pierwszą fazą rozwoju zjawiska. Oznacza brak lub znaczny niedobór opadów na danym terenie.
2. **SUSZA GLEBOWA**, zwana również rolniczą, jest drugą fazą suszy i bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej. Mamy z nią do czynienia, gdy wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb np. roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Monitorowaniem tej fazy suszy zajmuje się Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy. Stanowi ona poważne zagrożenie dla rolnictwa.
3. **SUSZA HYDROLOGICZNA** oznacza niedobór zasobów wody w rzekach i jeziorach. Jej symptomami są niskie stany wody i przepływy. Dla celów opracowywania ostrzeżeń przed suszą hydrologiczną wartością progową jest wartość SNQ, tj. średni niski przepływ z wielolecia. IMGW-PIB na bieżąco prowadzi monitoring suszy, publikując najnowsze informacje na stronie stopsuszy.imgw.pl. W jednym miejscu znajdują się wszystkie dane i analizy służące do monitorowania stanu wód i sytuacji hydrologicznej w całym kraju: dane pomiarowe ze stacji, ostrzeżenia, prognozy, ale także biuletyny i artykuły poświęcone tematyce suszy i oszczędzania wody.

4. SUSZA HYDROGEOLOGICZNA to niedobór wody w zasobach podziemnych.

Powiat Drawski charakteryzuje się zróżnicowanym stopniem zagrożenia suszą. Najbardziej narażone na suszę są północno-zachodnie tereny powiatu. We wschodniej części powiatu zagrożenie suszą jest słabe. Reszta obszaru powiatu charakteryzuje się umiarkowanym i silnym zagrożeniem suszą.

Na poniższej rycinie przedstawiono łączne zagrożenie suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną na terenie Powiatu Drawskiego.

Rycina 7. Łączne zagrożenie suszą na terenie Powiatu Drawskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy

3.2.5 Gospodarka wodno-ściekowa

3.2.5.1 Zaopatrzenie w wodę

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2024 roku długość sieci wodociągowej na terenie powiatu drawskiego wynosiła 502,4 km. Najdłuższą sieć posiadała gmina Drawsko Pomorskie, a najkrótszą Wierzchowo. Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych na terenie powiatu wynosiła 7 026 sztuk. Najwięcej przyłączy zlokalizowanych było w gminie Złocieniec, a najmniej w gminie Kalisz Pomorski. W 2024 roku do gospodarstw domowych dostarczono 2 064,4 dam³ wody, a zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na jednego mieszkańca powiatu wyniosło 34,0 m³. Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej na terenie powiatu w 2024 roku wynosiła 50 455 osób. Stopień zwodociągowania powiatu w 2024 roku wynosił 78,1%.

Tabela 24. Sieć wodociągowa na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku

NAZWA GMINY	DŁUGOŚĆ SIECI WODOCIĄGOWEJ [KM]	LICZBA PRZYŁĄCZY DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH [SZT.]	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI [OS.]	ZUŻYCIE WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH OGÓŁEM NA 1 MIESZKAŃCA [M3]	WODA DOSTARCZONA GOSPODARSTWOM DOMOWYM [M3/ROK]
Czaplinek	113,6	1 721	10 354	34,6	426,3
Drawsko Pomorskie	156,4	1 541	14 902	30,0	671,5
Kalisz Pomorski	56,5	766	6 393	41,2	290,1

NAZWA GMINY	DŁUGOŚĆ SIECI WODOCIĄGOWEJ [KM]	LICZBA PRZYŁĄCZY DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH [SZT.]	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI [OS.]	ZUŻYCIE WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH OGÓŁEM NA 1 MIESZKAŃCA [M3]	WODA DOSTARCZONA GOSPODARSTWOM DOMOWYM [M3/ROK]
Wierzchowo	46,9	802	3 811	35,9	159,0
Złocieniec	129,0	2 196	14 995	34,2	518,7
POWIAT DRAWSKI	502,4	7 026	50 455	34,0	50 921

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp 25.08.2025 r.)

Na obszarze powiatu drawskiego zlokalizowanych jest 21 ujęć wód powierzchniowych oraz 118 ujęć wód podziemnych. Ustanowione zostały 72 strefy ochronne ujęć wód podziemnych.³

Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód należy:

- 1) odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody;
- 2) zagospodarować teren zielenią;
- 3) odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody;
- 4) ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Na terenach ochrony pośredniej może być zabronione lub ograniczone wykonywanie robót oraz innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, a w szczególności:

- 1) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi;
- 2) rolnicze wykorzystanie ścieków;
- 3) przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych;
- 4) stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin;
- 5) budowa autostrad, dróg oraz torów kolejowych;
- 6) wykonywanie robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych;
- 7) lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt;
- 8) lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu;
- 9) lokalizowanie składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
- 10) mycie pojazdów mechanicznych;
- 11) urządzenie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk;
- 12) lokalizowanie nowych ujęć wody;
- 13) lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie zwłok zwierzęcych.

Ponadto na terenie ochrony pośredniej ujęcia wód może być również zabronione lub ograniczone:

- 1) lokalizowanie budownictwa mieszkalnego oraz turystycznego;

³ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

- 2) używanie samolotów do przeprowadzania zabiegów rolniczych;
- 3) urządzenie przyrz. kieszonkowych;
- 4) chów lub hodowla ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie;
- 5) pojenie oraz wypasanie zwierząt;
- 6) wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu;
- 7) uprawianie sportów wodnych;
- 8) użytkowanie statków o napędzie spalinowym
- 9) wydobywanie kopalin;
- 10) wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych.

3.2.5.2 Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Zgodnie z definicją zawartą w ustawach: *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2025 r., 960 ze zm.) oraz *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.) za ścieki uważa się m.in. wody zużyte, w szczególności na cele bytowe lub gospodarcze.

W zależności od pochodzenia ścieki dzieli się na: ścieki bytowe, komunalne i przemysłowe. Zanieczyszczenia niesione w ściekach obejmują substancje nieorganiczne (mineralne) i organiczne rozpuszczone oraz w formie koloidów, zawiesin i emulsji. W przeciętnym gospodarstwie domowym ilość wyprodukowanych ścieków zwykle nie przekracza 5 m³ w ciągu doby.

W 2024 roku długość sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu drawskiego wynosiła 420,3 km, Gminą posiadającą najdłuższą sieć była gmina Drawsko Pomorskie, a najkrótsza sieć występowała w gminie Czaplinek. Liczba przyłączy doprowadzonych do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych była równa 4 939 sztuk. Najmniej przyłączy znajdowało się w gminie Kalisz Pomorski, a najwięcej w gminie Złocieniec (dane GUS).

W 2024 roku z sieci kanalizacyjnej korzystało 41 477 osób, czyli 78,1 % mieszkańców powiatu. Gmina Złocieniec charakteryzowała się najwyższym odsetkiem osób korzystających z sieci kanalizacyjnej 92,8% (13 959os.), a gmina Kalisz Pomorski najmniejszym odsetkiem korzystających – 63,4 % (4 296 os.).

Tabela 25. Sieć kanalizacyjna na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku

NAZWA GMINY	DŁUGOŚĆ SIECI KANALIZACYJNEJ [KM]	LICZBA PRZYŁĄCZY DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I NIEMIESZKALNYCH [SZT.]	LICZBA OSÓB KOSZYSTAJĄCYCH Z SIECI [OS.]	ŚCIEKI BYTOWE ODPROWADZONE SIECIĄ [dam ³]
Czaplinek	52,2	930	7 581	374,4
Drawsko Pomorskie	126,3	1 268	12 686	491,6
Kalisz Pomorski	73,5	524	4 296	214
Wierzchowo	50,3	618	2 855	129,7
Złocieniec	118	1 599	13 959	792,2
POWIAT DRAWSKI	420,3	4 939	41 377	2 001,90

Źródło: GUS, BDL (dostęp 25.08.2025 r.)

Według danych GUS w 2024 roku na terenie powiatu drawskiego znajdowało się 7 oczyszczalni komunalnych, w tym 4 biologiczne i 3 z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Na terenie powiatu w 2024 roku funkcjonowało 1 401 zbiorników bezodpływowych i 400 przydomowych oczyszczalni ścieków. Ponadto funkcjonuje tutaj 5 stacji zlewnych służących do przyjmowania ścieków dowożonych samochodami asenizacyjnymi (GUS, stan na 31.12.2024 r.).

Tabela 26. Nieczystości ciekłe na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku (stan na 31 grudnia 2024 r.)

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	ZBIORNIKI BEZODPŁYWOWE	OCZYSZCZALNIE PRZYDOMOWE	STACJE ZLEWNE
Czaplinek	547	106	1
Drawsko Pomorskie	497	181	1
Kalisz Pomorski	70	15	1
Wierzchowo	94	38	1
Złocieniec	193	60	1
POWIAT DRAWSKI	1 401	400	5

Źródło: GUS

3.2.5.3 Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Poprzez przystąpienie do Unii Europejskiej, Polska zobowiązała się do spełnienia wymogów dyrektywy 91/271/EWG dotyczących systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków komunalnych. Podstawowym instrumentem wdrożenia postanowień dyrektywy 91/271/EWG jest Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK). Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. KPOŚK jest dokumentem strategicznym, w którym oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji, o RLM większej od 2 000, w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych. Program koordynuje działania gmin i przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych w realizacji infrastruktury sanitacyjnej na ich terenach.

Obowiązek aktualizacji KPOŚK wynika z art. 96 ustawy Prawo wodne, zgodnie z którym aktualizacji Programu dokonuje się co najmniej raz na 4 lata. W 2022 roku Rada Ministrów przyjęła VI aktualizację Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (AKPOŚK 2022). Przyjęta aktualizacja zawiera listę przedsięwzięć zaplanowanych przez samorządy do realizacji w latach 2022-2027. Przedstawione w dokumencie plany inwestycyjne zakładają wybudowanie 8 022 km sieci kanalizacyjnej oraz zmodernizowanie 3 173 km sieci. Ponadto planowane jest wybudowanie 60 nowych oczyszczalni ścieków oraz przeprowadzenie 978 innych inwestycji na istniejących oczyszczalniach. Koszt inwestycji zaplanowanych w dokumencie i zgłoszonych do VI AKPOŚK oszacowano na 28,7 mld zł.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne aglomeracja oznacza teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo końcowego punktu zrzutu tych ścieków.

Uchwałą Nr XXV/229/20 Rady Miejskiej W Czaplinku z dnia 15 października 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru, wielkości i granic Aglomeracji Czaplinek wyznaczono aglomerację Czaplinek obejmującą miejscowości: Czaplinek, Drahimek, Łąka, Kołomąt, Niwka, Stare Drawsko. Równoważną liczbę mieszkańców aglomeracji (w rozumieniu substancji organicznych biologicznie rozkładanych, wyrażonych jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT₅) w ilości 60 g na dobę) ustalono na poziomie 10 540,79. Ścieki komunalne z obszaru aglomeracji odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Czaplinku.

Uchwałą NR XXXVII/290/2020 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Drawsko Pomorskie wyznaczono aglomerację Drawsko

Pomorskie obejmującą swoim zasięgiem miejscowości: Żółte, Kolonia Żółte, Roztoka, Zarańsko, Gogółczyn, Jankowo Małe, Jankowo, Drawsko Pomorskie, Dalewo, Zagórki, Suliszewo, Woliczno, Gudowo, Linowo, Mielenko Drawskie, Oleszno wraz z częścią terenu poligonu wojskowego. Równoważną liczbę mieszkańców aglomeracji (w rozumieniu substancji organicznych biologicznie rozkładanych, wyrażonych jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT₅) w ilości 60 g na dobę) ustalono na poziomie 15 050. Ścieki komunalne z obszaru aglomeracji odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Drawsku Pomorskim.

Uchwałą NR XXXIII/248/20 Rady Miejskiej W Kaliszu Pomorskim z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Kalisz Pomorski wyznaczono aglomerację Kalisz Pomorski obejmującą swoim zasięgiem miejscowości: Kalisz Pomorski, Pożrzadło Wielkie, Prostynia, Suchowo, Jasnopole, Ślizno, Pomierzyn, Giżyno, Cybowo, Dębsko, Biały Zdrój, Bralin, Stara Korytnica. Równoważną liczbę mieszkańców aglomeracji (w rozumieniu substancji organicznych biologicznie rozkładanych, wyrażonych jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT₅) w ilości 60 g na dobę) ustalono na poziomie 7 525. Ścieki komunalne z obszaru aglomeracji odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Kaliszu Pomorskim.

Uchwałą Nr XXXII/235/2020 Rady Miejskiej w Złocieniu z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Złocieniec wyznaczono aglomerację Złocieniec, która swoim zasięgiem obejmuje miejscowości: Bobrowo, Chlebowo, Cieszyno, Darskowo, Kosobudy, Lubieszewo, Męcidł, Nowe Worowo, Rzęśnica, Skąpe, Stare Worowo, Stawno, Uraz, Warnięg, Wąsosz i Złocieniec. Równoważną liczbę mieszkańców aglomeracji (w rozumieniu substancji organicznych biologicznie rozkładanych, wyrażonych jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT₅) w ilości 60 g na dobę) ustalono na poziomie 16 187. Ścieki komunalne z obszaru aglomeracji odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Złocieniu.

Uchwałą Nr XXIV/129/2020 Rady Gminy Wierzchowo z dnia 30 września 2020r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Wierzchowo wyznaczono aglomerację Wierzchowo, która swoim zasięgiem obejmuje miejscowości: Wierzchowo, Żabin, Żabinek, Żeńsko, Osiek Drawski, Otrzep, Będolino, Sośnica, Świerczyna. Równoważną liczbę mieszkańców aglomeracji (w rozumieniu substancji organicznych biologicznie rozkładanych, wyrażonych jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT₅) w ilości 60 g na dobę) ustalono na poziomie 4284. Ścieki komunalne z obszaru aglomeracji odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Złocieniu. Ścieki komunalne z obszaru aglomeracji odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Wierzchowie.

Tabela 27. Charakterystyka aglomeracji na terenie powiatu drawskiego

ID	NAZWA AGLOMERACJI	LICZBA RZECZYWISTYCH MIESZKAŃCÓW AGLOMERACJI	LICZBA MIESZKAŃCÓW KORZYSTAJĄCYCH Z SYSTEMU KANALIZACYJNEGO	LICZBA MIESZKAŃCÓW KORZYSTAJĄCYCH ZE ZBIORNIKÓW BEZODPĘWOWYCH	LICZBA MIESZKAŃCÓW KORZYSTAJĄCYCH Z PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW
PLZA029	Czaplinek	10 541	6 991	100	0
PLZA030	Złocieniec	16 187	14 203	320	100
PLZA031	Drawsko Pomorskie	15 050	13 411	255	0
PLZA046	Kalisz Pomorski	7 525	7 210	85	65
PLZA084	Wierzchowo	4 623	3 591	87	0

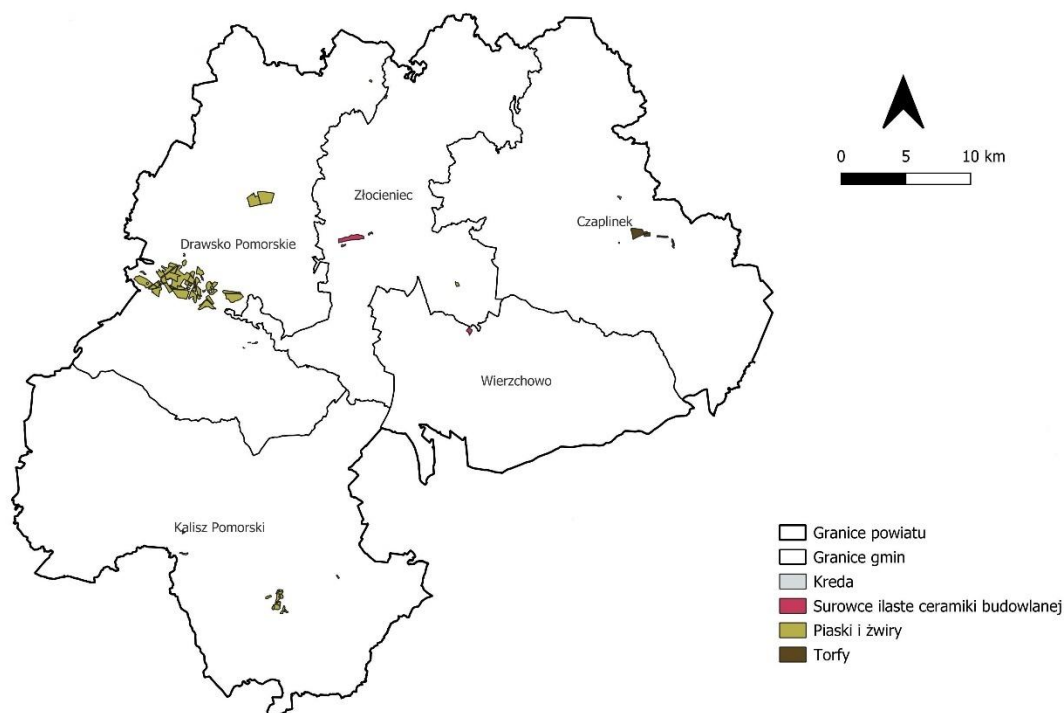
Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania KPOŚK za 2023 rok

3.2.6 Zasoby geologiczne

Zgodnie z objaśnieniami do map geologicznych teren powiatu drawskiego położony jest w północnej części antyklinorium kujawsko-pomorskiego, w środkowej, najbardziej wydźwigniętej części antykliny Świdwina. Strukturę przecinają liczne uskoki, prostopadłe do osi antyklinorium, tworząc zrębowy układ podłoża przedkenozoicznego.

3.2.6.1 Złoża surowców mineralnych

Zgodnie z *Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce* według stanu na 31.12.2024 r. na omawianym terenie znajdowało się 37 złóż. Najliczniejszą grupę stanowiły złoża piasku i żwiru (25). Oprócz nich na terenie powiatu znajdowały się również złoża kredy (4), surowców ilastych ceramiki budowlanej (3), torfu (5). Wydobycie prowadzono tylko w trzech złożach.

Rycina 8. Złoża kopalin na terenie powiatu drawskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIG-PIB

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę złóż.

Tabela 28. Złoża kopalina na terenie powiatu drawskiego wg stanu na 31.12.2024r.

LP.	NAZWA ZŁOŻA / ORGAN KONCESYJNY	SPOSÓB ZAGOSPODAROWANIA	ZASOBY		WYDOBYCIE
			GEOLOGICZNE BILANSOWE	PRZEMYSŁOWE	
Kreda [tys. t]					
1.	Konotop III	P	154	-	-
2.	Mielenko Drawskie	Z	128	-	-
3.	Prostynia II	Z	-	-	-

LP.	NAZWA ZŁOŻA / ORGAN KONCESYJNY	SPOSÓB ZAGOSPODAROWANIA	ZASOBY		WYDOBYCIE
			GEOLOGICZNE BILANSOWE	PRZEMYSŁOWE	
4.	Prostynia III	Z	326	-	-
Piaski i żwiry [tys. t]					
5.	Bobrowo KO	R	550	-	-
6.	Ciemnik	R	15 240	-	-
7.	Drawsko III*	Z	4 320	-	-
8.	Drawsko Pomorskie II*	Z	1 260	-	-
9.	Jankowo	R	424	-	-
10.	Kalisz Pomorski*	Z	4 233	-	-
11.	Kalisz Pomorski II	Z	91	-	-
12.	Kalisz Pomorski III	R	3 556	-	-
13.	Kalisz Pomorski IV	R	1 405	-	-
14.	Karsno*	Z	342	-	-
15.	Krężno	R	556	-	-
16.	Mielenko Drawskie IV	Z	-	-	-
17.	Mielenko Drawskie MD	R	13 868	-	-
18.	Mielenko Drawskie V	E	10 810	9 522	526
19.	Mielenko Drawskie VI*	R	3 665	3 665	-
20.	Ostrowice N*	P	378	-	-
21.	Piekary*	Z	71	-	-
22.	Siecino*	R	418	-	-
23.	Woliczno DB*	R	25 257	21 688	-
24.	Woliczno II	Z	3 490	-	-
25.	Woliczno III	R	7 529	7 529	-
26.	Woliczno IV	R	12 578	1 100	-
27.	Woliczno SW*	E	17 953	17 953	603
28.	Woliczno-Gudowo	P	94 637	-	-

LP.	NAZWA ZŁOŻA / ORGAN KONCESYJNY	SPOSÓB ZAGOSPODAROWANIA	ZASOBY		WYDOBYCIE
			GEOLOGICZNE BILANSOWE	PRZEMYSŁOWE	
29.	Zarańsko	R	44 763	-	-
Surowce ilaste ceramiki budowlanej [tys. m3]					
30.	Rzęsnica	Z	295	-	-
31.	Wierzchowo	Z	622	-	-
32.	Złocieniec	Z	6 520	6 277	-
Torfy [tys. m3]					
33.	Broczyno	R	232.86	210.44	-
34.	Łazice	E	63.14	56.34	32.05
35.	Łazice I	R	175.61	-	-
36.	Łysinin	Z	83.74	-	-
37.	Łysinin-pole B	Z	25.48	-	-

Objaśnienia:

E – złoża eksploatowane

P – złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C2+D, a w przypadku ropy i gazu – kat. C)

R – złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B9C1, a w przypadku ropy i gazu – w kat. A+B)

Z – złoża, z którego wydobywanie zostało zaniechane

* złoża zawierające piasek ze żwirem

Źródło: Bilans Zasobów Złóż Kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2024 roku

Tabela 29. Zestawienie koncesji na wydobywanie surowców naturalnych na terenie powiatu drawskiego wydanych przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego

LP.	PODMIOT, DLA KTÓREGO WYDANO KONCESJĘ	DATA WYDANIA KONCESJI	ZŁOŻE
1.	Spółka Akcyjna WOKAS z siedzibą w Łosicach	Koncesja z dnia 5 kwietnia 2017 r., znak: WZU.7422.7.2017.WP	Broczyno
2.	AGROTORF z siedzibą w Czaplunku	Koncesja z dnia 2 grudnia 2003 r., znak: SR-GGW/7415/13/03 ⁴	Łazice
3.	Kopalnia Surowców Mineralnych Mielenko z siedzibą w Drawsku Pomorskim	Koncesja z dnia 1 września 2009 r., znak: WRiOŚ.II-WP/7514/1/08	Mielenko Drawskie Vi
4.	Kopalnia Surowców Mineralnych Mielenko z siedzibą w Drawsku Pomorskim	Koncesja z dnia 23 kwietnia 1997 r., znak: Os.V.7512/1/97	Mielenko Drawskie V

⁴ Ostatnia zmiana koncesji z dnia 10 grudnia 2024 r., znak: WOŚ-IV.7422.31.2024.MMI

LP.	PODMIOT, DLA KTÓREGO WYDANO KONCESJE	DATA WYDANIA KONCESJI	ZŁOŻE
5.	Kopalnia Surowców Mineralnych Mielenko z siedzibą w Drawsku Pomorskim	Koncesja z dnia 26 lipca 2013r., znak: WOŚ.III.7422.8.2013.WP	Woliczno Bd
6.	Kopalnia Surowców Mineralnych Mielenko z siedzibą w Drawsku Pomorskim	Koncesja z dnia 26 lutego 2010 r., znak: WRiOŚ.III-WP/7515/23/09/10	Woliczno Iii
7.	Kopalnia Surowców Mineralnych Mielenko z siedzibą w Drawsku Pomorskim	Koncesja z dnia 22 lipca 2019 r., znak: WZU.7422.12.2019.WP	Woliczno Iv
8.	KSM Parsecko Sp. z o.o. z siedzibą w Parsecku	Koncesja z dnia 27 grudnia 2011 r., znak: WOŚ.III.7422.33.2011.WP	Woliczno Sw
9.	Wienerberger Ceramika Budowlana Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	Koncesja z dnia 27 sierpnia 1994 r., znak: 178/94	Złocieniec

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

3.2.7 Gleby⁵

Na terenie Powiatu Drawskiego występują następujące typy gleb:

- gleby bielcowe – gleby tworzące się na różnego rodzaju piaskach, dochodzi w nich do procesu wymywania niektórych związków chemicznych tworzących minerały co nazywane jest bielcowaniem;
- gleby brunatne - powstające na glinach zwałowych oraz piaskach i piaszczakach, można wśród nich wyróżnić:
 - o brunatno – kwaśne, tworzące się na podłożach bogatych w związki fosforu, potasu, wapnia i magnezu;
 - o brunatno – wylugowane, które cechują się wylugowaniem górnej części profilu z kationów zasadowych oraz brakiem zawartości węglanu wapnia, co ogranicza ich żyzność;
- czarne ziemie - są to gleby powstające na utworach mineralnych bogatych w związki wapnia oraz materię organiczną, często powstają w miejscach oddziaływania wód gruntowych;
- gleby torfowe – gleby te tworzą się na obszarach o dużej, stałej wilgotności. Zachodzi w nich bagienny proces torfotwórczy związany z przemianami materii organicznej w warunkach beztlenowych i przy dużej wilgotności;
- gleby torfowo-murszowe – gleby te powstają z torfów przekształconych częściowo lub w całości, w gleby murszowe. Murszenie polega na stopniowej mineralizacji i humifikacji torfu pod wpływem osuszania oraz działania drobnoustrojów;
- gleby mułowo – torfowe – gleby te tworzą się na obszarach o stałej, dużej wilgotności;
- mady – są to gleby tworzące się w wyniku nagromadzenia się materiałów niesionych przez wody rzeczne;
- gleby murszowe – jest to gleba powstająca w wyniku zmurszenia substancji organicznych leżących na utworach mineralnych, do powstania wymagają one okresowego zalewania;
- glejowe – powstają w miejscach występowania wysokiego poziomu wód gruntowych lub podłoża o słabym przenikaniu wód opadowych, gdzie napotyka się warunki dużej wilgotności oraz słabego natlenienia. Zachodzi w nich proces glejowy – reakcje biochemiczne redukujące organiczne związki żelaza i manganu;

⁵ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Na terenie powiatu drawskiego występują gleby klas bonitacyjnych I - VI, gdzie:

– gleby klasy I – gleby orne najlepsze. Są to gleby położone w dobrych warunkach fizjograficznych, najbardziej zasobne w składniki pokarmowe, posiadają dobrą naturalną strukturę, są łatwe do uprawy (czynne biologicznie, przepuszczalne, przewiewne, ciepłe, wilgotne).

– gleby klasy II – gleby orne bardzo dobre. Mają skład i właściwości podobne (lub nieco gorsze) jak gleby klasy I, jednak położone są w mniej korzystnych warunkach terenowych lub mają gorsze warunki fizyczne, co powoduje, że plony roślin uprawianych na tej klasie gleb, mogą być niższe niż na glebach klasy I; Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 110

– gleby klasy III (IIIa i IIIb) – gleby orne średnio dobre. W porównaniu do gleb klas I i II, posiadają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne, występują w mniej korzystnych warunkach fizjograficznych. Odnaczają się dużym wahaniami poziomu wody w zależności od opadów atmosferycznych. Na glebach tej klasy można już zaobserwować procesy ich degradacji;

– gleby klasy IV (IVa i IVb) – gleby orne średnie. Plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet gdy utrzymywane są one w dobrej kulturze rolnej. Są mało przewiewne, zimne, mało czynne biologicznie. Gleby te są bardzo podatne na wahania poziomu wód gruntowych (zbyt podmokłe lub przesuszone);

– gleby klasy V – gleby orne słabe, są ubogie w substancje organiczne, mało żyzne i nieurodzajne, do tej klasy zaliczmy również gleby położone na terenach nie posiadających melioracji albo takich, które do melioracji się nie nadają;

– gleby klasy VI – gleby orne najgorsze. W praktyce nadają się tylko do zalesienia. Posiadają bardzo niski poziom próchnicy. Próba uprawy roślin na glebach tej klasy niesie ze sobą duże ryzyko uzyskania bardzo niskich plonów.

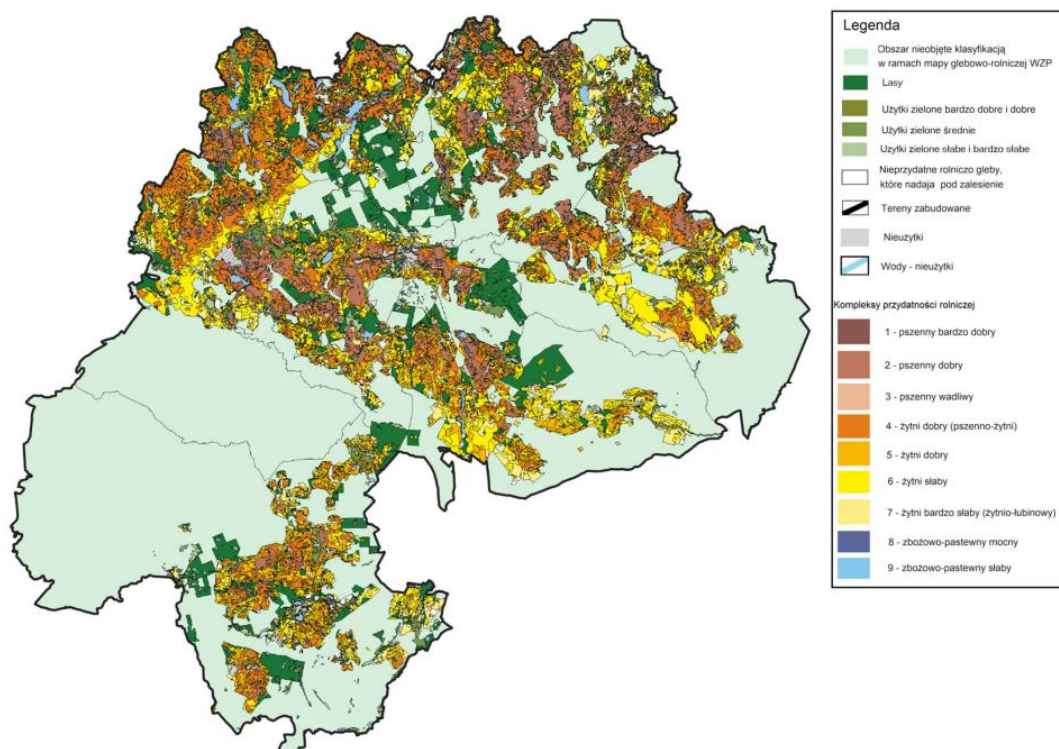
Tabela 30. Charakterystyka kompleksów przydatności rolniczej gleb na terenie Powiatu Drawskiego

SYMBOL	KOMPLEKSY GRUNTY ORNE	KLASY	CHARAKTERYSTYKA
1	kompleks pszenney bardzo dobry	I, II	Najlepsze gleby w kraju, zasobne w składniki pokarmowe, o głębokim poziomie próchnicznym, dobrej strukturze, przepuszczalne, przewiewne, o optymalnej retencji; występują na terenach płaskich lub łagodnie nachylonych, są łatwe do uprawy, mają prawidłowe stosunki wodne. Osiąga się na nich wysokie plony wymagających roślin
2	kompleks pszenney dobry	IIIa, IIIb	Gleby nieco mniej urodzajne, zwięźlejsze i cięższe do uprawy; w niektórych przypadkach poziom wody może się wahać, co okresowo pogarsza napowietrzanie lub powodować niedobory wilgoci. Wysokość plonów zależy od agrotechniki i przebiegu pogody. Najlepiej udaje się pszenica, a także burak cukrowy, jęczmień.
3	kompleks pszenney wadliwy	IIIb, Via, IVb,	Gleby średniozwięzłe i zwięzłe, okresowo za suche: *gleby zwięzłe, płytkie zalegające na zbyt przepuszczalnym podłożu np.; gleby wykształcone z iłów, glin, utworów pyłowych, podścielone piaskiem luźnym lub żwirem – podkompleks suchogruntowy; ** gleby średniozwięzłe i zwięzłe głębokie całkowite zlokalizowane na zboczach wzniesień, narażone na spływ powierzchniowy wód – podkompleks erozyjny.
4	kompleks żytni bardzo dobry (pszennożytni)	IIIb, IIIa, IVa,	Najlepsze gleby lekkie wytworzone przeważnie z piasków gliniastych mocnych całkowitych, piasków gliniastych mocnych i lekkich zalegających na utworach zwięźlejszych. Gleby strukturalne, z dobrze wykształconym poziomem próchnicznym i właściwymi stosunkami wodnymi. Uprawia się żyto, ziemniaki i inne rośliny mniej wymagające niż pszenica.
5	kompleks żytni dobry	IVa, IVb	Gleby lżejsze i mniej urodzajne niż zaliczane do kompleksu 4. Są to głównie gleby wytworzone z piasków gliniastych lekkich zalegających na najzwięźlejszym podłożu oraz gleby wytworzone z piasków gliniastych,

SYMBOL	KOMPLEKSY GRUNTY ORNE	KLASY	CHARAKTERYSTYKA
			całkowite. Są to gleby wrażliwe na suszę, głęboko wylugowane i zakwaszone.
6	kompleks żytni słaby	IVb, V	Gleby wytworzone z piasków słabogliniastych głębokich oraz z piasków gliniastych lekkich podścielonych płytko piaskiem luźnym lub żwirem piaszczystym. Gleby nadmiernie przepuszczalne, okresowo lub trwale zbyt suche. Są to gleby ubogie w składniki pokarmowe, a niedobór wody jest czynnikiem ograniczającym stosowanie nawozów. Nie wykorzystane przez rośliny składniki są wymywane bardzo szybko. Uprawia się żyto, owies, ziemniaki, seradellę i łubin.
7	kompleks żytni bardzo słaby (żytniołubinowy)	V, V	Najśłabsze gleby wytworzone z piasków luźnych i piasków słabogliniastych przechodzących w piasek luźny lub żwir. Gleby są ubogie w składniki pokarmowe, trwale zbyt suche, stąd nawożenie daje nieznaczny wzrost plonów. Uprawia się prawie wyłącznie żyto i łubin gorzki żółty.
8	Kompleks zbożowopastewny mocny	IIIa, IIIb, IVa, IVb, V	Gleby zwarte i ciężkie, okresowo nadmiernie wilgotne. Są zasobne w składniki pokarmowe, więc potencjalnie żyzne. Nadmierne okresowe uwilgotnienie utrudnia prawidłową agrotechnikę i ogranicza dobór roślin. Lepsze plony uzyskuje się w latach suchych. Po uregulowaniu stosunków wodnych mogą przejść do kompleksu 2.
9	kompleks zbożowo - pastewny słaby	IVa, IVb, V, VI	Gleby lekkie wytworzone z piasków (skład granulometryczny odpowiada glebom z kompleksów 5, 6, 7) okresowo podmokłe. Podmokłość tych gleb wynika z położenia tych gleb w obniżeniu terenu w zasięgu wody gruntowej lub występowaniem w dolnej części profilu warstw słabo przepuszczalnych. Nadmierne uwilgotnione na wiosnę, później obserwuje się niedobór wilgoci.
14	Gleby orne przeznaczone pod użytki zielone	V, V	Gleby zbyt wilgotne, których meliorowanie doprowadzić może do przesuszenia terenów przylegających; gleby położone na zbyt stromych stokach do uprawy, podlegających erozji; gleby predestynowane pod trwałe użytki zielone.
KOMPLEKSY UŻYTKI ZIELONE			
1z	użytki zielone bardzo dobre i dobre	I II	Użytki zielone na glebach mineralnych i mułowo-torfowych; znajdują się w warunkach z możliwościami regulowania stosunków wodnych lub naturalnych, mających najkorzystniejszy układ stosunków wodnych. Łąki 2-3-kośne, dające ponad 5 t siana z ha. Pastwiska pozwalają na 4-krotne spasanie i dają możliwość wyżywienia 3 krów w okresie wegetacyjnym.
2z	użytki zielone średnie	III IV	Użytki zielone na glebach mineralnych i mułowo-torfowych, torfowych i murszowych. Są to gleby okresowo za suche lub nadmiernie uwilgotnione. Łąki dwukośne, 2,5-3,0 t z ha siana średniej jakości. Pastwiska pozwalają na wyżywienie 2 krów przez 130 dni
3z	użytki zielone słabe i bardzo słabe	V VI	Użytki zielone na glebach mineralnych zbyt suchych lub zbyt wilgotnych, na glebach mułowo-torfowych i torfowych przesuszonych lub podtapianych. Łąki jednokośne, turzycowe i trawiaste, dają plon 1,5 t z ha siana słabej jakości. Aby wyżywić 1 krowę w ciągu 120 dni potrzebny >1ha pastwiska.

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 (materiały dydaktyczne Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie)

Na poniższej mapie przedstawiono lokalizacje poszczególnych typów gleb wraz z kompleksami przydatności rolniczej na terenie Powiatu Drawskiego.

Rycina 9. Mapa glebowo-rolnicza Powiatu Drawskiego

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

3.2.7.1 Monitoring chemizmu gleb

Program "Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) - Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich.

Na terenie powiatu drawskiego w ramach Monitoringu badania gleby przeprowadzono w jednym punkcie zlokalizowanym w miejscowości Jankowo (gmina Drawsko Pomorskie).

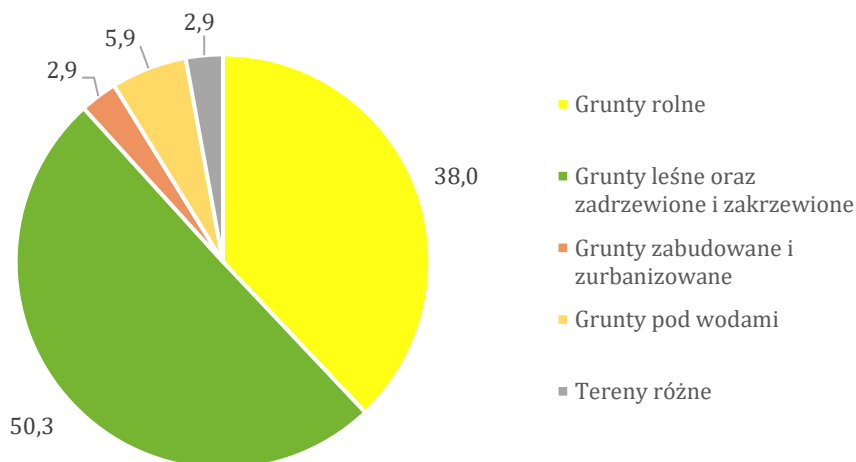
Wyniki pomiaru z 2020 roku przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 31. Wyniki pomiarów Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski z 2020 roku

MAKROELEMENT	ZAWARTOŚĆ %
Fosfor	0,034
Wapń	0,04
Magnez	0,05
Potas	0,03
Sód	0,002
Siarka	0,008
Glin	0,41
Żelazo	0,38

Źródło: Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski, GIOŚ

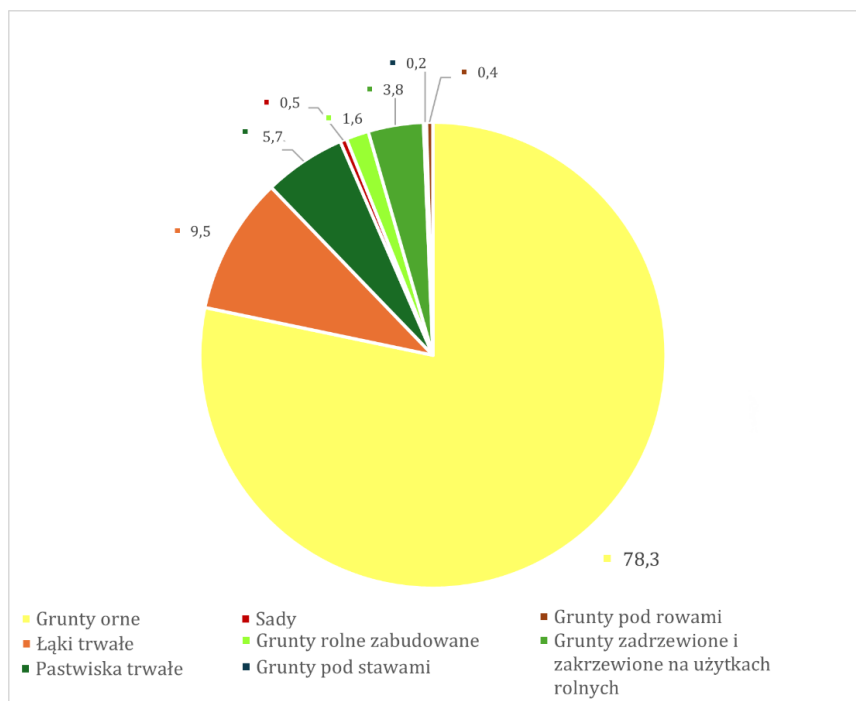
W strukturze użytkowania gruntów Powiatu Drawskiego dominują grunty leśne oraz tereny zadrzewione i zakrzewione, zajmujące ponad 50% powierzchni powiatu. Grunty rolne stanowią 38% ogólnej powierzchni, natomiast grunty pod wodami – 5,9%.

Rycina 10. Struktura użytkowania gruntów na terenie Powiatu Drawskiego wg stanu na 31 stycznia 2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim

Wśród użytków rolnych największym udziałem charakteryzują się grunty orne, które zajmują ponad 78% ich powierzchni. Na drugim miejscu znajdują się łąki trwałe (9,5%), a następnie pastwiska (5,7%). Sady stanowią natomiast 0,5% wszystkich użytków rolnych w powiecie.

Rycina 11. Struktura (%) użytków rolnych na terenie Powiatu Drawskiego wg stanu na 31 stycznia 2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim

Tabela 32. Struktura użytkowania gruntów w poszczególnych gminach powiatu drawskiego wg stanu na 31 stycznia 2025

			POWIAT DRAWSKI	CZAPLINEK	DRAWSKO POMORSKIE	KALISZ POMORSKI	WIERZCHOWO	ZŁOCIENIEC
Powierzchnia ogólna gruntów			176 089	36 484	40 946	47 747	22 919	27 993
Grunty rolne	Użytki rolne	Grunty orne	47 259	12 045	13 854	6 446	6 168	8 746
		Łąki trwałe	5742	1120	1980	850	245	1 547
		Pastwiska trwałe	3435	718	1207	494	361	655
		Sady	277	45	46	143	14	29
		Grunty rolne zabudowane	949	270	250	108	143	178
		Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	2313	656	741	344	132	440
		Grunty pod stawami	126	14	27	80	-	5
		Grunty pod rowami	268	77	80	29	11	71
		Nieużytki	6 473	1010	1752	2 487	270	954
	Razem		66 842	15 955	19 937	10 981	7344	12 625
	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Lasy	87 121	15 354	15 253	30 753	14857	10 904
Grunty zadrzewione i zakrzewione		1477	73	414	944	9	37	
Grunty pod rowami		-	-	-	-	-	-	
Razem		88 598	15 427	15 667	31 697	14 866	10 941	
Tereny mieszkaniowe			603	113	203	93	30	162

			POWIAT DRAWSKI	CZAPLINEK	DRAWSKO POMORSKIE	KALISZ POMORSKI	WIERZCHOWO	ZŁOCIENIEC
Grunty zabudowane i zurbanizowane	Tereny przemysłowe		310	45	54	125	54	32
	Inne tereny zabudowane		476	94	137	60	32	153
	Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy		163	33	49	34	2	45
	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe		335	85	94	45	10	101
	Użytki kopalne		162	10	113	2	1	36
	Tereny komunikacyjne		3 093	776	838	483	392	604
	Razem		5 142	1 158	1 488	842	521	1 133
Grunty pod wodami	Morskimi wewnętrznymi		-	-	-	-	-	-
	Powierzchniowymi płynącymi		9 973	3 348	2 021	1 232	132	3 240
	Powierzchniowymi stojącymi		451	77	167	119	43	45
	Razem		10 424	3 425	2 188	1351	175	3 285
Tereny różne			5 083	519	1 666	2 876	13	9

Źródło: Starostwo Powiatowe w Drawsku Pomorskim

Tabela 33. Wykaz klas bonitacyjnych użytków rolnych i lasów na terenie powiatu drawskiego wg stanu na 1 stycznia 2025 r.

GRUNTY ORNE									
Klasy bonitacyjne	RI	RII	RIIIa	RIIIb	RIVa	RIVb	RV	RVI	RVIz
Powierzchnia [ha]	-	-	482	2 960	12 248	12 758	14 044	7 248	346
ŁĄKI									
Klasy bonitacyjne	ŁI	ŁII	ŁIII	ŁIV		ŁV		ŁVI	
Powierzchnia [ha]	-	-	922	2 941		1 821		666	
PASTWISKA									
Klasy bonitacyjne	PsI	PsII	PsIII	PsIV		PsV		PsVI	
Powierzchnia [ha]	-	-	515	1 670		1 127		478	
LASY									
Klasy bonitacyjne	LsI	LsII	LsIII	LsIV	LsV		LsVI	Ls (art. 20 ust. 3b ustawy Pgik)	
Powierzchnia [ha]	-	12	295	813	1 623		188	84 105	

Źródło: Starostwo Powiatowe w Drawsku Pomorskim

3.2.7.2 Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi

Od 2006 roku na terenie Polski realizowany jest projekt System Osłony Przeciwosuwiskowej, którego głównym celem jest stworzenie systemu skutecznego zarządzania zagrożeniami osuwiskowymi, a w rezultacie – wdrożenie strategii redukcji ryzyka osuwiskowego w Polsce. Całość prac SOPO koordynuje Państwowy Instytut Geologiczny- Państwowy Instytut Badawczy

Wynikiem realizacji tego projektu są m.in. mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi w skali 1:10 000 i karty dokumentacyjne osuwisk z opiniami.

Zgodnie z danymi SOPO na terenie powiatu drawskiego nie występują osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi.

3.2.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

3.2.8.1 Gospodarowanie odpadami komunalnymi

Odpady komunalne, zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 roku o *odpadach* (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1834 ze zm.), to odpady powstające w gospodarstwach domowych oraz odpady pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter i skład są podobne do odpadów z gospodarstw domowych, w szczególności niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i odpady selektywnie zebrane:

a) z gospodarstw domowych, w tym papier i tektura, szkło, metale, tworzywa sztuczne, bioodpady, drewno, tekstylia, opakowania, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory oraz odpady wielkogabarytowe, w tym materace i meble, oraz

b) ze źródeł innych niż gospodarstwa domowe, jeżeli odpady te są podobne pod względem charakteru i składu do odpadów z gospodarstw domowych

– przy czym odpady komunalne nie obejmują odpadów z produkcji, rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, zbiorników bezodpływowych, sieci kanalizacyjnej oraz z oczyszczalni ścieków, w tym osadów ściekowych, pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych; niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne pozostają niesegregowanymi (zmieszanymi) odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane przetwarzaniu odpadów, ale przetwarzanie to nie zmieniło w sposób znaczący ich właściwości;

Mocą ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. *o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2021 r. poz. 2151) zniesiono regiony gospodarki odpadami komunalnymi, a także wskazano instalacje komunalne (zamiast dotychczasowych instalacji RIPOK), tj. instalacje zapewniające:

1. mechaniczno-biologiczne przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielanie z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku;
2. składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

W dniu 13 marca 2025 r. Uchwałą Nr /VII/97/25 Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwalił Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2025-2030 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2031-2036.

Gmina Czaplinek⁶

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Czaplinek, właściciele nieruchomości zobowiązani są do prowadzenia selektywnego zbierania następujących frakcji odpadów:

- papier;
- metale;
- tworzywa sztuczne;
- szkło;
- odpady opakowaniowe wielomateriałowe;
- bioodpady;
- odpady niebezpieczne;
- przeterminowane leki i chemikalia;
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek;
- zużyte baterie i akumulatory;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- zużyte opony;
- odpady budowlane i rozbiórkowe;
- odpady tekstyliów i odzieży.

Obecnie na terenie gminy nie funkcjonuje punkt PSZOK. Gmina Czaplinek, utworzono jednak punkt przeładunkowy przy ul. Leśników 3 w Czaplinku, do którego mieszkańcy przez cały rok mogą dostarczać wysegregowane odpady komunalne tj.:

- papier, w tym tektura, odpady opakowaniowe z papieru i odpady opakowaniowe z tektury,
- szkło, w tym odpady opakowaniowe ze szkła,
- metale, w tym odpady opakowaniowe z metali, odpady tworzyw sztucznych, w tym odpady opakowaniowe tworzyw sztucznych oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe,

⁶ Uchwała nr XXII/190/20 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 2 lipca 2020 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Czaplinek

- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyte opony samochodowe (np. od aut osobowych, motocykli, motorowerów, rowerów) w ilości maksymalnie 4 szt. w roku na gospodarstwo domowe,
- przeterminowane leki i chemikalia (opakowania zawierające resztki farb, lakierów, rozpuszczalników, środków do konserwacji drewna, środków ochrony roślin, olejów),
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek,
- odpady niebezpieczne, budowlane i rozbiórkowe - pochodzące z drobnych prac remontowych maksymalnie do 100 kg miesięcznie na gospodarstwo domowe,
- szkło poremontowe,
- pozostałości farb oraz opakowań po nich,
- odzież i tekstylia.

W Gminie Czaplinek zagospodarowaniem odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy zajmuje się Międzygminne Gospodarstwo Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. z siedzibą w Wardyniu Górnym. Na mocy podpisanego porozumienia gmina Czaplinek wraz ze współnikami Międzygminnego Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym tworzą PSZOK na terenie instalacji w Wardyniu Górnym 35, 78-320 Połczyn-Zdrój (gmina Połczyn-Zdrój)⁷

Gmina Drawsko Pomorskie⁸

Zgodnie z uchwałą nr LXXVI/646/2023 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Drawsko Pomorskie, właściciele nieruchomości zobowiązani są do selektywnego zbierania następujących odpadów komunalnych:

- opakowania z papieru i tektury,
- papier i tektura,
- opakowania z tworzyw sztucznych,
- tworzywa sztuczne,
- opakowania z metali,
- metale,
- opakowania wielomateriałowe,
- opakowania ze szkła,
- szkło,
- odpady komunalne ulegające biodegradacji, odpady zielone,
- opakowania z drewna,
- zużyte baterie i akumulatory,
- opakowania z tekstyliów,
- odzież,
- tekstylia,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego – 2 – Poz. 1717
- zużyte opony,
- chemikalia,
- odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych,
- przeterminowane leki,
- odpady niebezpieczne,
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki,
- zmieszane odpady komunalne

⁷ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Czaplinek za 2024 rok

⁸ Uchwała nr LXXVI/646/2023 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Drawsko Pomorskie

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych⁹

Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowany w Mielenku Drawskim 63. W PSZOK przyjmowane są następujące rodzaje odpadów komunalnych:

- opakowania z papieru i tektury,
- opakowania z tworzyw sztucznych,
- opakowania z drewna,
- opakowania z metali,
- opakowania wielomateriałowe,
- zużyte baterie i akumulatory,
- opakowania ze szkła,
- opakowania z tekstyliów,
- papier i tektura,
- szkło,
- odzież,
- tekstylia,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte opony,
- odpady zielone,
- chemikalia,
- odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne,
- przeterminowane leki,
- tworzywa sztuczne,
- metale,
- odpady niebezpieczne o kodach: 20 01 21*, 20 01 35* oraz 20 01 23*,
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki.

Gmina Kalisz Pomorski¹⁰

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kalisz Pomorski, właściciele nieruchomości zobowiązani są do prowadzenia selektywnego zbierania następujących frakcji odpadów:

- papier;
- metale;
- tworzywa sztuczne;
- szkło;
- odpady opakowaniowe wielomateriałowe;
- bioodpady;
- odpady niebezpieczne;
- przeterminowane leki i chemikalia;
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki;
- zużyte baterie i akumulatory;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- odpady budowlane i rozbiórkowe;
- zużyte opony;
- tekstylia i odzież.

⁹ Regulamin określający szczegółowe zasady funkcjonowania punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych gminy Drawsko Pomorskie zlokalizowanego przy Stacji Przeładunkowej Odpadów w Mielenku Drawskim

¹⁰ Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kalisz Pomorski

Obecnie na terenie gminy Kalisz Pomorski nie funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), ale jego utworzenie zostało ujęte w harmonogramie realizacyjnym na lata 2025-2028. Mieszkańcy mają jednak możliwość korzystania z Punktu Czasowego Przechowywania Selektywnych Odpadów Komunalnych.

Punkt Czasowego Przechowywania Selektywnych Odpadów Komunalnych¹¹

Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Czasowego Przechowywania Selektywnych Odpadów Komunalnych przy ul. Wolności 10 w Kaliszu Pomorskim. Do punktu mieszkańcy gminy mogą dostarczać nieodpłatnie trzy razy w tygodniu selektywnie zebrane odpady komunalne takie jak:

- papier, metal, tworzywa sztuczne, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz odzież i tekstylia szkło, bioodpady;
- odpady wielkogabarytowe, opróżnione z zawartości i zdemontowane kanapy, łóżka, fotele, krzesła, materace, wykładziny, dywany, zepsute wózki dziecięce, dętki i opony rowerowe, zepsute rowery, zabawki dużych rozmiarów (chodziki, koniki na biegunach);
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- czysty gruz budowlany;
- zużyte akumulatory i świetlówki;
- zużyte baterie;
- przeterminowane leki – w oryginalnych opakowaniach;
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych;
- zużyte opony – od wózków, rowerów, motocykli i pojazdów samochodowych do użytku własnego o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony;
- zużyte świetlówki i żarówki;
- chemikalia i przepracowane oleje;
- odpady zielone.

Gmina Wierzchowo¹²

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wierzchowo wszyscy właściciele nieruchomości na terenie gminy zobowiązani są do prowadzenia selektywnej zbiórki następujących rodzajów odpadów komunalnych:

- papier i makulatura;
- szkło;
- tworzywa sztuczne, metale i opakowania wielomateriałowe;
- odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji i odpady zielone;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- zużyte opony;
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki;
- powstające w gospodarstwach domowych przeterminowane leki, chemikalia, środki ochrony roślin i odpady niebezpieczne;
- zużyte baterie i akumulatory;
- zużyte tekstylia i odzież;
- odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne;
- użyte lampy fluorescencyjne, żarówki, świetlówki, termometry, przełączniki zawierające rtęć, płyty CD;
- aerozole, kartridże i tonery.

Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych¹³

¹¹ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Kalisz Pomorski za 2024 rok

¹² Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wierzchowo

¹³ <https://wierzchowo.pl/gminny-punkt-selektywnej-zbiorki-odpadow-komunalnych.html>

Na terenie gminy Wierzchowo funkcjonuje Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, który znajduje się przy ul. Szkolnej 6 w Wierzchowie. Mieszkańcy w ramach uiszczanej opłaty mogą przekazywać do Punktu posegregowane odpady komunalne.

Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przyjmuje następujące rodzaje odpadów:

- odpady wielkogabarytowe
- zużyte opony z pojazdów osobowych (z wyłączeniem ciągnikowych)
- czysty gruz budowlany
- elektrośmieci, czyli zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne
- baterie i akumulatory
- przeterminowane leki
- lampy, świetlówki i żarówki
- opakowania po farbach, środkach ochrony roślin, detergentach
- papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale

Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych nie przyjmuje następujących rodzajów odpadów:

- nieposegregowanych i zmieszanych odpadów komunalnych
- odpadów, których nie można zidentyfikować
- azbestu, papy, smoły, styropianu budowlanego
- szyb i innych części samochodowych
- chemikaliów i przepracowanych olejów
- odpadów zielonych
- gruzu, ani odpadów budowlanych
- inne wskazujące na to, że nie powstały w gospodarstwie domowym

Gmina Złocieniec¹⁴

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Złocieniec właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku na terenie nieruchomości przez prowadzenie selektywnego zbierania następujących odpadów komunalnych:

- papieru (w tym tektury i opakowań z papieru i tektury),
- metali (w tym opakowań z metali),
- tworzyw sztucznych (w tym opakowań z tworzyw sztucznych),
- szkła (w tym opakowań ze szkła),
- odpadów opakowaniowych wielomateriałowych,
- bioodpadów,
- odpadów niebezpiecznych,
- chemikaliów,
- przeterminowanych leków
- odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek,
- zużytych baterii i akumulatorów,
- zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
- mebli i innych odpadów wielkogabarytowych,
- zużytych opon, o) odpadów tekstyliów i odzieży,
- odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne
- zmieszane odpady komunalne.

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych¹⁵

¹⁴ Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Złocieniec

¹⁵ Regulamin funkcjonowania Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowanego na terenie Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. dla właścicieli nieruchomości z terenu gminy Złocieniec

Na terenie gminy Złocieniec funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowany przy ul. Piaskowej 4 w Złocieniu.

W PSZOK nieodpłatnie przyjmowane są od właścicieli nieruchomości zamieszkałych niżej wymienione odpady:

1) W każdej ilości:

- zużyte baterie i akumulatory inne niż przemysłowe;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- przeterminowane leki,
- odpady ulegające biodegradacji, w tym zielone (trawy, drobne gałęzie itp.);
- papier i tektura (gazety, prospekty, papier do pisania, papier ksero, zeszyty, książki, torebki papierowe, kartony, pudełka, tektura);
- szkło (szklane butelki po sokach, alkoholu, słoiki po sokach, przecierach);
- tworzywa sztuczne (butelki plastikowe, puszki aluminiowe);
- drobne metale;
- opakowania wielomateriałowe (np. kartony po napojach i mleku).
- resztki farb, lakierów, klejów, żywic, środków do konserwacji i ochrony drewna oraz opakowań po nich,
- rozpuszczalniki, środki czyszczące, substancje do wywabiania plam i opakowania po nich
- zbiorniki po aerozolach, pozostałości po domowych środkach do dezynfekcji i deratyzacji,
- środki ochrony roślin oraz opakowania po nich
- lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć, w tym świetlówki, termometry, przełączniki,
- zużyte tonery i kartridże,

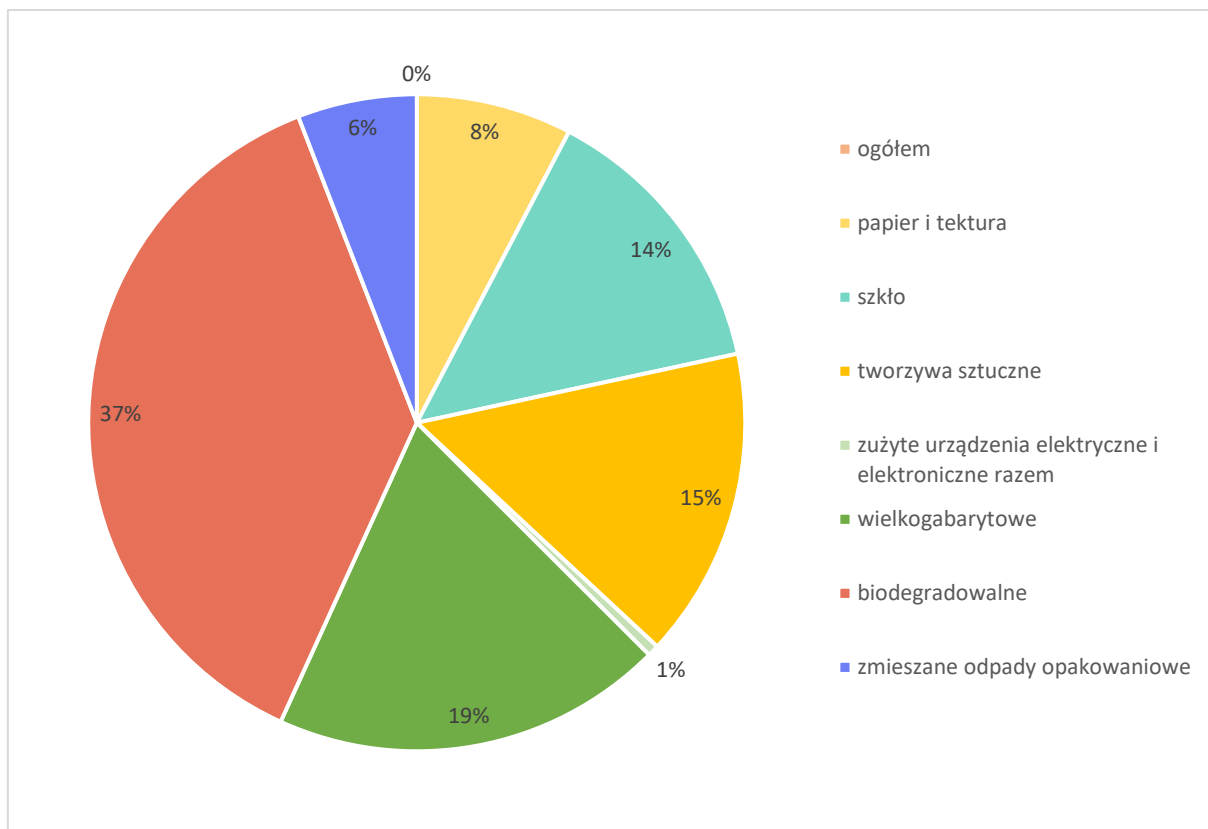
2) odpady budowlane i rozbiórkowe, pochodzące ze strumienia odpadów komunalnych z gospodarstw domowych,

3) zużyte opony pochodzące z pojazdów użytkowanych w gospodarstwie domowym do 12 sztuk na rok.

W PSZOK nieodpłatnie przyjmowane są od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych niżej wymienione odpady w każdej ilości:

- papier i tektura (gazety, prospekty, papier do pisania, papier ksero, zeszyty, książki, torebki papierowe, kartony, pudełka tekturę);
- tworzywa sztuczne (np. butelki plastikowe, puszki aluminiowe);
- szkło (szklane butelki po sokach, alkoholu, słoiki po sokach, przecierach);
- drobne metale;

W 2024 roku z terenu powiatu drawskiego zebrano 22 316,51 Mg odpadów komunalnych, z czego odpady zebrane selektywnie stanowiły 32% (7 145,08 Mg) wszystkich odpadów.

Rycina 12. Struktura odpadów zebranych selektywnie w trakcie roku z terenu powiatu w 2024 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp 26.08.2025 r.)

Na terenie powiatu drawskiego funkcjonuje 8 podmiotów posiadających pozwolenia na wytwarzanie odpadów. Ich zestawienie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 34. Podmioty posiadające pozwolenie na wytwarzanie i/ lub przetwarzanie odpadów

LP.	PODMIOT	DATA WAŻNOŚCI	ZAKRES
1.	PGB Energetyka 1 Sp. z o.o. ul. Gotarda 9, 02-683 Warszawa	bezterminowo	pozwolenie na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem przetwarzania odpadów w elektrociepłowni na biogaz w miejscowości Darskowo, gmina Złocieniec
2.	PGB Energetyka 1 Sp. z o.o. ul. Gotarda 9, 02-683 Warszawa	bezterminowo	pozwolenie na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem przetwarzania odpadów w elektrociepłowni na biogaz w miejscowości Złocieniec, gminie Złocieniec
3.	ENERGO-BIOMASA Sp. z o.o. Suliszewo 97, 78-500 Drawsko Pomorskie	26.10.2027 r.	pozwolenie na wytwarzanie odpadów
4.	Kabel-Technik- Polska Sp. z o.o. ul. Pławieńska 5, 78-550 Czaplinek	23.10.2029 r.	pozwolenie na wytwarzanie odpadów w firmie przy ul. Pławieńskiej 5, 78-550 Czaplinek oraz przy ul. Podmiejskiej 1, 78-500 Drawsko Pomorskie
5.	Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego S.A. ul. Waryńskiego 2, 78-400 Szczecinek	31.12.2029 r.	pozwolenie na wytwarzanie i przetwarzanie odpadów w Zakładzie Przemysłu Drzewnego w Kaliszu Pomorskim ul. Wrocławska 1, 78-540 Kalisz Pomorski
6.	ENERGA-OPERATOR SA	14.02.2032 r.	pozwolenie na wytwarzanie odpadów

LP.	PODMIOT	DATA WAŻNOŚCI	ZAKRES
	Oddział w Koszalinie ul. Morska 10, 75-950 Koszalin		
7.	Goodvalley Agro S.A. ul. Dworcowa 25, 77-320	14.12.2031 r.	pozwolenie na wytwarzanie odpadów w Biogazowni Rolniczej w Giżynie (Giżyno 27, 78-540 Kalisz Pomorski)
8.	Goodvalley Agro S.A. ul. Dworcowa 25, 77-320	18.10.2033 r.	pozwolenie na wytwarzanie odpadów w Biogazowni Rolniczej w Giżynie (Giżyno 27, 78-540 Kalisz Pomorski)

Źródło: Starostwo Powiatowe

Tabela 35. Poziomy recyklingu osiągnięte przez gminy powiatu drawskiego w 2024 r.

WSKAŹNIK	GMINA				
	CZAPLINEK	DRAWSKO POMORSKIE	KALISZ POMORSKIE	ZŁOCIENIEC	WIERZCHOWO
Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych [%]	25,96	29,44	52,05	22,18	52,8
Poziom składowania odpadów komunalnych [%]	55,08	21,50	34,27	12,09	15,02
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania [%]	11,18	0,07	6,08	0,00	0,94

Źródło: opracowana na podstawie danych uzyskanych od urzędów gmin oraz Analizy stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Czaplinek za rok 2024, Analizy stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Drawsko Pomorskie za rok 2024, Korekta analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Kalisz Pomorski za 2024 rok

3.2.8.2 Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu

Azbest znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych sporządzonym przez Ministra Zdrowia jako substancja o udokumentowanym działaniu rakotwórczym stanowiącym poważne zagrożenie zdrowia przy długotrwałym oddziaływaniu na drogi oddechowe. Od roku 1997 w Polsce obowiązuje zakaz stosowania wyrobów zawierających azbest dopuszcza się w użytkowanych urządzeniach nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 roku.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest wymaga zachowania szczególnych procedur postępowania i przestrzegania przepisów, aby nie następowała emisja włókien azbestowych do środowiska i nie powodowała narażenia zdrowia ludzkiego.

Aktualnie obowiązującym dokumentem na szczeblu krajowym jest Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (POKzA), uchwalony przez Radę Ministrów w dniu 14 lipca 2009 r., zmieniony uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r., który jest kontynuacją i aktualizacją przyjętego pierwotnie Programu. Zaproponowano wprowadzenie trzech okresów usuwania azbestów w perspektywie od 2009 do 2032 roku:

- lata 2015 – 2018: 28%;
- lata 2019 – 2024: 35%;
- lata 2025 – 2032: 37%.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest wymaga zachowania szczególnych procedur postępowania i przestrzegania przepisów, aby nie następowała emisja włókien azbestowych do środowiska i nie powodowała narażenia zdrowia ludzkiego.

Na obszarze powiatu drawskiego wyroby zawierające azbest występują przede wszystkim w obiektach budowlanych mieszkalnych i inwentarskich, głównie w postaci różnego rodzaju płyt azbestowo-

cementowych wykorzystywanych w latach ubiegłych do wykonania pokryć dachowych oraz elewacji budynków (W01 - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie, W02 - płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa), a także rury (W03.1 – rury i złącza azbestowo-cementowe do unieszkodliwienia, W03.2 – rury azbestowo-cementowe pozostawione w ziemi).

Zgodnie z Bazą Azbestową (stan na 28.11.2025 r.) na terenie powiatu pozostało do unieszkodliwienia 7 782 757 kg wyrobów zawierających azbest.

Tabela 36. Ilość wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu drawskiego (stan na 28.11.2025 r.)

NAZWA GMINY	ZINWENTARYZOWANE			UNIESZKODLIWIONE			POZOSTAŁE DO UNIESZKODLIWIENIA		
	Ogółem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Ogółem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Ogółem	Osoby fizyczne	Osoby prawne
	[kg]								
Czaplinek	2 271 879	954 370	1 317 508	317 446	272 303	45 143	1 954 433	682 067	1 272 365
Drawsko Pomorskie	3 300 331	3 084 302	216 029	1 012 539	887 808	124 731	2 287 792	2 196 494	91 298
Kalisz Pomorski	988 242	545 826	442 416	116 870	76 420	40 450	871 372	469 406	401 966
Wierzchowo	1 227 358	1 123 432	103 926	351 234	333 771	17 463	876 124	789 661	86 463
Złocieniec	2 130 411	1 682 625	447 786	431 506	336 033	95 473	1 698 905	1 346 592	352 313
POWIAT	9 918 220	7 390 555	2 527 666	2 229 595	1 906 335	323 260	7 688 626	5 484 220	2 204 405

Źródło: bazaazbestowa.gov.pl

3.2.9 Zasoby przyrodnicze

Zgodnie z art. 5 pkt 21 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2025 r. poz. 884) tereny zieleni to tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym¹⁶.

3.2.9.1 Lasy

Powierzchnia lasów na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku wynosiła łącznie 84 163,91 ha, co stanowi 47,8 % powierzchni powiatu. Udział lasów w powierzchni powiatu był znacznie wyższy niż średnia krajowa (29,6%) i wojewódzka (35,9%). Lasy publiczne zajmowały powierzchnię 81 851,73 ha, z czego 81 666,06 ha stanowiły lasy Skarbu Państwa, a 185,09 ha lasy gminne. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa znajdują się w zarządzie Lasów Państwowych, a działalność gospodarczą na ich terenie regulują plany urządzania lasów będące podstawowym dokumentem zawierającym opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej.

Teren powiatu drawskiego znajduje się w granicach 11 nadleśnictw: Czaplinek, Borne Sulinowo, Drawsko, Drawno, Kalisz Pomorski, Łobez, Połczyn, Mirosławiec, Świdwin, Świerczyna, Złocieniec (BDL).

Powierzchnia lasów prywatnych wynosiła 2 312,18 ha, co stanowiło 2,8 % powierzchni wszystkich lasów na terenie powiatu. W lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa, nadzór pełni Starosta Drawski.

¹⁶ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 884)

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie powierzchni lasów w poszczególnych gminach powiatu drawskiego.

Tabela 37. Powierzchnia lasów na terenie powiatu drawskiego wg formy własności w 2024 roku

NAZWA GMINY	LASY OGÓŁEM	LASY PUBLICZNE			LASY PRYWATNE
		OGÓŁEM	SKARBU PAŃSTWA	GMINNE	
[ha]					
Czaplinek	14 864,13	14 248,28	14 212,22	35,48	615,85
Drawsko Pomorskie	14 775,00	14 228,12	14 149,98	78,14	546,88
Kalisz Pomorski	29 572,91	28 938,90	28 935,68	3,22	634,01
Wierzchowo	14 423,17	14 267,56	14 251,27	16,29	155,61
Złocieniec	10 528,70	10 168,87	10 116,91	51,96	359,83
POWIAT	84 163,91	81 851,73	81 666,06	185,09	2 312,18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.2.9.2 Formy ochrony przyrody

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego obszary prawnie chronione na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku zajmowały 86 740,76 ha, co stanowi 49,3% powierzchni powiatu. Powiat drawski położony jest w granicach siedmiu rezerwatów przyrody, jednego parku krajobrazowego, dwóch obszarów chronionego krajobrazu i dziesięciu obszarów Natura 2000. Ponadto znajdują się tutaj 23 użytki ekologiczne (CRFOP).

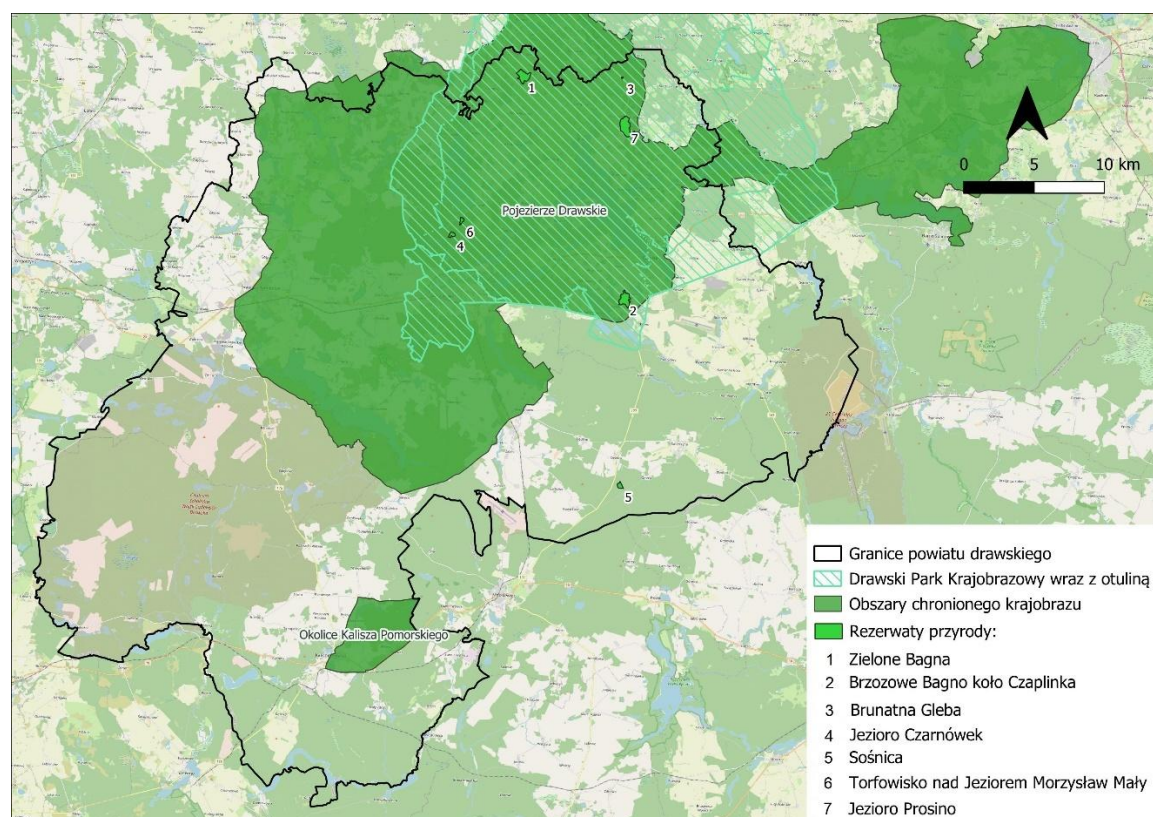
Tabela 38. Formy ochrony przyrody* na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	OGÓŁEM	REZERWATY PRZYRODY	PARKI KRAJOBRAZOWE	UŻYTKI EKOLOGICZNE	OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU
Powiat drawski	86 740,76	235,79	29 605,08	199,50	56 987,44

*W zestawieniu nie uwzględniono obszarów Natura 2000

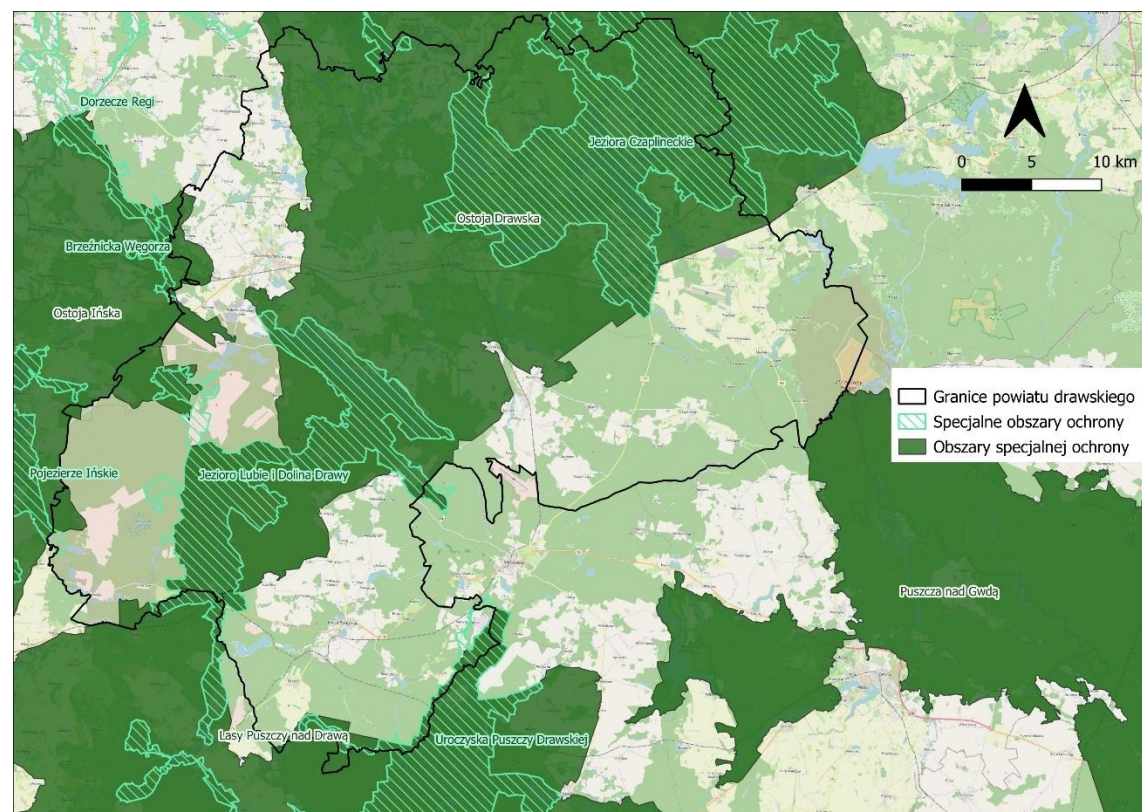
Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS, BDL (dostęp 27.08.2025 r.)

Na poniższych rycinach przedstawiono położenie wspomnianych form ochrony przyrody.

Rycina 13. Formy ochrony przyrody na terenie powiatu drawskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ (dostęp 02.09.2025 r.)

Rycina 14. Obszary Natura 2000 na terenie powiatu drawskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ (dostęp 02.09.2025r.)

Rezerваты przyrody¹⁷

REZERWAT PRZYRODY TORFOWISKO NAD JEZIOREM MORZYSŁAW MAŁY

Rezerwat przyrody Torfowisko nad Jeziorem Morzysław Mały został utworzony w 1965 roku i zajmuje powierzchnię 9,61 ha. Znajduje się na terenie gminy Złocieniec. Rezerwat powstał w celu zachowania kompleksu jeziora mezotroficznego, torfowiska mszarnego, łęgu jesionowo - olszowego, olsu torfowcowego i boru bagiennego oraz populacji cennych gatunków roślin w tym: trzcinnika prostego, turzycy strunowej, turzycy bagiennnej, turzycy włosowatej, bagnicy torfowej, bażyny czarnej, bagna zwyczajnego, żurawiny drobnolistkowej, modrzewnicy zwyczajnej, rosiczki okrągłolistnej, wåtlika błotnego, storczyka błotnego i storczyka.

REZERWAT PRZYRODY BRUNATNA GLEBA

Rezerwat przyrody Brunatna Gleba został założony w 1972 roku w celu ochrony ze względów naukowych i dydaktycznych typowo wykształconej leśnej gleby brunatnej. Rezerwat znajduje się na terenie gminy Czaplinek i zajmuje powierzchnię 1,1 ha. Wśród gatunków drzew porastających rezerwat znajdziemy brzozy, świerki i buki. Runo jest bogate, rosną tutaj gatunki takie jak: marzanka wonna, zawilec gajowy, jaskier kosmaty, groszek wiosenny, gwiazdnica wielkokwiatowa, gajowiec żółty, fiołek leśny oraz podkolan biały. Gleba w rezerwacie pokryta jest grubą, silnie rozłożoną warstwą ściółki liściastej, poprzerastanej korzeniami drzew i runa leśnego.

REZERWAT PRZYRODY JEZIORO CZARNÓWEK

Rezerwat przyrody Jezioro Czarnówek zajmuje powierzchnię 11,88 ha i znajduje się w gminie Złocieniec. Został założony w 1974 roku, a celem ochrony jest zachowanie jeziora lobeliowego z roślinami reliktowymi. Jezioro lobeliowe charakteryzuje się jeziorem lobeliowe, bardzo czystą wodą i występowaniem rzadkiej rośliny lobelii jeziornej. Oprócz niej w rezerwacie występuje również poryblin jeziorny, brzeżyca jednokwiatowa, wywłócznik skrętoległy i sit drobny.

REZERWAT PRZYRODY SOŚNICA

Rezerwat przyrody Sośnica został utworzony w 1974 roku i zajmuje powierzchnię 12,42 ha. Położony jest na terenie gminy Wierchowo i został ustanowiony w celu zachowania starodrzewu dębowo-bukowego o charakterze naturalnym z licznymi drzewami pomnikowymi. Chroniony drzewostan posiada cechy lasu pierwotnego i porasta najwyższe w okolicy wzniesienie morenowe zwane Górą Mylną (181 m n.p.m.). Wiek tego drzewostanu o charakterze naturalnym jest określany na około 250-300 lat.

REZERWAT PRZYRODY JEZIORO PROSINO

Rezerwat przyrody Jezioro Prosino został założony w 1988 roku i znajduje się w gminie Czaplinek. Rezerwat zajmuje 86 ha i został powołany w celu ochrony gatunków ptaków wodno - błotnych oraz zajmowanych przez nie siedlisk. Powierzchnia rezerwatu obejmuje jezioro Prosino i wąski pas okalających jezioro gęstych zarośli i szuwarów. Swoje siedliska ma tutaj wiele gatunków rzadkich ptaków. Można tu spotkać 26 gatunków, są to m.in.: perkoz dwuczuby, bąk, łabędź niemy, krakwa, cyranka, płaskonos, błotniak stawowy, wodnik, czajka, zimorodek, pliszka żółta, trzciniak, kwiczoł, czarnogłówka, i inne.

REZERWAT PRZYRODY ZIELONE BAGNA

Rezerwat przyrody Zielone Bagna powstał w 1996 roku w celu ochrony ze względów naukowych i dydaktycznych ekosystemów bagiennych z unikatowymi zbiorowiskami roślinnymi. Rezerwat położony jest na terenie gminy Złocieniec i zajmuje powierzchnię 55,38 ha. Na terenie rezerwatu znajduje się rozległe torfowisko zajmujące 44 ha. Dominują tu zarośla brzożowe i wierzbowe z niewielką ilością sosny, osiki i olszy czarnej. Ponadto rośnie tu prawie 200 gatunków roślin naczyniowych. Są to zarówno gatunki pospolite jak i bardzo rzadkie, sporadycznie występujące w Polsce i podlegające ścisłej ochronie (widłak torfowy, widłak jałowcowaty, rosiczki (długolistna, pośrednia i okrągłolistna), kruszyna pospolita, bagno zwyczajne i kalina koralowa). Rezerwat wyróżnia się także bogactwem mchów, których występują tutaj 72 gatunki.

REZERWAT PRZYRODY BRZOŻOWE BAGNO KOŁO CZAPLINKA

¹⁷ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, www.crfop.gdos.gov.pl

Rezerwat przyrody Brzozowe Bagno koło Czaplinka został utworzony w 2010 roku i zajmuje 58,13 ha powierzchni. Położony jest na terenie gminy Czaplinek, a celem jego ochrony jest zachowanie unikalnych zespołów roślinnych związanych z torfowiskiem wysokim typu bałtyckiego oraz borami i lasami bagiennymi wraz rzadkimi, zagrożonymi i chronionymi gatunkami roślin. Teren rezerwatu jest podmokły i bagnisty. Przeważa tu roślinność związana z torfowiskiem i podmokłym lasem, a wiele z występujących tu roślin to gatunki rzadkie i chronione. Wśród występujących tu gatunków znajduje się: torfowiec ostrolistny, widłoząb miotlasty, rosiczka okrągłolistna, bagno zwyczajne, modrzewnica zwyczajna, przygiętka biała, borówka bagienna, nowelia krzywolistna, listera jajowata, widłak jałowcowaty, kruszyna pospolita, rokitnik pospolity, bielistka siwa, wełnianka pochwowata, wiciokrzew pomorski i pływacz zwyczajny. Oprócz bogactwa roślin na terenie rezerwatu występują również rzadkie i chronione gatunki zwierząt takie jak żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, żaba trawna, rzekotka drzewna, traszka zwyczajna, ropucha szara, słonka, kszczyk i brodziec samotny.

Parki krajobrazowe¹⁸

DRAWSKI PARK KRAJOBRAZOWY

Drawski Park Krajobrazowy został utworzony w 1979 roku i zajmuje powierzchnię 42 291,79 ha. Teren parku położony jest w granicach pięciu gmin: Żłocieniec, Barwice, Borne Sulino, Połczyn-Zdrój i Czaplinek. Celem utworzenia parku jest zachowanie charakterystycznej fizjonomii krajobrazu Pojezierza Drawskiego oraz krajobrazu Wysoczyzny Połczyńskiej. Na terenie parku krajobrazowego utworzono 9 rezerwatów przyrody: Jezioro Czarnówek, Torfowisko nad Jeziorem Morzysław Mały, Brunatna Gleba, Dolina Pięciu Jezior, Jezioro Prosino, Zielone Bagna, Torfowisko Toporzyk, Przełom Rzeki Dębicy i Brzozowe Bagno koło Czaplinka. Ochroną objęto torfowiska, liczne jeziora i potoki, w szczególności jeziora lobeliowe oraz żyzną buczyną pomorską w pasie moren czołowych buczyny pomorskiej. W okolicach Czaplinka i Żłocieńca występuje największe skupisko reliktów glacialnych tj. trzcinnik prosty, bażyna czarna i bagno zwyczajne. Park charakteryzuje się bogatą szatą roślinną, w której spotkać można gatunki borealne, górskie oraz roślinność związana z wpływami oceanicznymi. Na terenie Drawskiego Parku Krajobrazowego stwierdzono obecność około 750 gatunków roślin naczyniowych, z których kilkadziesiąt gatunków objętych jest ochroną prawną. Ze względu na występowanie licznych jezior i charakterystyczne ukształtowanie terenu DPK cechuje się występowaniem wielu gatunków ryb, gadów i płazów. Na terenie parku spotkać można m.in. traszkę grzebieniastą, rzekotkę drzewną i ropuchę szarą. DPK stanowi również ostoję dla wielu gatunków ptaków m.in. bielika, płaskonosy, sowy uszatki i dzięcioła zielonego. Park zamieszkują również wilki i żubry europejskie. Na terenie DPK znajduje się około 300 pomników przyrody, wśród których największym jest występujący na terenie gminy Czaplinek głaz narzutowy. Jego obwód wynosi 19m a wysokość 3,5 m.

Obszary chronionego krajobrazu¹⁹

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU POJEZIERZE DRAWSKIE

Obszar chronionego krajobrazu Pojezierze Drawskie zajmuje powierzchnię 92616,4 ha i został wyznaczony w 1975 roku. Znajduje się tutaj Jezioro Drawsko z licznymi zatokami o mocno wyniesionych przybrzeżnych skarpach, porośniętych starodrzewiami, głównie buczyn Deschampsio Flexuosae-Fagetum, z wieloma niewielkimi wysepkami i dużą wyspą Bielawą. Ponadto teren jest bogaty w nie przeżyźnione jeziora, liczne zbiorniki dystroficzne i oligotroficzne, w tym lobeliowe jezioro Łęka. W szacie roślinnej występują duże kompleksy siedlisk olsowych i łągowych z towarzyszącą im roślinnością źródliskową, szuwarową i ziołoroślową typu okrajowego. W strefie pagórów morenowych na północy gminy (Nadl. Połczyn-Zdrój) rośnie rozległy kompleks eu- i mezotroficznych lasów liściastych. Na terenie jego terenu żyje około 45 gatunków chronionych oraz blisko 55 gatunków regionalnie zagrożonych wymarciem. Ze względu na występowanie na obszarze licznych zbiorników wodnych wiele cennych gatunków ryb, płazów, gadów i ssaków posiada tutaj swoje siedliska.

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU OKOLICE KALISZA POMORSKIEGO

¹⁸ Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego, <https://www.zpkwz.pl>

¹⁹ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, <https://crfop.gdos.gov.pl>

Obszar chronionego krajobrazu Okolice Kalisza Pomorskiego obejmuje teren 2246,6 ha i został utworzony w 1975 roku. Obszar zawiera fragment krajobrazu pojeziernego. Spotykać tu można rozległe powierzchnie roślinności łąkowej, pastwiskowej i szuwarowej w dolinie płynącej rynną polodowcową rzeki Młyńskiej, duży kompleks roślinności niskotorfowiskowej (w dolinie lewobrzeżnego dopływu rzeki Młyńskiej) oraz jeziora: Giżyno z otaczającym je starodrzewiem buczynowym, Siekiercze - z wyjątkowo bogatą populacją grążela żółtego, Orle Małe, Bobrowo Małe, Bobrowo Duże oraz stawy rybne w dolinie rzeki Młynówki.

Obszary Natura 2000²⁰

SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK BRZEŹNICKA WĘGORZA PLH320002

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Brzeznicka Węgorza zajmuje powierzchnię 592,16 ha. Obszar obejmuje dolinę Brzeznickiej Węgorzy wraz z jeziorami Brzeźniak, Żabice i Wierzno. Brzeznicka Węgorza swoje źródło ma w jez. Studnica na Pojezierzu Drawskim i stanowi lewy dopływ rzeki Regi. Brzeznicka Węgorza na całej swej długości przedstawia ogrom wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Stanowi niepowtarzalną mozaikę: w górnym odcinku (Kołatka - jez. Brzeźniak) jest potokiem o dużym spadku, wartkim nurcie i kamienistym dnie, poniżej jez. Żabice płynie szeroką i głęboką doliną, wzdłuż której występują bardzo bogate florystycznie łągi jesionowo-olszowe, bagienne olsy, żyzne i kwaśne buczyny oraz grądy. Na zboczach dolin oraz nad jeziorami spotkać można liczne źródła. O wysokiej klasie czystości potoku świadczy występowanie słodkowodnego krasnorosta. Powyżej jez. Brzeźniak i na jego brzegach rozciągają się rozległe i niedostępne trzcinowiska, będące miejscem lęgowym wielu ptaków. Obszar jest ostoją doskonale zachowanych i zróżnicowanych lasów liściastych. Są one szczególnie kontrastowe z monokulturami leśnymi rosnącymi wokół. Gatunkami zwierząt objętymi ochroną na obszarze ochrony jest poczwarówka zwięziona, skójką gruboskorupowa, trzepla zielona, zalotka większa. Na oszarez ochrona objęto następujące siedliska przyrodnicze: starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion, kwaśne buczyny, żyzne buczyny, grąd subatlantycki, łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe.

SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK JEZIORA CZAPLINECKIE PLH320039

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Jeziora Czaplineckie o powierzchni 32 249,69 ha jest unikalnym obszarem na Pomorzu Zachodnim charakteryzującym się zróżnicowaną budową geomorfologiczną, urozmaiconymi warunkami hydrograficznymi i krajobrazowymi, co przekłada się na bogactwo flory i fauny tego obszaru. Większą część obszaru zajmują wysoczyzny polodowcowe z ciągami moren czołowych, poprzecinane polami sandrowymi. Charakterystycznym elementem rzeźby terenu mezoregionu są dwa rodzaje rynien glacialnych, przecinające się w obrębie jeziora Drawsko. Ostoja cechuje się znaczną jeziornością (10% jej powierzchni) o czym decyduje obecność 47 jezior. Jeziora mają urozmaiconą linię brzegową, często dużą powierzchnię i znaczne głębokości. Największym jeziorem w ostoi jest jezioro Drawsko, zaliczane do najgłębszych jezior krajowych. Duża jeziorność ostoi powoduje, że obszar jest szczególnie ważny dla jezior: eutroficznych, ramienicowych, lobeliowych i dystroficznych oraz zwierząt związanych z tymi ekosystemami, jak: bóbr, wydra, kumak nizinny, traszka grzebieniasta, skójką gruboskorupowa, piskorz, koza. Obszar istotny jest także dla zachowania siedlisk o charakterze leśnym (m.in. buczyny, grądy, łągi, bory bagienne), zajmujących ponad 50% powierzchni ostoi. Różnorodność biologiczną „Jezior Czaplineckich” wzbogacają również siedliska łąkowe i torfowiskowe.

SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK POJEZIERZE IŃSKIE PLH320067

Specjalny Obszar Ochrony Pojezierze Ińskie zajmuje powierzchnię 10 229,9 ha i obejmuje fragment Pojezierza Ińskiego o zróżnicowanej rzeźbie terenu (morena czołowa, morena denna, sandry) z licznymi jeziorami, oczkami wodnymi i torfowiskami oraz rozdrobnionymi lasami z dużym udziałem siedlisk podmokłych. Wszystkie te walory stwarzają doskonałe warunki bytowania dla ptaków. Cechą charakterystyczną ostoi są duże jeziora mezotroficzne (Ińsko, Wisola, Krzemień, Długie) z rozległymi łąkami ramienicowymi, rzadkimi i zagrożonymi gatunkami glonów oraz zbiorowiskami z klasy Littorelletea (zespół wywołoczniaka skrętoległego i brzeżnicy jednokwiatowej). Rozległe przestrzenie zajmują lasy z dominacją dobrze zachowanych buczyn żyznych (płaty z perłówką jednokwiatową i żywcem cebulkowym) i kwaśnych,

²⁰ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, www.crfop.gdos.gov.pl

tworzących mozaikę z grądami, łęgami oraz bagiennymi brzezinami, borami i olsami. W buczynach został odnaleziony grzyb *Botryobasidium pruinaum*, uznawany już od wieku za wymarły, ponadto w obszarze tym stwierdzono dwa nowe dla Polski gatunki grzybów: czarnobrzuszek i *Tomentella subtestacea*. Wśród lasów rozproszone są dobrze zachowane torfowiska mszarne, a na torfowiskach niskich stwierdzono wiele gatunków storczyków. Obszar ma duże znaczenie dla fauny, w szczególności dla ptaków (148 gatunków lęgowych) oraz płazów (12 gatunków) i gadów (4 gatunki) ze względu na duży udział dobrze zachowanych siedlisk podmokłych. Duża liczba drobnych zbiorników i mokradeł sprzyja liczniemu występowaniu bezkręgowców wodnych, w tym zalotki większej. Kompleks torfowisk i drobnych zbiorników położonych między jeziorem Pośrządło i Sarnowo zasiedlają liczne i cenne populacje bezkręgowców związanych z siedliskami wodnymi i podmokłymi (zalotka większa, czerwonończyk nieparek, czerwonończyk fioletek). Niska gęstość zaludnienia, niski stopień urbanizacji oraz odśrodkowy układ hydrograficzny ostoi sprzyja zachowaniu i ochronie wartości przyrodniczych.

SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK JEZIORO LUBIE I DOLINA DRAWY PLH320023

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Jezioro Lubie I Dolina Drawy zajmuje powierzchnię 15 046,7 ha. Obszar obejmuje jedno z największych jezior Pojezierza Drawskiego – Lubie, przez które przepływa Drawa, oraz odcinek doliny Drawy i Starej Drawy poniżej jeziora, wraz z przyległymi łąkami i lasami, aż po jezioro Grażyna koło Drawna. W granicach obszaru znajdują się także: fragment doliny Studzienicy, z bardzo dobrze rozwiniętymi zjawiskami źródłkowymi oraz najlepiej w regionie wykształconymi płatami grądów, fragmenty Puszczy Drawskiej z rozproszonymi torfowiskami mszarnymi i jeziorkami dystroficznymi, a także płaty rozległych wrzosowisk na poligonie drawskim. Jezioro Lubie to jezioro sielawowe, ramienicowe (3140), z reliktową fauną wodnych bezkręgowców. Odnacza się unikatową różnorodnością biologiczną związaną z tym siedliskiem: jest miejscem życia dwóch, bardzo rzadkich gatunków skorupiaków, uważanych za relikty polodowcowe: *Mysis relicta* i *Pallasea quadrispinosa*. Obszar skupia duże liczby cennych siedlisk przyrodniczych, ważny szczególnie dla jezior ramienicowych, eutroficznych i dystroficznych, torfowisk, przejściowych i nakredowych, suchych wrzosowisk. Jest ważny także dla ochrony wydry, bobra, kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej i ryb z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, a także dla ochrony regionalnych zasobów lipiennika Loesela i sierpowca błyszczącego. W ostatnich latach utrwaliła się tu obecność żubra i wilka. Obszar posiada doskonale wykształcone kompleksy torfowiskowych siedlisk przyrodniczych, co czyni go ważnym w skali regionalnej. Obszar stanowi część ważnego korytarza ekologicznego doliny Drawy.

SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK DORZECZE REGI PLH320049

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dorzecze Regi zajmuje powierzchnię 14827,82 ha i swymi granicami obejmuje on dolinę rzeki Regi oraz szereg jej dopływów. Obszar odznacza się dużą różnorodnością krajobrazową i przyrodniczą, co ma istotne znaczenie dla ochrony bioróżnorodności w skali regionu. Dolina rzeczna jest w ogromnej większości mozaiką terenów leśnych i rolniczych, przerywaną kilkoma zespołami zwartej zabudowy miejskiej: Świdwina, Łobza, Reska, Gryfic. W przeważającej długości koryto rzeczne ma naturalny charakter, podobnie jak cały krajobraz znacznej części doliny. W obrębie obszaru w górnej części doliny Regi znajdują się dobrze zachowane kompleksy źródłkowe, wilgotne i świeże łąki oraz jeziora rozproszone wśród lasów. Na zboczach doliny w wielu miejscach wykształca się kwaśna buczyna i grądy subatlantyckie. W środkowym odcinku dolina przecina tereny morenowe o zróżnicowanej rzeźbie terenu. Na dnie doliny wykształcają się tu miejscami rozległe lasy łęgowe i torfowiska. Na zboczach dolin liczne są kompleksy źródłkowe. W dolnym biegu Regi dolina przecina tereny głównie rolnicze obejmując duże powierzchnie łąk i zbiorowisk zaroślowych. W obszarze występuje w sumie 17 siedlisk przyrodniczych, zarówno zbiorowisk roślinnych związanych z wodami (starorzecza, jeziora eutroficzne, jeziora dystroficzne, nizinne rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników), obszarów mokradłowych (torfowiska wysokie, przejściowe i alkaliczne), źródlisk wapiennych, oraz zróżnicowanych zbiorowisk leśnych (buczyny, grądy, dąbrowy, bory i lasy bagienne, łęgi). Bogactwo i różnorodność siedlisk sprawia, że obszar stanowi miejsce występowania licznych gatunków zwierząt z nimi powiązanych. Szczególne znaczenie obszar ten pełni dla ichtiofauny.

SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK UROCZYSKA PUSZCZY DRAWSKIEJ PLH320046

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Uroczyska Puszczy Drawskiej zajmuje powierzchnię 74768,36 ha i obejmuje większą część dużego kompleksu leśnego na równinie sandrowej, położonej w środkowym i

dolnym biegu rzeki Drawy. W lasach dominują drzewostany sosnowe, jednak duży jest udział buczyn i dąbrów; niektóre ich płaty mają charakter zbliżony do naturalnego. W miejscach, gdzie teren jest pofałdowany, wzgórza osiągają wysokość do 121 m. Najcenniejszym przyrodniczo obszarem jest centralna część ostoi, położona w widłach rzek: Drawy i Płocicznej. Są tu liczne jeziora (największym z nich jest J. Ostrowieckie - 370 ha). W rzeźbie terenu odznaczają się meandry obu rzek, obramowane wysokimi skarpami. Charakterystyczną cechą tych rzek jest szybki prąd wywołany silnym spadkiem terenu. Ich koryta i doliny zachowały charakter zbliżony do naturalnego. Jeziora są zróżnicowane pod względem trofizmu wód, od dystroficznych przez mezotroficzne do eutroficznych. Na terenie ostoi rozproszone są liczne, małopowierzchniowe ale bardzo cenne torfowiska przejściowe i kilka dobrze zachowanych torfowisk alkalicznych. W odniesieniu do żyznych i kwaśnych buczyn jest to jeden z ważniejszych obszarów w Polsce. Obszar jest bardzo ważny dla zachowania zasobów torfowisk przejściowych (7140) i alkalicznych (7230) a także jezior różnych typów (3140, 3150, 3160). Jest to także obszar liczego występowania i bardzo dobrego zachowania rzek włosienicznikowych (3260). Ostoja ważna dla nocka dużego *Myotis myotis*, obejmuje przynajmniej 2 duże kolonie lęgowe, prawdopodobnie stanowiące miejsca lęgów nietoperzy zimujących w pobliskim obszarze Natura 2000 Strzalin k. Tucza PLH320021.

OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW OSTOJA DRAWSKA PLB320019

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Drawska zajmuje powierzchnię 153906.15 ha i jest jedną z największych w kraju ostoi ptaków, obejmującą swym zasięgiem najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym fragmenty Pojezierza Drawskiego. Obszar ten, ukształtowany geologicznie przez lądolód skandynawski, charakteryzuje znaczne zróżnicowanie krajobrazowe. Występują tu liczne formy polodowcowe, jak wały moreny czołowej, ozy, jary oraz liczne doliny rzek i jeziora, głównie o charakterze jezior rynnowych i wytopiskowych. Można tu także spotkać także liczne wąwozy, parowy, bezodpływowe zbiorniki wodne, bagna i torfowiska. Na terenie chronionym występuje ponad 50 jezior różnej wielkości (ok. 6 % pow. terenu), które charakteryzują się urozmaiconą linią brzegową, często wysokimi brzegami porośniętymi lasami bukowymi i łęgami. Jeziora o niskich brzegach mają dobrze rozwinięte zbiorowiska roślinności wodnej. Dominują tu bory sosnowe z niewielkim udziałem świerka. Mniejsze powierzchnie zajmują lasy bukowe, dębowe i olsy. Znaczna część terenu jest użytkowana rolniczo (ok. 43 %). Łącznie stwierdzono tu występowanie co najmniej 185 gatunków ptaków, a terenie Ostoi Drawskiej notuje się również rozród 14 gatunków ptaków z Polskiej Czerwonej Księgi, 9 z nich (bączek, rybołów, kania ruda, kania czarna, puchacz, bąk, włochatka, bielik, orlik krzykliwy), to przedmioty ochrony w ostoi. Na obszarze „Ostoi Drawskiej” stwierdzono ponadto występowanie co najmniej 17 gatunków zwierząt, m.in. bobra, wydry, mopka i nocka dużego.

OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW LASY PUSZCZY NAD DRAWĄ PLB320016

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Lasy Puszczy nad Drawą zajmuje powierzchnię 190279.05 ha i należy do największych obszarów Natura 2000 w kraju. Obejmuje większą część dużego kompleksu leśnego porastającego równinę sandrową nad środkową i dolną Drawą, a także przyległe obszary pofałdowanych równin morenowych. Rzeźba terenu charakteryzuje się znaczną dynamiką, z uwagi na duży udział zagłębień wytopiskowych, rynien i dolin oraz obecność stromych stoków. Główną osią hydrograficzną obszaru jest Dolina Drawy. Najcenniejsza pod względem przyrodniczym jest jego centralna część, położona w widłach Drawy i jej dopływu Płocicznej. Obie rzeki mają szybki prąd i kręte koryta, płyną głęboko wciętymi dolinami o stromych skarpach. W obrębie obszaru znajdują się liczne jeziora, zróżnicowane pod względem trofizmu wód. W lasach Puszczy nad Drawą dominują bory sosnowe, znaczne powierzchnie zajmują także buczyny o charakterze naturalnym, z partiami starodrzewu. W dolinach rzecznych występują niewielkie fragmenty łęgów, a na obrzeżach mis jeziornych – olsy. W północno-zachodniej części obszaru, w okolicach Dobiegniewa, Recza i Drawna, znajdują się większe tereny bezleśne, zajęte głównie przez pola uprawne oraz łąki i pastwiska, a także niewielkie kompleksy stawów rybnych. W obrębie obszaru znajduje się w całości Drawieński Park Narodowy wraz z otuliną, fragmenty kilku obszarów chronionego krajobrazu, siedliskowe obszary Natura 2000 oraz liczne rezerваты przyrody. W ostoi stwierdzono ponad 180 gatunków ptaków, w tym 154 gatunki lęgowe lub prawdopodobnie lęgowe. Lasy Puszczy nad Drawą są kluczowym obszarem w Polsce dla krajowej populacji rybołowa. Stanowią jedną z większych ostoi lęgowej populacji żurawia, ważną także w okresie migracji (notuje się tu duże koncentracje w okresie wędrówek), jak również są ważnym obszarem dla populacji puchacza, bielika, trzmiełojada, kani czarnej i rudej, siniaka, zimorodka i muchołówki małej.

OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW PUSZCZA NAD GWDĄ PLB300012

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza nad Gwdą zajmuje powierzchnię 77678,9 ha i w przeważającej części jest to rozległy obszar sandrowy powstały w wyniku odwadniania łądolu w okresie stadiału pomorskiego. Jedynie w części południowej sandr przechodzi w ciągi czołowo more-nowych wzgórz i pagórków oraz powierzchnie moreny dennej o niewielkich deniwelacjach. Najbardziej zauważalnymi elementami topografii są tu liczne rynny erozyjne i sieć dolin rzecznych głęboko wciętych w powierzchnie sandrowe i morenowe. Część pierwotnych zbiorników, zarówno rynnowych, jak i wytopiskowych, przekształciła się w różnego rodzaju torfowiska. Obszar Puszczy nad Gwdą to rozległy kompleks leśny (bory sosnowe (suche, świeże i mieszane), a na dnie i zboczach dolin - lasy liściaste i mieszane). Rzeźba terenu jest poglądalna, silnie urozmaicona. Wokół jezior (głównie eutroficznych, ale również dystroficznych z cennymi gatunkami i zbiorowiskami roślinnymi) o powierzchni od kilku do kilkudziesięciu ha, utrzymują się rozległe torfowiska niskie, przejściowe i wysokie oraz tereny podmokłe. Często występują dobrze wykształcone rozległe kompleksy źródliskowe ze specyficzną szatą roślinną. Występuje tu co najmniej 31 gatunków ptaków, z czego co najmniej 25 gatunków zaliczanych jest do lęgowych lub prawdopodobnie lęgowych. Występuje tu również 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt (PCK). Bardzo ważna ostoja lęgowa lelka, lerki i włochatki. Na terenie obszaru okresowo bytuje jedno z 5 wolnożyjących w Polsce stad żubrów, mających główną ostoję w sąsiadującym specjalnym obszarze ochrony siedlisk Mirosławiec PLH 320045.

OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW OSTOJA IŃSKA PLB320008

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Ostoja Ińska zajmuje powierzchnię 87710,94 ha i jest typowy dla krajobrazu postglacjalnego Pojezierza Ińskiego. Rzeźba terenu została ukształtowana podczas stadiału pomorskiego ostatniego zlodowacenia i charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem form i wysokości względnych - można tu wyróżnić trzy zasadnicze jednostki geomorfologiczne i związane z nimi typy krajobrazu: wyniesienia moreny czołowej, sandry i wysoczyznę moreny dennej. echy charakterystyczne ostoi to pofalowany teren, silnie rozczłonkowane lasy, liczne bagna i małe zbiorniki wodne. . Lasy zajmują blisko 60 % powierzchni. Są to przeważnie świeże lasy liściaste z bukiem i dębem oraz bory mieszane. Znaczący udział mają również lasy siedlisk wilgotnych i bagiennych z olchą i jesionem oraz sosną i brzozą. Stosunkowo niewielką część ostoi pokrywają zbiorowiska łąkowe oraz siedliska wilgotne: trzcinowiska, turzycowiska, roślinność szuwarowa, roślinność torfowisk niskich i przejściowych. Pozostała część to użytki rolne. Obszar stanowi bardzo ważną ostoję bielika i kilku innych gatunków drapieżnych, kilku gatunków kaczek i żurawia (>1% populacji krajowej). Dobrze zachowane są tu zbiorowiska roślinne, zwłaszcza leśne, oprócz nich, duże znaczenie przyrodnicze ma roślinność wodna i terenów podmokłych. Występują tu też cenne zespoły roślinności łąkowej. Na terenie ostoi znajdują się stanowiska licznych storczykowatych.

Pomniki przyrody

W granicach powiatu drawskiego znajduje się łącznie 237 pomników przyrody, z czego 205 stanowią pojedyncze drzewa, 24 głązy narzutowe, a 8 zakwalifikowano do kategorii inne. Obiekty z tej grupy stanowią głównie grupy bluszczu pospolitego. Wśród drzew dominuje buk pospolity, klon zwyczajny i lipa drobnolistna. Najwięcej pomników przyrody występuje w gminie Złocieniec, a najmniej w gminie Wierzchnio.

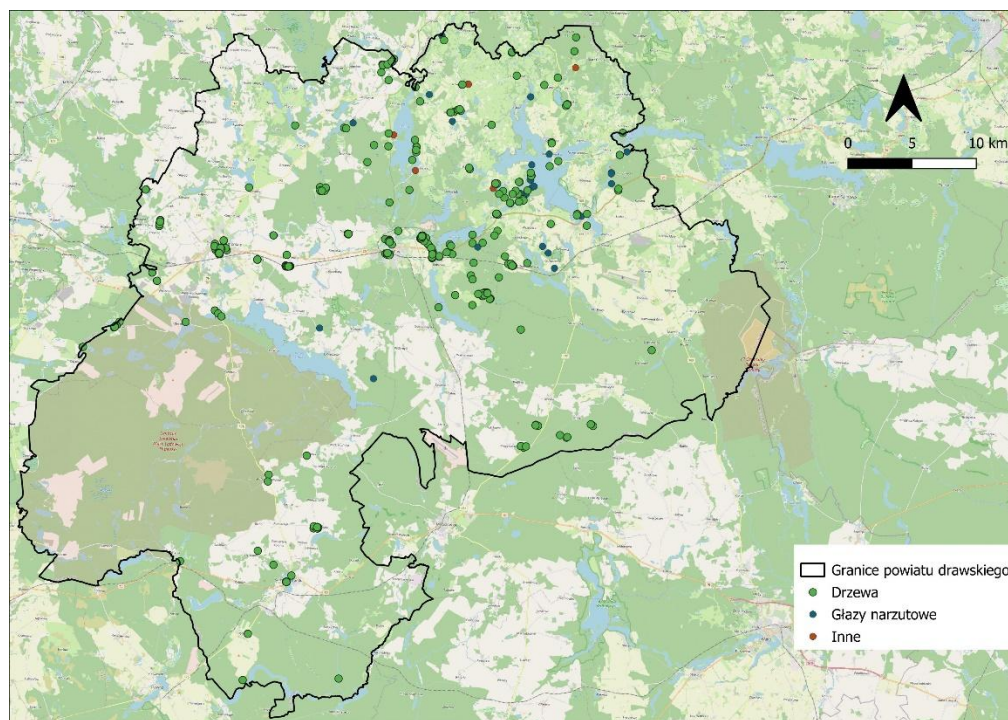
W poniższej tabeli i na rycinie przedstawiono ilość pomników przyrody w poszczególnych gminach powiatu.

Tabela 39. Pomniki przyrody na terenie powiatu drawskiego

NAZWA GMINY	ILOŚĆ POMNIKÓW PRZYRODY [szt.]			
	POJEDYNCZE DRZEWIA	GŁAZY NARZUTOWE	INNE	OGÓŁEM
Czaplinek	52	17	3	72
Drawsko Pomorskie	34	-	-	34

NAZWA GMINY	ILOŚĆ POMNIKÓW PRZYRODY [szt.]			
	POJEDYNCZE DRZEWA	GŁAZY NARZUTOWE	INNE	OGÓŁEM
Kalisz Pomorski	24	-	-	24
Wierzchno	14	-	-	14
Złocieniec	81	7	5	93
POWIAT	205	24	8	237

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP (dostęp 27.08.2025 r.)

Rycina 15. Pomniki przyrody na terenie powiatu drawskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ (dostęp 02.09.2025 r.)

Użytki ekologiczne**Tabela 40.** Użytki ekologiczne na terenie powiatu drawskiego

LP.	NAZWA	POWIERZCHNIA [ha]	RODZAJ UŻYTKU NAZWA	CEL OCHRONY	WARTOŚĆ PRZYRODNICZA
1.	-	5,96	bagno	– zachowanie obszarów naturalnych wraz z różnorodnością występujących form biologicznych; stworzenie warunków ostojowych dla gatunków roślin i zwierząt	bagno wraz z różnorodnością występujących form biologicznych
2.	Torfowisko nad Marglowym	3,78	torfowisko	– ochrona unikatowego obszaru torfowo-bagiennego z szeregiem przedstawicieli flory polskiej objętych – ochroną prawną takich jak: rosiczka okrągłolistna, bobrek trójlistkowy itp	obszar torfowo-bagienny z szeregiem przedstawicieli flory polskiej objętych ochroną prawną takich jak: rosiczka okrągło-listna, bobrek trójlistkowy, starczyk krwisty , kruszyna pospolita i gatunki zagrożone wyginięciem nieczelnica grzebi
3.	Torfowisko Pruszcz	2,59	torfowisko	ochrona wąskiego pasma torfowisk wysokich z niewielkim lustrem wody; zbiorowisko roślinności wodno-błotnej	Wąskie pasmo torfowiska wysokiego z niewielkim lustrem wody. spośród zasobnego zbiorowiska roślinności wodno-błotnej na szczególną uwagę zasługują m. in. rosiczka okrągłolistna, grzybienie białe, bobrek trójlistkowy i gatunek zagrożony wymarciem - turzy
4.	Giżyno I	6,24	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	ochrona znajdujących się tam gatunków flory zagrożonych wymarciem	Znajdują się tam gatunki flory zagrożone wymarciem: modrzewnica zwyczajna, przygiełka biała oraz gatunku chronionego rosiczki okrągłolistnej
5.	Giżyno II	6,18	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	ochrona znajdujących się tam gatunków flory zagrożonych wymarciem	występują gatunki flory zagrożone wymarciem: modrzewnica zwyczajna, przygiełka biała, turzyca bagienna, żurawina drobnolistkowa oraz gatunków chronionych: rosiczka okrągłolistna, bagno zwyczajne , bobrek trójlistkowy

LP.	NAZWA	POWIERZCHNIA [ha]	RODZAJ UŻYTKU NAZWA	CEL OCHRONY	WARTOŚĆ PRZYRODNICZA
6.	Dolina Zgnilica	21,94	bagno	ochrona kompleksu rozległych bagien oraz zespołów roślinności wodnej i bagiennej oraz ochrona gatunków chronionych	Kompleks rozległych bagien oraz zespołów roślinności wodnej i bagiennej oraz ochrona gatunków chronionych, takich jak: kruszyk błotny, goździk kartuzek, kruszyna pospolita, kocanki piaskowe, gatunki zagrożone wymarciem: modrzewnica zwyczajna
7.	Jezioro Nenufar	1,23	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	ochrona szeregu przedstawicieli flory polskiej objętych ochroną prawną	Szereg przedstawicieli flory polskiej objętych ochroną prawną takich jak: rosiczka okrągłolistna, grąźel żółty, grzybienie białe - nenufary , bobrek trójlistkowy
8.	Jezioro Lasek	1,08	bagno	ochrona znajdującego się tam kompleksu bagiennego oraz występowanie gatunków rzadkich	Kompleks bagienny oraz gatunki rzadkich: roslin wełnianka pochwowata (Eriophorum vaginatum) i żurawina błotna (Oxycoccus palustris)
9.	Jezioro Mała Korytnica	5,10	bagno	ochrona rozległych bagien oraz zespołów roślinności wodnej i bagiennej oraz gatunków roślin chronionych	miejsce wyst.roślin chronionych: rosiczka okrągłolistna, grzybienie białe, kruszyna pospolita, bobrek trójlistkowy, kalina koralowa
10.	Skrzaty	3,71	bagno	ochrona unikatowego obszaru torfowo-bagiennego z szeregiem przedstawicieli flory polskiej objętych ochroną prawną takich jak: rosiczka okrągłolistna, bobrek trójlistkowy itp.	Obszar torfowo-bagienny z szeregiem przedstawicieli flory polskiej objętych ochroną prawną takich jak rosiczka okrągłolistna, bobrek trójlistkowy , roślinności wodnej takiej jak grzybienie północne oraz gatunki roślin naczyniowych zagrożonych wyginięciem
11.	Leśne Bagno	5,36	bagno	ochrona unikatowego obszaru bagiennego z gatunkiem chronionym, tj. bagno zwyczajne oraz występowania płazów: żaba jeziorkowa, moczarowa, trawna	Unikatowy obszar bagienny z gatunkami chronionymi, tj. bagno zwyczajne (Ledum palustre) oraz występowania płazów: żaba jeziorkowa, moczarowa, trawna

LP.	NAZWA	POWIERZCHNIA [ha]	RODZAJ UŻYTKU NAZWA	CEL OCHRONY	WARTOŚĆ PRZYRODNICZA
12.	Świńskie Doły	0,00	torfowisko	ochrona znajdującego się tam kompleksu rozległych torfowisk oraz zespołów roślinności wodnej i bagiennej, jak również bytujących na tym obszarze różnych przedstawicieli fauny polskiej	miejsce wyst. zespołów roślinności wodnej i bagiennej, jak również bytujących na tym obszarze różnych przedstawicieli fauny polskiej
13.	Torfowisko Dębskie	5,3	torfowisko	ochrona unikatowego obszaru torfowo-bagiennego z szeregiem przedstawicieli flory polskiej objętych ochroną prawną takich jak roziczka okrągłolistna, kruszyna pospolita, występująca rzadko wełnianka pochwowata, krwawnica pospolita	Obszar torfowo-bagienny z szeregiem przedstawicieli flory polskiej objętych ochroną prawną takich jak rosiczka okrągłolistna, bobrek trójlistkowy , roślinności wodnej takiej jak grzybienie północne oraz gatunki roślin naczyniowych zagrożonych wyginięciem
14.	Krzywe Bagno	3,16	torfowisko	ochrona cennych przyrodniczo gatunków flory	cenny przyrodniczo kompleks torfowisk
15.	Bagna Mścice	3,46	bagno	ostoja różnorodności biotycznej	bagno z unikatową roślinnością
16.	-	53,84	torfowisko	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk	Torfowisk17.o w 50% zarośnięte wierzbą, brzozą i sosną, bagno porośnięte krzewami wierzby i kruszyny oraz trzciną pospolitą; Teren zabagniony porośnięty krzewami i drzewami olszy; Bagno w 80% porośnięte brzozą, osiką i wierzba białą. Miejsclku gatunków płaz
17.	Stawieńskie Bagna	62,9161	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk	miejsca rozrodu i przebywania wielu gatunków zwierząt, w tym płazów i gadów, a także będących stanowiskami lęgowymi między innymi żurawia pospolitego i błotniaka stawowego oraz żerowiskami kani rudej i bielika zwyczajnego
18.	-	1,68	bagno	zachowanie obszarów naturalnych wraz z różnorodnością występujących tam form biologicznych, a także	Bagno.Miejsce rozrodu ropuchy szarej, żaby moczarowej i trawnej

LP.	NAZWA	POWIERZCHNIA [ha]	RODZAJ UŻYTKU NAZWA	CEL OCHRONY	WARTOŚĆ PRZYRODNICZA
				stworzenie warunków ostojowych dla jak największej liczby gatunków roślin i zwierząt	
19.	-	0,98	bagno	zachowanie obszarów naturalnych wraz z różnorodnością występujących tam form biologicznych, a także stworzenie warunków ostojowych dla jak największej liczby gatunków roślin i zwierząt	Bagno.Miejsce rozrodu ropuchy szarej, żaby moczarowej i trawnej
20.	-	1,10	bagno	zachowanie obszarów naturalnych wraz z różnorodnością występujących tam form biologicznych, a także stworzenie warunków 21.ostojowych dla jak największej liczby gatunków roślin i zwierząt	Bagno.Miejsce rozrodu ropuchy szarej, żaby moczarowej i trawnej
21.	-	0,40	bagno	zachowanie obszarów naturalnych wraz z różnorodnością występujących tam form biologicznych, a także stworzenie warunków ostojowych dla jak największej liczby gatunków roślin i zwierząt	Bagno.Miejsce rozrodu traszki zwyczajnej, ropuchy szarej, żaby wodnej, moczarowej i trawnej
22.	-	0,76	bagno	zachowanie obszarów naturalnych wraz z różnorodnością występujących tam form biologicznych, a także stworzenie warunków ostojowych dla jak największej liczby gatunków roślin i zwierząt	-
23.	-	1,90	bagno	zachowanie obszarów naturalnych wraz z różnorodnością występujących tam form biologicznych, a także stworzenie warunków ostojowych dla jak największej liczby gatunków roślin i zwierząt	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CFRO

3.2.9.3 Tereny zielone

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego tereny zielone w 2023 roku zajmowały 339,73 ha. W 2024 roku powierzchnia ta, bez uwzględnienia terenów zieleni osiedlowej, wynosiła 313,22 ha. Największą część terenów zielonych stanowiły lasy gminne zajmujące 185,09 ha, najmniejszą powierzchnię zajmowała zieleń uliczna – 22,31 ha.

Dokładne powierzchnie terenów zielonych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 41. Tereny zielone na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku

NAZWA GMINY	PARKI SPACEROWO- WYPOCZYNKOWE		ZIELEŃCE		ZIELEŃ ULICZNA	*TERENY ZIELENI OSIEDLOWEJ	CMENTARZE		LASY GMINNE
	[szt.]	[ha]	[szt.]	[ha]	[ha]	[ha]	[szt.]	[ha]	[ha]
Czaplinek	2	6,4	0	0	0,7	2,77	8	53,63	35,48
Drawsko Pomorskie	1	12,3	50	4,1	1,4	4,59	13	15,4	78,14
Kalisz Pomorski	0	0	24	3,6	3,5	4,12	4	4,16	3,22
Wierzchowo	0	0	16	3,7	0	0,84	16	10,3	16,29
Złocieniec	3	8,1	14	12,64	16,71	15,55	16	14,87	51,96
POWIAT	6	26,8	104	24,04	22,31	27,87	57	53,63	185,09

*Dane z 2023 roku z powodu braku danych za rok 2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp 26.08.2025 r.)

3.2.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Wedle art. 3 pkt 23 p.o.ś., przez poważną awarię rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar, eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

W przypadku wystąpienia awarii, powiat oraz inne organy administracji mają obowiązek zabezpieczenia środowiska przed awariami. Główne obowiązki administracyjne ciążyą na władzach wojewódzkich i straży pożarnej.

Zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska wg stanu na 31 grudnia 2024 r. na terenie powiatu drawskiego nie znajdował się żaden zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR).

W latach 2022-2023 na terenie powiatu nie doszło do zdarzeń noszących zmanioną poważnych awarii.

4 Istniejące problemy ochrony środowiska

Zagrożenia środowiska mogą mieć charakter naturalny lub antropogeniczny. Rodzaj i intensywność zagrożeń jest ściśle związana ze specyfiką danego obszaru, tj. rozwojem gospodarczym w powiązaniu z warunkami fizyczno-geograficznymi. Główne zagrożenia środowiska na terenie Powiatu Drawskiego związane są z działalnością człowieka oraz z wykorzystywaniem i przetwarzaniem zasobów przyrody. Źródłem presji na środowisko są poszczególne dziedziny gospodarki oraz codzienne bytowanie mieszkańców.

Jako podsumowanie diagnozy stanu środowiska powiatu w tabeli poniżej zamieszczono zestawienie głównych problemów i zagrożeń środowiska powiatu z podziałem na obszary przyszłej interwencji.

Tabela 42. Główne problemy i zagrożenia środowiska powiatu drawskiego

OBSZAR INTERWENCJI	PROBLEM/ZAGROŻENIE	CEL POPRAWY
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza (poziomu długoterminowego dla ozonu)	- Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm; - Adaptacja do zmian klimatu - Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery - Rozwój odnawialnych źródeł energii
ZAGROŻENIE HAŁASEM	- Wzrost ilości samochodów osobowych, malejące zainteresowanie transportem publicznym - Pogarszający się stan techniczny dróg niższej klasy	Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	- Wzrost liczby źródeł pól elektromagnetycznych oraz zwiększenie ich koncentracji - Zbyt mała ilość punktów pomiarowych na terenie powiatu przy dużej liczbie źródeł elektromagnetycznych.	Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych
GOSPODAROWANIE WODAMI	Zły stan wód jednolitych części wód powierzchniowych	Poprawa jakości wód jednolitych części wód powierzchniowych
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Obecność zbiorników bezodpływowych	- Dalszy rozwój sieci kanalizacyjnej - Prowadzenie ewidencji oraz kontrole zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków
GLEBY I ZASOBY SUROWCÓW NATURALNYCH	Zagrożenie zanieczyszczenia gleb związane z infrastrukturą drogową	- Racjonalna gospodarka zasobami geologicznymi - Ochrona najlepszych gleb przed degradacją
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Obecność wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu	- Całkowite usunięcie wyrobów azbestowych z terenu powiatu - Osiągnięcie wysokiego poziomu segregacji odpadów przez mieszkańców

OBSZAR INTERWENCJI	PROBLEM/ZAGROŻENIE	CEL POPRAWY
	– Nieprawidłowa segregacja odpadów przez mieszkańców powiatu – Wzrost masy odpadów komunalnych	– Osiągnięcie wysokich poziomów recyklingu i odzysku
ZASOBY PRZYRODNICZE	- Presja urbanizacyjna i turystyczna na obszary cenne przyrodniczo	- Zachowanie różnorodności biologicznej - Działania w kierunku zachowania potencjału przyrodniczego obszarów chronionych.
ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI	-	– Utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii

Źródło: opracowanie własne

5 Potencjalne zmiany z przypadku braku realizacji Programu

Celem realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032” jest poprawa stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie powiatu. Należy zaznaczyć, iż odstąpienie od wdrażania zapisów projektu przedmiotowego programu będzie oznaczać odstąpienie od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska. Biorąc pod uwagę cel w jakim jest sporządzany i realizowany projekt programu (kompleksowa ochrona poszczególnych komponentów środowiska), należy uznać, iż środkami zapobiegającymi negatywnemu oddziaływaniu na środowisko są w rzeczywistości rozwiązania (zadania) zaproponowane do realizacji w projekcie. W kolejnej tabeli przedstawiono podstawowe i najważniejsze potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032.

Przewiduje się, że brak realizacji postanowień Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego spowodowałby następujące skutki:

- pogłębiającą się degradację i dewastację środowiska;
- pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego;
- wzrost emisji gazów cieplarnianych;
- wzrost zagrożenia ze strony ekstremalnych zjawisk meteorologicznych występujących z większą częstotliwością z uwagi na zmiany klimatyczne;
- zwiększenie obciążenia zanieczyszczeniami komunikacyjnymi;
- pogorszenie klimatu akustycznego i zwiększenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywne wartości poziomu dźwięku;
- pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych – zwiększenie ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych do wód;
- degradację gleb;
- zwiększenie masy wytwarzanych odpadów i rosnący problem z ich unieszkodliwianiem;
- zmniejszenie różnorodności biologicznej i cennych przyrodniczo terenów;
- pogorszenie jakości życia mieszkańców;
- wzrost zagrożenia poważnymi awariami

6 Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko

Przeprowadzając analizę potencjalnego oddziaływania Programu ochrony środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 na środowisko przyrodnicze odniesiono się do poszczególnych zadań zaproponowanych w Programie. W stosunku do każdego przedsięwzięcia zaplanowanego w ramach Programu ochrony środowiska dla powiatu drawskiego przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne). Rozważono także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na obiekty zabytkowe.

Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań dokonano w tabeli tzw. macierzy skutków środowiskowych, która jest syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych bądź negatywnych oddziaływań ocenianych zadań na środowisko naturalne.

Nadrzędnym celem Programu ochrony środowiska dla powiatu drawskiego jest długotrwały, zrównoważony rozwój powiatu, w którym kwestie ochrony środowiska są rozważane na równi z kwestiami rozwoju społecznego i gospodarczego. Wdrożenie Programu nie przyczyni się zatem do powstania nowych zagrożeń lub uciążliwości dla środowiska, a prawidłowa realizacja Programu przyniesie wymierny efekt ekologiczny, w postaci minimalizacji antropopresji na środowisko. Realizacja ww. projektu nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpłynie negatywnie na cenne przyrodniczo obszary chronione.

Negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze przedsięwzięć zawartych w Programie ograniczać się będzie w większości przypadków jedynie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją), który wiąże się zazwyczaj z podwyższoną emisją hałasu, emisją spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów. Negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze związane z etapem realizacji inwestycji są oddziaływaniami krótkotrwałymi, odwracalnymi, o bardzo lokalnym charakterze. Na etapie eksploatacji oddziaływania negatywne na środowisko będą znikome, prawdopodobnie mniejsze w stosunku do stanu obecnego.

Większość z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach Programu ochrony środowiska dla powiatu drawskiego wymagać będzie przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych. W związku z tym przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych. Dla części zadań ze względu na ich bardzo ogólny charakter nie można było jednoznacznie określić wpływu na środowisko.

W tabeli poniżej przedstawiono wpływ poszczególnych przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Programu na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, ludzi i dobra kultury. Przy ocenie starano się brać pod uwagę końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia i jego potencjalne oddziaływania na etapie normalnego funkcjonowania jak również na etapie budowy. Zastosowano następujące oznaczenia:

- (0) - brak zauważalnego oddziaływania w zakresie analizowanego przedsięwzięcia;
- (+) - potencjalnie pozytywne oddziaływanie;
- (-/+) - realizacja zadania może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływanie;
- (-) - potencjalnie negatywne oddziaływanie;
- (-/0) - brak lub negatywne oddziaływanie;
- (+/0) - brak lub pozytywne oddziaływanie

Tabela 43. Ocena wpływu na środowisko realizacji proponowanych zadań Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 – zadania własne

LP.	WYSZCZEGÓLNIONE	LUDNOŚĆ	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZASOBY I DOBRA MATERIALNE
Zasoby przyrody												
2.	Zakup budek lęgowych	0	-/+	+ / 0	- / +	0	0	0	- / +	0	0	0
3.	Opracowanie dokumentacji leśnej ISL i UPUL	0	0	0	+ / 0	0	0	0	0	0	+ / 0	0
4.	Dofinansowanie zakupu drzew i krzewów ozdobnych	0	- / +	+ / 0	+ / 0	0	+ / 0	0	+ / 0	+ / 0	0	0
5.	Sprzątnięcie rzeki Drawy	+ / 0	+ / 0	+	+	+	- / +	+ / 0	+ / 0	0	+ / 0	0

Źródło: opracowanie własne

Tabela 44. Ocena wpływu na środowisko realizacji proponowanych zadań Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 – zadania monitorowane

LP.	WYSZCZEGÓLNIONE	LUDNOŚĆ	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZASOBY I DOBRA MATERIALNE
Ochrona klimatu i jakości powietrza												
1.	Modernizacja źródła ciepła KR1	+ / 0	- / +	- / +	- / +	- / +	+	- / +	- / +	+	+	+ / 0
2.	„Budowa drogi leśnej (dojazdu pożarowego) nr 36 na terenie Nadleśnictwa Borne Sulinowo” – ETAP III	- / +	- / 0	- / 0	- / 0	- / 0	0	-	- / +	0	0	0
3.	Wymiana źródła ciepła w budynku mieszkalnym z kancelariami leśniczych w m. Turze 1 na terenie Nadleśnictwa Borne Sulinowo	+ / 0	- / +	- / +	- / +	- / +	+	- / +	- / +	+	+	+ / 0
4.	Rozbudowa drogi powiatowej Drawsko Pomorskie – Jankowo Małe (nr 1953Z)	+	- / 0	- / 0	- / 0	- / 0	0	-	- / +	0	0	0
5.	Przebudowa drogi powiatowej 1987Z w miejscowości Lubieszewo wraz z odwodnieniem i przebudową obiektu mostowego - PT	+	- / 0	- / 0	- / 0	- / 0	0	-	- / +	0	0	0
6.	Przebudowa drogi powiatowej 1960Z Złocieniec-Darskowo wraz z odwodnieniem m. Darskowo -PT	+	- / 0	- / 0	- / 0	- / 0	0	-	- / +	0	0	0
7.	Przebudowa DW163 na odcinku Połczyn-Zdrój – Czaplinek etap II, Długość 13,8km	+	- / 0	- / 0	- / 0	- / +	0	-	- / +	0	0	0
8.	Budowa sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego – Trasa Stary Kolejowy Szlak etap II (odc. Złocieniec - Wałcz), Długość odcinka w pow. drawskim: 15,697 km	+	- / 0	- / 0	- / 0	- / +	0	-	- / +	0	0	0
9.	Przebudowa DW 171 odc. Sikory - Czaplinek, dl. 0,88 km,	+	- / 0	- / 0	- / 0	- / +	0	-	- / +	0	0	0
10.	Przebudowa DW 175 odc. Kalisz Pom. – Dębsko, dł. 1,91 km,	+	- / 0	- / 0	- / 0	- / +	0	-	- / +	0	0	0

LP.	WYSZCZEGÓLNIONE	LUDNOŚĆ	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIERTRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZASOBY I DOBRA MATERIALNE
11.	Przebudowa DW 177 odc. Czaplinek – Pławno, dł. 1,06 km,	+	-/0	-/0	-/0	-/+	0	-	-/+	0	0	0
12.	Przebudowa DW 173 w m. Ostrowice, dł. 0,88 km,	+	-/0	-/0	-/0	-/+	0	-	-/+	0	0	0
13.	Przebudowa DW 162 odc. Rydzewo – Zarańsko, dł. 1,24 km	+	-/0	-/0	-/0	-/+	0	-	-/+	0	0	0
14.	Monitoring powietrza	+	+/0	+/0	+/0	+/0	+	0	0	+/0	0	+/0
15.	Budowa świetlicy wiejskiej w Żabinie.	+/0	-/+	-/0	-/0	-/0	-/+	-/0	-/0	0	-/0	+/0
16.	Budowa ścieżki rowerowej z infrastrukturą.	+	-/0	-/0	-/0	-/+	0	-	-/+	0	-/0	0
17.	Dostosowanie Szkoły Podstawowej w Wierzchowie dla uczniów z niepełnosprawnościami.	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+/0
18.	Finansowanie rozszerzania inwestycji pn. Budowa drogi S10	-/+	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	0
Gospodarowanie wodami												
19.	Budowa zbiornika retencyjnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą	-/+	+	+/-	+/-	+	0	+/-	+/0	+/0	+/-	-/+
20.	Przebudowa mostu Rzepowo	+/0	-/+	-/+	-/+	-/0	-/+	-/0	-/+	-/+	-/+	-/+
21.	Budowa Promenady nad jeziorem Drawsko z platformą widokową/ platformami widokowymi przy ul. Złocienieckiej	-/+	-/0	-/0	-/0	-/0	-/+	-/0	-/+	-/+	-/+	0
22.	Aktualizacja POŚ w zakresie gospodarowania wodami	0	0	0	0	+/0	0	0	0	0	0	0
23.	Rozwój małej retencji	+/0	+/0	+/0	+/0	+	+/0	+/0	+/0	+	+/0	+/0
Gospodarka wodno-ściekowa												

LP.	WYSZCZEGÓLNIONE	LUDNOŚĆ	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIERTRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZASOBY I DOBRA MATERIALNE
24.	Budowa przydomowej oczyszczalni ścieków przy leśniczówce Piaseczno	+	0	-/+	-/+	+	+	-/0	-/0	-/+	+	0
25.	Budowa przydomowej studni głębinowej przy leśniczówce Piaseczno	+	0	-/+	-/+	+	+	-/0	-/0	-/+	+	0
26.	Rozbudowa systemu wodociągowo – kanalizacyjnego gminy, w tym oczyszczalni ścieków	+	0	-/0	-/0	+/0	-/0	0	0	0	+	+
27.	Renowacja kanalizacji sanitarnej w ul. Wałęckiej	+	0	-/0	-/0	+/0	+	0	0	+	+	+
28.	Budowa sieci wodno – kanalizacyjnej do miejscowości Kołomąt	+	0	-/0	-/0	+/0	-/0	0	0	0	+	+
29.	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Kaliszu Pomorskim	+	0	-/0	-/0	+/0	-/0	0	0	0	+	+
30.	Sieć wodociągowa i kanalizacja sanitarna ul. Drawska -Koszalińska	+	0	-/0	-/0	+/0	-/0	0	0	0	+	+
31.	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej Al. Sprzymierzonych	+	0	-/0	-/0	+/0	-/0	0	0	0	+	+
32.	Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Wierzchowie	+	0	-/+	-/+	+	+	-/0	-/0	+	+	+
33.	Budowa sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacji sanitarnej wraz z zakupem i wyposażeniem urządzeń dla ujęcia wody oraz zakupem zestawu asenizacyjnego dla miejscowości Nowe Łaski, Gmina Wierzchowo oraz budowa sieci wodociągowej dla miejscowości Garbowo	+	0	-/0	-/0	+/0	-/0	0	0	0	+	+
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów												
34.	Demontaż i utylizacja pokrycia dachowego z płyt azbestowo-cementowych z budynków gospodarczych w m. Broczyno.	+	+/0	+	+	+	+	+	+	+	+	+
35.	Demontaż i utylizacja pokrycia dachowego z płyt azbestowo-cementowych z budynków gospodarczych w m. Turze 1.	+	+/0	+	+	+	+	+	+	+	+	+

LP.	WYSZCZEGÓLNIONE	LUDNOŚĆ	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIERTRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZASOBY I DOBRA MATERIALNE
36.	„Utrzymanie zieleni i czystości w pasie drogowym na terenie administrowanym przez Generalną Dyрекcję Dróg krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie z podziałem na 2 części: Część 2 – Rejon w Wałczu”	+ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / 0	0	+ / 0	+ / 0	0	0	0
37.	Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	+	0	0	0	+ / 0	+	+	- / +	+	0	+
38.	Budowa PSZOK	+	0	0	0	+ / 0	+	+	- / +	+	0	+
39.	Zakup i montaż wiat śmietnikowych	0	0	+ / 0	+ / 0	+ / 0	0	0	+ / 0	0	0	+ / 0
40.	Budowa Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Wierzchowie	+	0	0	0	+ / 0	+	+	- / +	+	0	+
Zasoby przyrodnicze												
41.	Lasy dla mokradeł – ochrona siedlisk hydrogenicznych na obszarach cennych przyrodniczo	0	+	+ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / 0	0
42.	Monitoring form ochrony przyrody (pomniki przyrody, strefy ochronne gatunków) prowadzony przez pracowników terenowej Służby Leśnej.	0	+ / 0	+ / 0	+	+ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / 0	+	0
43.	Monitoring chronionych gatunków roślin i zwierząt prowadzony przez pracowników terenowej Służby Leśnej.	0	+	+	+	0	0	0	0	+ / 0	+ / 0	0
44.	Działania statutowe. Monitoring obszarów chronionych oraz siedlisk przyrodniczych i gatunków - w ramach zadania realizowano nadzór nad przestrzeganiem zakazów obowiązujących w Drawskim Parku Krajobrazowym (DPK), w tym reagowano na zgłoszenia o naruszaniu zakazów czy opiniowano działania planowane do realizacji na terenie DPK.	0	+ / 0	+	+	+ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / 0	+ / 0	0
45.	Utrzymanie trwałości projektu:	0	+	+	- / +	- / +	- / +	- / +	- / +	- / +	- / +	0

LP.	WYSZCZEGÓLNIONE	LUDNOŚĆ	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIERTRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZASOBY I DOBRA MATERIALNE
	„Wzmacnianie ochrony bociana białego i nietoperzy oraz realizacja zadań czynnej ochrony e rezerwatach przyrody na obszarach parków krajobrazowych województwa zachodniopomorskiego”											
46.	Inwentaryzacja nietoperzy na wybranych transektach DPK w schronach zamontowanym w ramach projektu „Wzmacnianie ochrony bociana białego i nietoperzy oraz realizacja zadań czynnej ochrony e rezerwatach przyrody na obszarach parków krajobrazowych województwa zachodniopomorskiego”	0	+	+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	0
47.	Bieżąca konserwacja oznakowania parków krajobrazowych w ramach prowadzenia działalności	-/+	0	0	0	0	0	0	-/+	0	-/+	0
48.	Wykonywanie usług z zakresu gospodarki leśnej na terenie Nadleśnictwa Mirosławiec	0	+	-/0	+	0	-/+	-/0	-/+	-/+	-/+	0
49.	Aktualizacja stanu prawnego pomników przyrody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50.	Rozbudowa systemu zieleni miejskiej, w tym budowa powiązań pomiędzy istniejącymi obszarami zieleni oraz zielenią, a obszarami zielonymi gminy	+/0	+/0	+	+	+/0	+/0	+/0	+	+/0	+	0
51.	Rewitalizacja parku miejskiego	+/0	+/0	+/0	+/0	+/0	+/0	+/0	+/0	+/0	+/0	+/0
52.	Wykonanie nasadzeń kompensacyjnych	0	+	+/0	+	+/0	+/0	+/0	+/0	+/0	+	0
53.	Wykonanie projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Mirosławiec na lata 2026-2035 wraz z aktualizacją Programu ochrony przyrody i Prognozą oddziaływania na środowisko	-/+	-/+	+/0	+/0	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	+/0	0
Edukacja ekologiczna												
54.	Akcja edukacyjna pt. „Sprzątanie Świata”.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0
55.	Akcja edukacyjna – Rajd zadaniowy.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0

LP.	WYSZCZEGÓLNIONE	LUDNOŚĆ	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIERTRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZASOBY I DOBRA MATERIALNE
56.	Zajęcia edukacyjne dla Przedszkoli, Szkół Podstawowych oraz Szkół Średnich. Tematy zajęć dostosowane do wieku uczestników i dotyczą m.in.: pracy leśnika, zagrożeń w lesie i zasad bezpiecznego korzystania, darów lasu, flory i fauny występującej w lesie.	+	+/0	+/0	+/0	+/0	+20	+/0	+/0	+/0	+/0	0
57.	Sadzenie lasu wspólnie z instytucjami samorządowymi oraz placówkami oświaty.	+	+	+/0	+	+/0	+/0	+	+	+	+	0
58.	Udział w imprezach okolicznościowych (dożynki, pikniki rodzinne, festyny) na terenie Nadleśnictwa poprzez wystawienie stoiska promocyjno-edukacyjnego.	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
59.	Piknik ekologiczny organizowany przez szkołę podstawową - wystawienie stoiska edukacyjno-informacyjnego.	+	0	0	+/0	0	0	0	0	0	0	0
60.	Akcja edukacyjna „Spacer z leśnikiem” oraz „Grzybobranie” dla przedszkolaków.	+	0	0	+/0	0	0	0	0	0	0	0
61.	Konkurs Znam Drawski Park Krajobrazowy - konkurs składa się z dwóch etapów, terenowego (edukacja prowadzona na wybranych ścieżkach edukacyjnych DPK, zakończona wspólnym ogniskiem), finału (młodzież rozwiązuje test wiedzy)	+	+/0	+/0	+/0	+/0	+/0	0	+/0	+/0	0	0
62.	Statutowe działania edukacyjne	+	0	+/0	+/0	0	0	0	0	0	0	0
63.	Prowadzenie warsztatów, spacerów ekologicznych, zajęć dla dzieci	+	+/0	+/0	+/0	+/0	+/0	0	+/0	+/0	+/0	0
64.	- prawidłowa segregacja odpadów, - sadzenie drzew, - sprząatanie świata - oszczędzanie wody i energii	+	+/0	+/0	+/0	+/0	+/0	0	+/0	+/0	+/0	0

Źródło: opracowanie własne

W niniejszej Prognozie przeprowadzono analizę wpływu na środowisko planowanych przedsięwzięć w ramach realizacji Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego, przy założeniu, że wszystkie przedsięwzięcia będą spełniały obowiązujące obecnie wymagania przepisów Prawa ochrony środowiska. Zakres i forma przedstawionych niżej przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko jest zgodna z ustaleniami art. 51 ust. 2 pkt. 2e ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024 poz. 1112 ze zm.). Przedstawiona ocena ma charakter poglądowy, gdyż dla przedsięwzięć faktycznie oddziałujących na środowisko powinny zostać opracowane, wspomniane już wcześniej, szczegółowe raporty o oddziaływaniu na środowisko na etapie ubiegania się o pozwolenie na budowę.

6.1 Zadania w obszarze „Ochrona klimatu i jakości powietrza”

Celem zadań z zakresu ochrony powietrza atmosferycznego, przewidzianych w Programie, jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Działania te pozwolą również wyeliminować zagrożenia dla zdrowia ludzi związanego z zanieczyszczeniem powietrza, ponadto mają pozytywny i długoterminowy charakter.

W ramach programu planowane są inwestycje z zakresu rozbudowy infrastruktury drogowej. Obejmuje to takie zadania jak budowa ścieżek rowerowych oraz budowę i przebudowa dróg na terenie powiatu. Działania te mają na celu zmniejszenie uciążliwości systemu komunikacyjnego. Rozbudowa dróg rowerowych jest alternatywą dla, bardziej uciążliwego dla środowiska, indywidualnego transportu samochodowego, którego ograniczenie spowoduje bezpośrednią, długoterminową poprawę jakości powietrza, a także ograniczy emisję hałasu do środowiska i pozytywnie wpłynie na zdrowie ludzi. W przypadku realizacji takich inwestycji istnieje ryzyko wystąpienia najbardziej znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Budowa dróg i ciągów komunikacyjnych wiąże się ze znaczącym oddziaływaniem o charakterze lokalnym, powodującym zaburzenia stosunków wodnych (melioracja, budowa systemów odwadniających), przekształcenia powierzchni ziemi, degradację krajobrazu oraz emisję hałasu. Emisja substancji z silników pojazdów jest znaczna i oddziałuje na stan czystości powietrza szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg, jednak ich wpływ maleje wraz z odległością. Oprócz tego, zarówno podczas budowy, jak i eksploatacji, istnieje wysokie ryzyko znacznej fragmentacji przestrzeni, czego jednym z elementów może być przerwanie szlaków migracyjnych zwierząt. Fragmentacja przestrzeni przyrodniczej wiąże się także z niekorzystnymi skutkami m. in. dla ochrony siedlisk i gatunków, ochrony lasów i gospodarki wodnej. Na etapie samej eksploatacji dróg przewiduje się wystąpienie zmian mikroklimatu, degradację krajobrazu oraz emisję zanieczyszczeń do atmosfery i pogorszenie klimatu akustycznego. Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie drogi mogą wystąpić zanieczyszczenia gleb i wód związane ze spływami powierzchniowymi substancji chemicznych stosowanych przy ich utrzymaniu, wyciekami z pojazdów. Zagrożenie stanowią także wytwarzane odpady (remonty dróg, ale też ich eksploatacja, np. zmiotki z oczyszczania ulic, odpady z koszy przy miejscach postojowych, odpady z zaśmiecanych poboczy i miejsc postojowych przez użytkowników dróg oraz odpady powstałe w wyniku zdarzeń losowych, w tym wypadków i kolizji drogowych). Rozbudowa układu komunikacyjnego może wpłynąć na zwiększenie natężenia ruchu, a przez to na wzrost emisji spalin. Rozwój sieci drogowej sprzyjać będzie rozrastaniu się terenów zurbanizowanych, a także zwiększonej presji na tereny cenne przyrodniczo w związku z łatwiejszą dostępnością do nich. Uciążliwości pochodzenia komunikacyjnego mogą wpływać na obniżenie jakości warunków zamieszkiwania na terenach mieszkaniowo-usługowych i komfortu wypoczynku na terenach rekreacyjnych (hałas, emisje, defragmentacja terenów zieleni). Rozwój infrastruktury drogowej w niesprzyjających warunkach atmosferycznych może powodować okresowy wzrost poziomów zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w okresie grzewczym i w trakcie warunków inwersyjnych. Zakłada się, że realizacja inwestycji nie spowoduje przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz.U.2021 poz. 845). W przypadkach znacznego zaburzenia równowagi ekologicznej inwestor powinien zastosować działania rekompensujące obejmujące rekultywację gleby, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej i zachowania walorów krajobrazowych na danym terenie.

W ramach tego obszary wskazano zadanie polegające na finansowaniu rozszerzania inwestycji pn. Budowa drogi S10. Budowa drogi S10 może przyczynić się do pogorszenia lokalnego klimatu akustycznego. W celu minimalizacji negatywnego wpływu inwestycji zaleca się stosowanie środków tj. ekrany akustyczne, zielen izolacyjna czy wały ziemne, które będą zmniejszać poziom hałasu pochodzącego od drogi. Potencjalnym zagrożeniem w przypadku budowy nowych dróg jest również przerwanie ciągłości szlaków migracyjnych zwierząt będących w kolizji z planowanym przebiegiem dróg. Z tego powodu zaleca się stosowanie przejść dla zwierząt, zarówno podziemnych jak i nadziemnych, które pomogą zminimalizować skutki fragmentacji przestrzeni.

Na etapie samej eksploatacji dróg przewiduje się wystąpienie zmian mikroklimatu, degradację krajobrazu oraz emisję zanieczyszczeń do atmosfery. Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie drogi mogą wystąpić zanieczyszczenia gleb i wód związane ze spływami powierzchniowymi substancji chemicznych stosowanych przy ich utrzymaniu, wyciekami z pojazdów.

Budowa ścieżek rowerowych wiąże się z koniecznością przeprowadzenia prac ziemnych, podczas których może wystąpić zwiększona emisja zanieczyszczeń pochodzących z maszyn budowlanych i hałasu. Konieczne będzie również usunięcie istniejącej roślinności, która może stanowić siedliska dla różnych gatunków zwierząt. W celu minimalizacji negatywnego wpływu, przed rozpoczęciem prac budowlanych zaleca się wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej. Po zakończeniu prac negatywne oddziaływanie na środowisko powinno ustąpić lub zostać zminimalizowane. W dłuższej perspektywie inwestycja ta może przyczynić się do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza poprzez promowanie nieemisyjnego sposobu przemieszczania się.

Kolejnymi inwestycjami w ramach tego obszaru jest wymiana i modernizacja źródeł ciepła na terenie powiatu. Działania te przyczynią się do poprawy efektywności energetycznej budynków, co pośrednio spowoduje zmniejszenie wielkości emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych emitowanych w procesie wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej opartym na wykorzystaniu nieodnawialnych paliw kopalnych. Oddziaływanie zadania będzie pozytywne, długoterminowe, pośrednie na klimat, ponieważ przyczyni się do zmniejszenia efektu cieplarnianego oraz bezpośrednie na surowce naturalne, ponieważ spowoduje ograniczenie ich zużycia.

Prace te mogą jednak stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (np. jerzyków, wróbli) oraz nietoperzy, dlatego przed ich rozpoczęciem powinna zostać przeprowadzona inwentaryzacja budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków.

W ramach tego obszaru zaplanowano również prowadzenie monitoringu powietrza. Działanie to będzie miało pośredni, długoterminowy pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska.

Na poziomie szczegółowości prognozy dokumentu, jakim jest program ochrony środowiska, nie jest możliwy do oszacowania zarówno stopień redukcji, jak i stopień zwiększenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, związanych z realizacją ww. przedsięwzięć na terenie powiatu. W niniejszym dokumencie nie ma bowiem możliwości odniesienia się do konkretnych rozwiązań technicznych. Poziom szczegółowości prowadzonej oceny oddziaływania jest ściśle powiązany z poziomem szczegółowości przedmiotowego Programu. W celu dokładnego określenia oddziaływania na środowisko dla konkretnych inwestycji należy przeprowadzić postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko.

Ocenia się, że zapisy Programu spowodują, w perspektywie długoterminowej, redukcję zanieczyszczeń przedostających się do powietrza atmosferycznego co znacząco poprawi jakość środowiska oraz komfort życia mieszkańców.

6.2 Zadania w obszarze „Gospodarowanie wodami”

W ramach zadań w obszarze gospodarowania wodami zaplanowano budowę zbiornika retencyjnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz rozwój małej retencji. Budowa zbiornika retencyjnego będzie wiązała się z wykopami i przekształceniami mas ziemnych. Działania te w dłuższej perspektywie będą jednak miały pozytywny i długotrwały wpływ na wszystkie elementy środowiska.

W Programie przewidziano również budowę promenady nad jeziorem Drawsko z platformą widokową oraz przebudowę mostu Rzepowo. Inwestycje te na etapie realizacji mogą wiązać się ze zwiększoną emisją zanieczyszczeń do powietrza i hałasu spowodowanych obecnością maszyn budowlanych. Podczas realizacji

inwestycji może wystąpić negatywny wpływ na florę wynikający z niszczenia szaty roślinnej, wycinki drzew i zakrzewień. Zmianie mogą ulec również warunki siedliskowe oraz struktura linii brzegowej zbiorników.

Należy ograniczyć do minimum zasięg planowanych działań oraz czas prowadzenia prac. Przed rozpoczęciem prac budowlanych należy wykonać zaplecza budowy i place technologiczne mające na celu zabezpieczenie środowiska przed przedostawaniem się zanieczyszczeń ropopochodnych, socjalnych i odpadów. W przypadku koniecznych wycinek roślinności zastosować kompensację przyrodniczą np. w formie nowych nasadzeń. W przypadku stwierdzenia gniazdowania ptaków w obrębie prac budowlanych, należy ograniczyć wykonywanie prac w okresie sezonu lęgowego zinwentaryzowanych gatunków oraz przeprowadzić prace związane z przesiedleniem osobników. Po zakończeniu robót należy doprowadzić do rekultywacji zmienionych terenów zgodnie z zaleceniami ekspertów.

W tym obszarze zaplanowano również aktualizację POŚ dla gminy Kalisz Pomorski w zakresie gospodarowania wodami. Działanie to będzie miało pośredni wpływ na wszystkie komponenty środowiska.

Budowa zbiornika retencyjnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą na etapie realizacji będzie się wiązała z pracami ziemnymi, zwiększona emisją hałasu i zanieczyszczeń pyłowo-gazowych z maszyn budowlanych. Oddziaływania te będą krótkotrwałe, lokalne i odwracalne. Podczas funkcjonowania obiektu, w przypadku napływu wód do zbiornika zagrożone mogą być lokalne ekosystemy. W celu minimalizacji negatywnego wpływu inwestycji na chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów zaleca się wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej, a w przypadku stwierdzenia ich występowania na terenie działań zaleca się jeśli to możliwe przeniesienie ich w bezpieczne miejsce, po uzyskaniu odpowiednich zezwoleń (zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 884.). Ważne jest jednak, aby nowe siedliska były zbliżone pod względem panujących w nich warunków do pierwotnego.

Przewiduje się, że inwestycja ta może pozytywnie wpłynąć na lokalne warunki wodne i rozwój nowych ekosystemów. Ponadto zwiększa ona bezpieczeństwo ludności i ich mienia.

Program przewiduje również przebudowę mostu Rzepowo. Inwestycja ta na etapie prac budowlanych będzie wiązała się ze zwiększoną emisją zanieczyszczeń pochodzących z maszyn budowlanych i pojazdów budowlanych do atmosfery oraz hałasu. W trakcie prowadzenia prac ziemnych może dojść do naruszenia struktury gleb oraz lokalnych przekształceń rzeźby terenu. Istnieje również ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych substancjami ropopochodnymi w przypadku awarii lub wycieków z maszyn. Roboty budowlane mogą również powodować okresowe utrudnienia w migracji zwierząt, zwłaszcza gatunków związanych z siedliskami wodnymi i terenami otwartymi. Oddziaływanie to będzie miało charakter lokalny i krótkookresowy.

Z uwagi na możliwość występowania w rejonie inwestycji cennych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków chronionych roślin, zwierząt i grzybów, przed rozpoczęciem prac zaleca się przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej. Pozwoli ona na identyfikację elementów środowiska wymagających ochrony oraz opracowanie ewentualnych działań minimalizujących wpływ inwestycji.

6.3 Zadania w obszarze „Gospodarka wodno-ściekowa”

Inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową skupiają się głównie na rozwoju i modernizacji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie powiatu. Negatywne oddziaływanie na powierzchnię, rośliny i zwierzęta, o charakterze krótkoterminowym związane będzie z koniecznością przekształcenia powierzchni ziemi. Z uwagi na konieczność prac ziemnych wystąpić może bezpośrednie, krótkoterminowe, negatywne oddziaływanie na roślinność występującą w rejonie inwestycji (głównie na strefę korzeniową drzew). Prace ziemne mogą również krótkoterminowo negatywnie wpłynąć na przerwanie korytarzy migracyjnych zwierząt. W ogólnym rozrachunku jednak korzyści wynikające z uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej są o wiele większe. Na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić krótkotrwałe, negatywne oddziaływania na środowisko. Prace ziemne oraz budowlane, związane z inwestycjami dotyczącymi budowy sieci przesyłowych czy dróg, mogą doprowadzić do zmiany stosunków wodnych w otoczeniu miejsca prac. Dotyczy to zwłaszcza prac ziemnych, do których zalicza się niwelowanie oraz podnoszenie poziomu terenu. Prace tego rodzaju w dużym stopniu ingerują w strukturę gruntu, przez co następują zmiany w odprowadzaniu wód oraz jej spływie, co może prowadzić m.in. do podtopień okolicznych terenów. Należy pamiętać, że oddziaływania te będą krótkotrwałe i powinny zostać usunięte po zakończeniu inwestycji. Ewentualna uciążliwość dla środowiska związana z rozwojem i modernizacją sieci wodociągowej

i kanalizacyjnej na terenie powiatu może wystąpić w miejscu zrzutu z oczyszczalni do wód powierzchniowych z tytułu odprowadzenia większej ilości oczyszczonych ścieków.

Rozbudowy, przebudowy i modernizacje oczyszczalni ścieków na etapie realizacji będą wiązać się ze wzrostem emisji hałasu i zanieczyszczeń do środowiska. Może również wystąpić konieczność przekształcenia powierzchni ziemi. Ewentualna uciążliwość dla środowiska na etapie funkcjonowania oczyszczalni może wystąpić w miejscu zrzutu z oczyszczalni do wód powierzchniowych z tytułu odprowadzenia większej ilości oczyszczonych ścieków. Wpływ ścieków odprowadzanych z oczyszczalni na jakość wody w odbiorniku uzależniony jest nie tylko od ilości oraz stężenia zanieczyszczeń w nich zawartych, lecz także od wielkości przepływu w tymże cieku i aktualnej jakości wód tego odbiornika. Mogą występować przypadki, kiedy odprowadzanie ścieków zawierających zanieczyszczenia w dopuszczalnych stężeniach mimo wszystko może negatywnie oddziaływać na wody odbiornika, z uwagi na jego szczególną wrażliwość. Wprowadzenie do wód rzeki przy niskim przepływie znacznego ładunku zanieczyszczeń może w konsekwencji wpłynąć negatywnie na jej naturalną zdolność samooczyszczania i stopniowe pogarszanie się jakości prowadzonych przez nią wód.

Zgodnie z art. 2 pkt 6 dyrektywy 91/271/EWG mającej na celu ochronę środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem ścieków komunalnych, modernizacje oczyszczalni ścieków jest inwestycją, która może wymagać uzyskania decyzji środowiskowej. Konieczność uzyskania decyzji środowiskowej weryfikowana jest na podstawie sumarycznej docelowej wartości RLM, jaką dany obiekt będzie w stanie obsłużyć. W przypadku przekroczenia pułapu równego 400 RLM konieczne będzie uzyskanie decyzji środowiskowej.

Budowa przydomowej studni głębinowej na etapie prac budowlanych będzie wiązać się ze zwiększoną emisją hałasu i zanieczyszczeń do atmosfery. Ponadto realizacja zadania będzie wiązała się z ingerencją w strukturę geologiczną gruntu w celu wykonania odwiertu do warstwy wodonośnej. W trakcie prac może dojść do naruszenia ciągłości warstw geologicznych oraz przemieszczenia materiału skalnego i urobku.

Przy nadmiernym poborze wód ze studni może wystąpić negatywny wpływ na lokalne warunki wodne poprzez obniżenie zwierciadła wód gruntowych w okolicy. To z kolei może zaburzyć funkcjonowanie lokalnych ekosystemów wodnych. Jednak przy racjonalnym korzystaniu nie powinno wystąpić negatywne oddziaływanie na środowisko. Ponadto w przypadku nieprawidłowej konstrukcji studni istnieje ryzyko zanieczyszczenia wód substancjami chemicznymi, które mogą zagrażać zdrowiu ludzi.

Budowa przydomowej oczyszczalni ścieków wpłynie pozytywnie na ochronę i lepszy stan wód podziemnych i powierzchniowych oraz gleby. Należy jednak mieć na uwadze, że nieprawidłowa eksploatacja lub niewłaściwe utrzymanie urządzeń oczyszczalni może prowadzić do zanieczyszczenia wód podziemnych i gleb, a pośrednio również wód powierzchniowych. Zagrożenie to dotyczy przede wszystkim sytuacji awaryjnych lub nieszczelności zbiorników. Dlatego niezbędne jest prowadzenie regularnego monitoring pracy oczyszczalni poprzez m.in. wykonywanie okresowych i regularnych kontroli jakości ścieków oczyszczonych. Na etapie prac budowlanych inwestycja ta będzie wiązała się ze zwiększoną emisją hałasu i zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do atmosfery. Ponadto konieczne będzie przeprowadzenie prac zmiennych, które naruszają powierzchnię ziemi i znajdującą się tam roślinność. Wskazane oddziaływania powinny ustąpić po etapie budowy. W celu zminimalizowania negatywnego wpływu na środowisko zleca się odtworzenie roślinności, które pozwoli na poprawę walorów krajobrazowych.

Realizacja zadań i inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej będzie miała bezpośredni, długoterminowy, pozytywny wpływ na środowisko wodne m.in. poprzez zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych, a pośrednio również na zdrowie ludzi. Realizacja tych działań jest niezbędna i w efekcie korzystna dla środowiska.

6.4 Zadania w obszarze „Gleby”

Negatywne oddziaływanie na gleby może wystąpić na etapie realizacji części zadań przewidzianych w Programie. Oddziaływanie to będzie spowodowane koniecznością usunięcia lub przemieszczenia wierzchnich warstw ziemi w związku z prowadzeniem prac ziemnych, niwelacyjnych oraz budową elementów infrastruktury towarzyszącej. W wyniku tych działań może dojść do naruszenia struktury gleb, zmniejszenia ich żyzności oraz utraty właściwości retencyjnych.. Dodatkowo istnieje ryzyko czasowego zanieczyszczenia gleb substancjami ropopochodnymi pochodzącymi z eksploatacji sprzętu budowlanego. Oddziaływanie to będzie miało charakter lokalny, krótkotrwały i odwracalny, pod warunkiem właściwego

przewodzenia robót ziemnych oraz rekultywacji terenów przekształconych po zakończeniu prac. Zaleca się ponadto czasowe składowanie zdjętej warstwy próchnicznej gleby w sposób umożliwiający jej ponowne wykorzystanie przy odtwarzaniu powierzchni biologicznie czynnych.

6.5 Zadania w obszarze „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”

Demontaż i utylizacja pokrycia dachowego z płyt azbestowo-cementowych z budynków gospodarczych w miejscowościach Broczyno i Turze I przyniesie pozytywny, długotrwały efekt na środowisko przyrodnicze i ludzi. Ważne jest jednak aby proces usuwania wyrobów zawierających azbest został przeprowadzony w odpowiedni sposób. Pozwoli na ograniczenie pylenia i uwalniania włókien azbestowych do powietrza podczas usuwania tych wyrobów, a tym samym zmniejszenie zagrożenia zdrowotnego pyłem azbestowym dla ludności. Właściwe zbieranie, magazynowanie i zagospodarowanie odpadów będzie miało pozytywny, pośredni i długoterminowy wpływ na krajobraz, środowisko gruntowo-wodne oraz florę i faunę. Wymiana pokryć azbestowych na nowoczesne materiały wpłynie także pozytywnie na estetykę zabudowy mieszkaniowej, otoczenia obiektów zabytkowych i estetykę krajobrazu jako całości.

Zadanie dotyczące utrzymania zieleni i czystości w pasie drogowym pozytywnie wpłynie na faunę i florę. Pozwoli również ograniczyć ryzyko zanieczyszczenia gleb i wód oraz poprawi walory krajobrazowe.

Kolejnym zadaniem zaplanowanym w Programie jest zakup i montaż wiat śmietnikowych, których realizacja przyczyni się do uporządkowania gospodarki odpadami komunalnymi na obszarze objętym inwestycją. Zadanie to pozwoli zmniejszyć ryzyko zanieczyszczenia wód i gleb, które mogłoby występować w wyniku nieprawidłowego odprowadzania lub przechowywania odpadów. Ewentualne uciążliwości dla środowiska możliwe są na etapie montażu wiat, a ich charakter będzie krótkotrwały, lokalny i odwracalny. Będą się one wiązały ze zwiększoną emisją hałasu i zanieczyszczeń pyłowych do atmosfery oraz czasowym naruszeniem powierzchni ziemi.

W obszarze „Gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów” zaplanowano również działania związane z budową Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w gminie Czaplinek oraz Kalisz Pomorski i Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Wierzchowie. Budowa punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych jest inwestycją wiążącą się bezpośrednio z długotrwałym i pozytywnym oddziaływaniem na stan i ochronę środowiska. Funkcjonowanie PSZOK przyczynia się do:

- zmniejszania ilości odpadów trafiających do środowiska;
- zmniejszania strumienia odpadów zmieszanych i balastu składowanego;
- odzysku, w tym recyklingu odpadów, wpływając na redukcję zużycia energii i paliw kopalnych;
- zapobiegania powstawaniu dzikich wysypisk odpadów;
- zmniejszania zapotrzebowania na budowę składowisk stanowiących potencjalne zagrożenia dla jakości wód;
- zmniejszenia zużycia energii ze źródeł konwencjonalnych i paliw kopalnych, zmniejszając w konsekwencji zapotrzebowanie na zasoby naturalne i obniżając ilości emitowanych gazów cieplarnianych;
- zmniejszania zapotrzebowania na budowę składowisk wpływających negatywnie na środowisko glebowe;
- propagowania i budowy pozytywnych zachowań społecznych;

Możliwe negatywne oddziaływania wiążące się z realizacją powyższego działania mogą pojawić się na etapie budowy inwestycji. Prace budowlane polegające na przystosowaniu miejsca pod prowadzoną działalność mogą negatywnie wpłynąć na powierzchnię ziemi, poprzez zabetonowywanie i uszczelnianie powierzchni. Może również wystąpić zwiększona emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza oraz zwiększona emisja hałasu związana z obecnością maszyn budowlanych. Należy jednak uwzględnić fakt, że właściwe zbieranie, magazynowanie i zagospodarowanie odpadów będzie miało długotrwały i pozytywny wpływ na ochronę powierzchni ziemi. W związku z powyższym, negatywne oddziaływanie pojawiające się na etapie budowy zostanie w pełni zrekomensowane.

6.6 Zadania w obszarze „Zasoby przyrodnicze”

Zadania w obszarze „zasoby przyrodnicze” obejmują ochronę siedlisk hydrogeniczných, monitoring form ochrony przyrody, chronionych gatunków roślin i zwierząt, działania z zakresu gospodarki leśnej i rozbudowę systemu zieleni miejskiej, wykonanie nasadzeń kompensacyjnych i rewitalizację parku miejskiego.

Wszystkie z wymienionych zadań mają na celu dbanie o zasoby przyrodnicze powiatu, w szczególności ochronę gatunków chronionych, walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zwiększanie bioróżnorodności. Przedsięwzięcia te pozwolą na ograniczenie niszczenia walorów przyrodniczo-krajobrazowych, fragmentacji ekosystemów i utraty bioróżnorodności.

Zadania związane z rozwojem, utrzymywaniem i pielęgnacją terenów zielonych, będą miały bezpośredni i długoterminowy wpływ na poprawę walorów krajobrazowych terenu, poprawę jakości powietrza atmosferycznego. Obszary zieleni urządzonej odgrywają szczególną rolę na obszarach miejskich, z dominującą przewagą terenów zabudowanych. Zieleń oczyszcza powietrze, łagodzi mikroklimat, zwiększając powierzchnię biologicznie czynną, hamują spływ powierzchniowy wód opadowych i roztopowych a także mają znaczący wpływ na zdrowie i samopoczucie mieszkańców.

Nie przewiduje się oddziaływań negatywnych związanych z realizacją zadań z zakresu zasobów przyrodniczych opisanych w Programie.

6.7 Zadania w obszarze „Edukacja ekologiczna”

Działania związane z podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu prowadzić będą do utrwalania się właściwych zachowań z punktu widzenia ochrony środowiska, poszerzania wiedzy o środowisku w ujęciu globalnym i lokalnym. Działania związane z edukacją ekologiczną i zwiększeniem dostępu do informacji o środowisku mają pośrednie, pozytywne i długoterminowe oddziaływanie na wszystkie elementy środowiska, zdrowie ludzi i dobra materialne, jednocześnie zadania te nie wpływają negatywnie na środowisko ze względu na ich charakter.

Wśród działań w tym obszarze wyróżnić można zajęcia edukacyjne, warsztaty dla dzieci, piknik ekologiczny, konkursy wiedzy na temat środowiska. Żadne z ww. zadań w żaden sposób nie oddziałuje negatywnie na środowisko.

6.7.1 Oddziaływanie na obszary objęte ochroną przyrody i Natura 2000

Program Ochrony Środowiska zakłada m.in. bezpośrednią realizację lub wspieranie następujących działań inwestycyjnych, które mogą oddziaływać na obszary chronione:

- zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej,
- zadania w zakresie rozbudowy i modernizacji dróg.

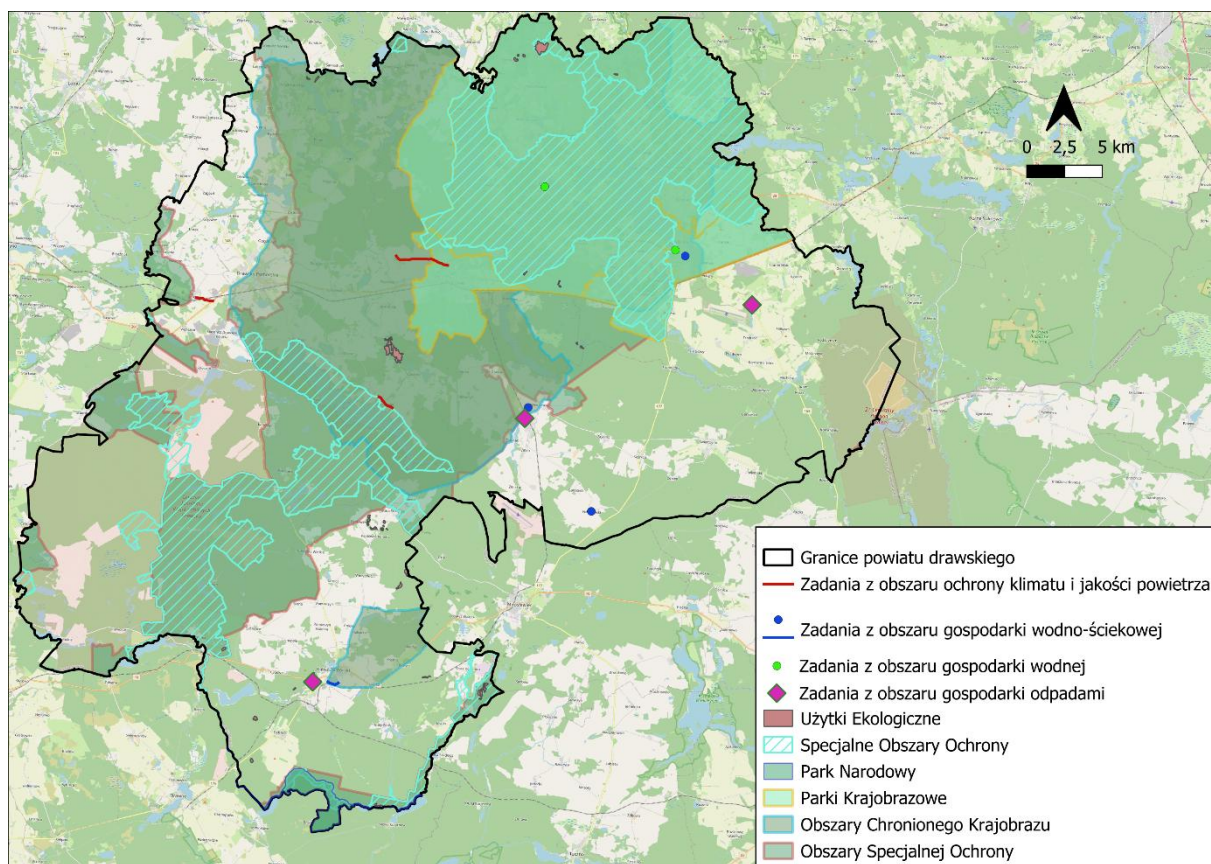
Niektóre z przewidzianych w Programie inwestycji mogą być poprowadzone przez tereny prawnie chronione, takie jak Obszary Chronionego Krajobrazu oraz Natura 2000. Dotyczy to głównie budowy i modernizacji obiektów liniowych. Inwestycje te mogą powodować fragmentację terenów chronionych, na skutek czego mogą wystąpić negatywne oddziaływania na korytarze migracyjne zwierząt. Oddziaływania te mogą mieć charakter czasowy i występować jedynie podczas prac modernizacyjnych, lub stały, w przypadku budowanych nowych dróg. Próba przeciwdziałania takiemu zagrożeniu jest zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń (np. grodzenia wzdłuż tras, przejścia dla zwierząt) mających na celu ochronę zwierząt poprzez ograniczenie im dostępu do miejsc dla nich niebezpiecznych. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi.

Należy jednak zaznaczyć, że zdecydowana większość inwestycji liniowych planowana jest na terenach zurbanizowanych i często dotyczy jedynie modernizacji istniejących już obiektów, co oznacza, że inwestycje te nie będą znacząco oddziaływać na zachowanie powiązań sieci obszarów chronionych, a także nie będą przeszkodą dla korytarzy ekologicznych.

Realizacja inwestycji z zakresu modernizacji i rozbudowy sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej w pobliżu obszarów chronionych, spowoduje pozytywny wpływ na środowisko m.in. poprzez zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych i w efekcie będzie korzystna dla środowiska. Uporządkowanie gospodarki ściekowej w wymiarze długofalowym przyczyni się do poprawy jakości wód podziemnych i powierzchniowych, a tym samym wpłynie pozytywnie na stan środowiska siedlisk obszarów będących pod ochroną. Negatywne oddziaływanie może jedynie występować na etapie budowy, jednak będzie ono krótkotrwałe i odwracalne.

Prowadzone zadania powinny być wytyczane poza obszarami prawnie chronionymi. w przypadku wystąpienia takiej konieczności i realizacji przedsięwzięć na obszarach prawnie chronionych, prace należy przeprowadzać poza okresami lęgowymi ptaków, stosować środki minimalizujące oraz kompensujące, takie jak np. odtworzenie siedlisk, przenoszenie gatunków w inne miejsca czy tworzenie nowych miejsc rozrodu.

Na poniższej rycinie przedstawiono lokalizację części inwestycji z poszczególnych obszarów interwencji. Lokalizacja reszty zadań na tym etapie nie jest jeszcze znana.

Rycina 16. Lokalizacja części inwestycji z poszczególnych obszarów interwencji

Źródło: opracowanie własne

6.7.2 Oddziaływanie na cele środowiskowe jednolitych części wód

Działania przewidziane do realizacji w ramach Programu są w większości ukierunkowane pośrednio lub bezpośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód powierzchniowych oraz podziemnych. Na obecnym etapie nie przewiduje się znaczącego oddziaływania założeń Programu na jednolite części wód w granicach powiatu drawskiego. Nie przewiduje się także negatywnego oddziaływania na wody GZWP. Pozytywne oddziaływanie na zbiorniki wykazywać będzie budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej oraz modernizacja oczyszczalni ścieków. Działania te przyczynią się zapobieganiu przedostania nieczystości do gruntu, a potem do wód. Ponadto w wyniku prac zmniejszy się ilość zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe.

Inwestycje, które mogą bezpośrednio oddziaływać na JCWP i JCWPd to:

- Przebudowa mostu Rzepowo
- Budowa Promenady nad jeziorem Drawsko z platformą widokową/ platformami widokowymi przy ul. Złocienieckiej
- Zadania związane z rozwojem i modernizacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Jednak przy zachowaniu odpowiednich środków ostrożności nie powinny negatywnie oddziaływać na JCW i ich cele.

Dla części zadań nie są znane dokładne dane lokalizacyjne i na tym etapie ocena ich wpływu na strefy ochronne ujęć wód oraz ujęcia wód jest utrudniona. Należy jednak mieć na uwadze, iż inwestycje powinny być lokalizowane w odpowiedniej odległości od ujęć wód wraz z zachowaniem obowiązujących nakazów w granicach tych obszarów.

6.8 Oddziaływania na etapie realizacji inwestycji – etap budowy

Etap realizacji zadań inwestycyjnych - etap prac budowlanych - zawartych w Programie będzie się wiązał z negatywnym oddziaływaniem tych przedsięwzięć na środowisko. Należy jednak podkreślić, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Poniżej krótko scharakteryzowano oddziaływania na etapie budowy w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska.

Wody podziemne

Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Programu na wody podziemne. Jedynie w przypadku wystąpienia awarii, takich jak niekontrolowany wyciek paliwa z pracującego sprzętu budowlanego, czy też innych substancji chemicznych (masy uszczelniające, farby) możliwe jest zanieczyszczenie środowiska wodnego. W celu uniknięcia takich sytuacji należy przestrzegać, aby plac budowy (ew. miejsce stacjonowania pojazdów mechanicznych, maszyn, urządzeń) posiadało utwardzoną i nieprzepuszczalną powierzchnię, a także było odwadniane.

Wody powierzchniowe

Podobnie jak w przypadku środowiska gruntowego i wód podziemnych podczas wykonywania prac budowlanych mogą mieć miejsce jedynie potencjalne, krótkookresowe negatywne oddziaływania na wody powierzchniowe.

Powietrze atmosferyczne

Emisja pyłów związana będzie głównie z transportem i przemieszczeniem materiałów sypkich, pylistych czy urobku ziemnego. Praca środków transportu i maszyn roboczych wiązać się będzie z okresowo zwiększoną emisją spalin. Prace związane z termomodernizacją elewacji budynków wiązały się będą z emisją pyłów i gazów do atmosfery. Podczas prac malarskich ułatwiać się będą do atmosfery niewielkie ilości związków organicznych.

Klimat akustyczny

Hałas będzie emitowany głównie przez maszyny spalinowe, urządzenia budowlane i środki transportu. Maszyny budowlane i środki transportu stanowią źródła hałasu o mocy akustycznej w granicach 95-102 dB. Urządzenia stosowane podczas prac budowlanych powinny spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz.U. 2005 nr 263, poz. 2202 z późn. zm.). Prace budowlane powinny być wykonywane jedynie w porze dziennej. Stosowanie powyższych zaleceń pozwoli na ograniczenie emisji hałasu i pozytywnie wpłynie na klimat akustyczny otoczenia podczas budowy.

Na zwiększony poziom hałasu będą narażeni przede wszystkim mieszkańcy posesji sąsiadujących z rejonem prowadzonych prac oraz osoby przebywające tymczasowo w pobliżu. Po zakończeniu prac budowlanych wszystkie uciążliwości akustyczne ustąpią.

Powierzchnia ziemi i gleba

Oddziaływanie na gleby związane będzie głównie z etapem realizacji planowanych inwestycji – przemieszczaniem mas ziemnych w czasie prac budowlanych i ubicie gleb wokół placów budowy. Prace budowlane zawsze wiążą się z możliwością awarii sprzętu budowlanego, co powoduje ryzyko zanieczyszczenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi. Ryzyko wystąpienia awarii jest jednak niewielkie, a przy zastosowaniu odpowiednich środków zapobiegawczych praktycznie można je wykluczyć. Przemieszczanie mas ziemnych związane będzie z realizacją takich przedsięwzięć, jak budowa kanalizacji i wodociągów, budowa ulic i dróg.

Zasoby naturalne

Oddziaływanie na zasoby naturalne będzie się wiązać z pozyskiwaniem paliw do napędzania maszyn budowlanych oraz kruszyw wykorzystywanych jako materiał budowlany.

Rośliny, zwierzęta, bioróżnorodność

Z uwagi na charakter przedsięwzięć przewidzianych do realizacji oraz ich lokalizację, na etapie budowy mogą występować niekorzystne oddziaływania na istniejące formy ochrony przyrody, w tym na obszar Natura 2000.

Niekorzystny wpływ realizacji Programu ograniczał się będzie głównie do krótkookresowego, lokalnego oddziaływania związanego z fazą realizacji inwestycji (etapem prac budowlanych, remontowych). Oddziaływanie będzie związane przede wszystkim z emisją hałasu z maszyn budowlanych, która może powodować płoszenie zwierząt. Należy unikać prowadzenia prac w okresie lęgowym ptaków i dostosować terminy robót do terminów rozrodu gatunków wrażliwych. Prace w trakcie okresu lęgowego należy przeprowadzać pod nadzorem ornitologa.

Krajobraz

Budowa nowych obiektów wpływa na przekształcenie krajobrazu i walory estetyczne środowiska.

Gospodarka odpadami

Zwiększone ilości odpadów będą powstawały głównie podczas prac budowlanych. Odpady te należy gromadzić w sposób selektywny, uniemożliwiający niekontrolowane rozprzestrzenianie się odpadów w środowisku. Okres magazynowania oraz objętość magazynowanych odpadów należy ograniczyć do niezbędnego minimum. Należy prowadzić ewidencję wytwarzanych odpadów na obowiązujących drukach. Odpady należy przekazywać na podstawie kart przekazania odpadu przedsiębiorcom posiadającym stosowne zezwolenia.

Odpady powstające podczas realizacji inwestycji to przede wszystkim demontowane chodniki, krawężniki, obrzeża, asfalty, produkty smołowe, odpady zielone, materiały konstrukcyjne (metale, drewno, szkło, tworzywa sztuczne) oraz masy ziemne przy ewentualnych wykopach.

Podczas prowadzonej budowy odpady te będą magazynowane w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonej inwestycji, na wyznaczonych do tego celu terenach, do czasu ich ponownego wykorzystania. Odpady, które nie będą mogły być zagospodarowane dla potrzeb prowadzonej budowy będą przekazywane wyspecjalizowanym firmom zajmującym się odzyskiem (asfalt, gruz) lub w przypadku odpadów, które nie nadają się do odzysku firmom zajmującym się unieszkodliwianiem poprzez składowanie na przeznaczonych do tego składowiskach odpadów.

Podczas realizacji inwestycji powstawać będą również odpady komunalne oraz odpady związane z eksploatacją maszyn używanych podczas budowy. Zostaną wyznaczone miejsca czasowego deponowania tych odpadów. Odpady komunalne będą przekazywane na składowiska odpadów komunalnych, a ewentualne odpady niebezpieczne związane z eksploatacją maszyn będą przekazywane do utylizacji.

Odpowiedzialność za postępowanie z wszystkimi rodzajami odpadów leży w gestii głównego wykonawcy. Wszystkie powstające odpady podczas budowy będą czasowo składowane i zabezpieczone w taki sposób, aby zminimalizować ich możliwy negatywny wpływ na środowisko gruntowo-wodne.

Wszelkie naprawy urządzeń wykorzystywanych do prowadzonych prac wykonywane będą w wyspecjalizowanych warsztatach, poza terenem budowy.

Podczas realizacji inwestycji mogą powstawać odpady z grup o kodach:

17 01 – Odpady materiałów i elementów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

17 02 – Odpady drewna, szkła i tworzyw sztucznych

17 03 – Odpady asfaltów, smół i produktów smołowych

17 05 – Gleba i ziemia

17 08 – Materiały konstrukcyjne zawierające gips

17 09 – Inne odpady z budowy, remontów i demontażu

20 02 – Odpady z ogrodów i parków

20 03 – Inne odpady komunalne

Dziedzictwo kulturowe

Na etapie budowy negatywnie na dobra kultury może wpływać podwyższony poziom zanieczyszczeń powietrza związany z pracą maszyn budowlanych (zwiększone zapylenie, wzrost emisji komunikacyjnej, zwiększony poziom hałasu oraz drgań). Etap ten będzie również negatywnie odbierany przez zwiedzających, w związku z utrudnionym dostępem do dóbr kultury.

Podczas prowadzenia prac ziemnych należy zwrócić szczególną uwagę na przedmioty o charakterze zabytkowym. W przypadku natrafienia na przedmioty o charakterze zabytkowym należy zabezpieczyć teren znaleziska i powiadomić o tym fakcie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Dobra materialne

Budowa nowych obiektów związana jest z zajmowaniem nowych terenów pod inwestycje i zmianę ich przeznaczenia.

Zdrowie ludzi

Chwilowe, okresowe niekorzystne oddziaływanie na zdrowie ludzi związane będzie głównie z pogorszeniem warunków akustycznych, wzrostem zapylenia powietrza oraz zwiększoną emisją spalin w trakcie prac specjalistycznego sprzętu podczas realizacji inwestycji.

Okresowe utrudnienia związane z pracami budowlanymi i remontowymi mogą spowodować nieznaczne pogorszenie bezpieczeństwa ruchu w rejonach prowadzonych prac.

Zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia ludzi na etapie realizacji przedsięwzięcia stanowią mogą roboty prowadzone na jezdni podczas ruchu pojazdów samochodowych.

Roboty powodujące powstania zagrożenia ze względu na swój charakter: roboty rozładunkowe i załadunkowe, roboty wykonywane przy użyciu dźwigów i koparek, roboty wykonywane przy użyciu drobnego sprzętu mechanicznego (piły, zagęszczarki, młoty).

W czasie realizacji robót mogą wystąpić zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi związane z wykonywaniem robót pod lub w pobliżu linii elektroenergetycznych. Zagrożenia mogą powstać także w trakcie wykonywania robót ziemnych przy użyciu koparki (wykopy dla przebudowy jezdni ulicy). Niebezpieczne sytuacje mogą być związane z dowozem i rozładunkiem piasku na warstwę odsączającą, rozścielaniu i zagęszczaniu materiału poprzez wibracje.

6.9 Relacje między oddziaływaniami

W tabeli przedstawiono relacje pomiędzy potencjalnymi oddziaływaniami oraz oddziaływaniami pośrednimi mogące mieć miejsce w związku z realizacją Programu.

Tabela 45. Relacje pomiędzy zidentyfikowanymi oddziaływaniami

ELEMENTY ŚRODOWISKA I ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE	WZAJEMNE POWIĄZANIA ODDZIAŁYWAŃ I ODDZIAŁYWANIA POŚREDNIE
POWIERTRZE I KLIMAT	
- Emisja spalin - Zapylenie - Emisja zanieczyszczeń - Hałas i wibracje	- Spaliny i pyły samochodowe zanieczyszczają powierzchnię ziemi, gleby i wody powierzchniowe. - Zanieczyszczanie powietrza i zmiany topoklimatu wpływają na florę i faunę. - Hałas i wibracje wpływają na zdrowie człowieka i świat zwierzęcy. - Zmiany pokrycia powierzchni ziemi wpływają na mikroklimat.
POWIERZCHNIA ZIEMI ŁĄCZNIE Z GLEBĄ	
Zmiany pokrycia powierzchni terenu oraz struktury gruntu, składu biologicznego i chemicznego	- Zmiana pokrycia powierzchni terenu wpływa na zmianę mikroklimatu - Zwiększenie powierzchni nawierzchni nieprzepuszczalnych, czyli pogorszenie się właściwości retencyjnych i filtracyjnych, wpływa to na wody gruntowe i ujęcia wody oraz na mikroklimat. - Zanieczyszczenia opadające na powierzchnię dróg spływają wraz z wodami opadowymi do gleby i wód gruntowych.
WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	
- Zanieczyszczenia wód - Obniżenie poziomu wód gruntowych - Zmiana stosunków wodnych	- Zanieczyszczenia użytkowych poziomów wód podziemnych mają wpływ na zdrowie ludzi - Zmiany poziomu wód gruntowych (odwodnienia), wpływają na wilgotność gleby, a to z kolei oddziałuje na florę i faunę - Zanieczyszczenia wód wpływają na bioróżnorodność - Poziom wód gruntowych i stosunki wodne wpływają na stan zdrowotny roślinności danego obszaru, a tym samym na zmiany w krajobrazie - Zmiany pokrycia powierzchni ziemi i jej właściwości filtracyjnych wpływają na reżim wód gruntowych
FLORA I FAUNA	
- Zmiany przestrzeni życiowej i ekosystemów - Zagrożenie dla niektórych gatunków - Zmniejszenie bioróżnorodności	Rozwój transportu, budowa dróg oraz inne procesy urbanizacyjne wpływają na florę i faunę pośrednio poprzez: Zmianę stanu czystości powietrza, hałasu i drgań, mikroklimatu, poziomu wód gruntowych, zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych, zanieczyszczenie gleby i pokrycia powierzchni ziemi Stan flory i fauny ma wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne człowieka oraz na krajobraz

Źródło: opracowanie własne

6.10 Oddziaływania skumulowane

Oddziaływania skumulowane mogą wystąpić w przypadku jednoczesnej realizacji kilku zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu. Jest to jednak kwestia uzależniona od harmonogramu prowadzonych robót i na obecnym etapie trudna do zidentyfikowania. Aby uniknąć uciążliwości związanych z oddziaływaniami skumulowanymi należy dokładnie ustalić harmonogram prac oraz informować zainteresowane strony (mieszkańców, administratorów sieci infrastrukturalnych) o terminie prowadzenia prac budowlanych, z określonym wyprzedzeniem. O ile jest to możliwe należy łączyć wykonywanie prac na tych samych obiektach przez różnych administratorów, w tym samym czasie (np. podczas modernizacji nawierzchni odcinka drogi wykonać wszystkie planowane prace na sieciach infrastruktury, zlokalizowanych w pasie drogowym).

Na tym etapie nie stwierdzono występowania kumulacji oddziaływań planowanych działań i zamierzeń z istniejącymi przedsięwzięciami.

7 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektów polityk, strategii, planów lub programów, przeprowadza się postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Zasięg przestrzenny obszaru objętego Programem, charakter opracowania oraz położenie powiatu powodują, że skutki realizacji założeń Programu nie będą miały znaczenia transgranicznego.

8 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu eliminacji niekorzystnych oddziaływań na środowisko stosuje się dwa rodzaje działań:

- działania łagodzące - środki zmierzające do zmniejszenia lub ostatecznie eliminacji negatywnego oddziaływania na element środowiska społecznego lub przyrodniczego;
- działania kompensujące - działania najczęściej niezależne od przedsięwzięcia inwestycyjnego, których celem jest kompensacja znaczącego niekorzystnego oddziaływania na środowisko, jakie jest spowodowane realizacją tego przedsięwzięcia.

Zgodnie z art. 51 pkt 3a o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Wpływ na środowisko zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu w przypadku większości inwestycji będzie ograniczał się do etapu realizacji przedsięwzięcia (etapu budowy).

W przypadku obszarów Natura 2000 wykonane raporty o oddziaływaniu na te obszary dla poszczególnych przedsięwzięć powinny zawierać działania kompensujące negatywne oddziaływania np. w przypadku niszczenia siedlisk (przenoszenie siedlisk, tworzenie nowych), przenoszenie płazów i gadów do nowych zbiorników, zabezpieczanie inwestycji przed wtargnięciem zwierząt w trakcie budowy, tworzenie nowych szlaków migracji zwierząt poprzez tworzenie zespołów nasadzeń zwabiających zwierzęta oraz inne działania minimalizujące negatywne oddziaływania ustalone indywidualnie dla danego przedsięwzięcia inwestycyjnego.

W celu zmniejszenia lub eliminacji negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze lub społeczne proponuje się podjęcie działań łagodzących opisanych poniżej.

Tabela 46. Proponowane środki i zalecenia łagodzące niekorzystne oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji Programu

ŚRODKI ŁAGODZĄCE/ZALECENIA	
LUDZIE	
–	oznakowanie obszarów, gdzie prowadzone będą prace budowlane i modernizacyjne w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac;
–	stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru budowlanego oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP;
–	ograniczenie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu;
–	stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych;
–	stosowanie roślinności izolacyjnej (obudowa biologiczna wzdłuż ciągów komunikacyjnych);
–	W kontekście zagrożenia zdrowia związanego z <u>usuwaniami azbestu</u> - obowiązki wykonawcy prac, polegających na usuwaniu wyrobów azbestowych wynikają z przepisów prawa. Dla zapewnienia bezpieczeństwa ludzi konieczne jest prowadzenie prac przez wyspecjalizowaną firmę. Ponadto wymagane jest:
•	zastosowanie odpowiednich środków technicznych ograniczających do minimum emisję azbestu do środowiska;
•	zastosowanie w obiekcie, gdzie prowadzone są prace, odpowiednich zabezpieczeń przed pyleniem i narażeniem na azbest, w tym uszczelnienie otworów okiennych i drzwiowych, a także innych zabezpieczeń przewidzianych w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
•	codzienne usuwanie pozostałości pyłu azbestowego ze strefy prac przy zastosowaniu podciśnieniowego sprzętu odkurzającego lub metodą czyszczenia na mokro;
•	izolowanie pomieszczeń, w których zostały przekroczone dopuszczalne wartości stężeń pyłu azbestowego dla obszaru prac, w szczególności izolowanie pomieszczeń w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit;
•	stosowanie zespołu szczelnych pomieszczeń, w których następuje oczyszczenie pracowników z azbestu (komora dekontaminacyjna), przy usuwaniu pyłu azbestowego przekraczającego dopuszczalne wartości stężeń;

ŚRODKI ŁAGODZĄCE/ZALECENIA
minimalizacja negatywnego oddziaływania azbestu dla pracowników przeprowadzających prace polegające na usuwaniu materiałów zawierających azbest obejmuje wyposażenie ich, przez pracodawcę, w środki ochrony indywidualnej oraz zapewnienie im wymaganego przepisami prawa przeszkolenia przez uprawniony podmiot.
ZWIERZĘTA, ROŚLINY, BIORÓŻNORODNOŚĆ
- W czasie wykonywania <u>prac budowlanych</u> w sąsiedztwie systemów korzeniowych należy przeprowadzać wykopy ręcznie. W przypadku konieczności odślonienia korzeni należy je zabezpieczyć. Należy unikać usuwania korzeni strukturalnych, zabezpieczyć środkami grzybobójczymi rany po odciętych korzeniach. - Pnie drzew narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego należy zabezpieczyć np. stosując odpowiednie włókniny i obudowy drewniane. - W przypadku przecięcia przez inwestycje (głównie drogowe) kompleksów leśnych zagrożeniem jest odślonienie drzewostanu bez wytworzonej ściany ochronnej w postaci strefy przejściowej, jak również wprowadzenie zanieczyszczeń powietrza bezpośrednio w drzewostan, w którym znajdują się gatunki mniej odporne na zanieczyszczenia. W takiej sytuacji należy zastosować nasadzenia na styku droga-las. W ten sposób zostanie utworzona strefa ekotonowa. Do nasadzeń powinny być wykorzystane rodzime gatunki drzew i krzewów odporne na zanieczyszczenia. W przypadku każdej z inwestycji indywidualnie należy dobierać skład gatunkowy na podstawie składu gatunkowego występującego powszechnie na obszarach przez które droga ma przebiegać. - Zaplecze budowy lokalizować jak najdalej od obszarów chronionych. - Odtwarzać zniszczone siedliska w miejscach zastępczych np. przesadzenie szczególnie cennych roślin, przeniesienie fragmentów (np. z dziuplami) ściętych drzew stanowiących siedlisko występowania cennych gatunków bezkręgowców lub porostów w miejsca, gdzie będą mogły znaleźć siedliska zastępcze. - W celu minimalizacji niekorzystnego oddziaływania na faunę planowane prace budowlane powinny zostać przeprowadzone w możliwie najkrótszym czasie. - Prace należy prowadzić poza okresem lęgowym ptaków. Dostosować terminy robót do terminów rozrodu gatunków wrażliwych. - Przestrzegać zasady ograniczania powierzchni cennych siedlisk przyrodniczych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku prac budowlanych. - Przestrzegać zasady ochrony (nienaruszania) elementów środowiska ważnych dla zachowania właściwego stanu korytarza ekologicznego wzdłuż danego odcinka doliny cieku wodnego (zadrzewienia i zakrzaczenia, zbiorniki wodne, płaty roślinności szuwarowej, mokradła itp.); - Wprowadzać ograniczenia czasowe wykonywania robót związane z potrzebami ochrony cennych gatunków flory i fauny na terenach zalewowych. - Zapewnić możliwość przeniesienia rzadszych gatunków roślin i zwierząt (m.in. kijanki płazów) ze stanowisk, które ulegną zniszczeniu podczas budowy na inne stanowiska w pobliżu. Przy czym przeniesienie gatunków chronionych może odbywać się jedynie po uzyskaniu odrębnego zezwolenia odpowiedniego organu ochrony przyrody. - Każdorazowo wykonywać wymagane oceny oddziaływania na środowisko dla planowanych inwestycji. - W celu złagodzenia negatywnego wpływu <u>inwestycji drogowych</u> na korytarze migracyjne zwierząt zaplanować i wybudować przejścia dla zwierząt, w tym: - przejścia dołem pod mostami i estakadami, - tzw. zielonych mostów dla dużych i średnich ssaków, - przepustów dla drobnych ssaków, - tuneli dla płazów i gadów - oraz osłony antyolśnieniowe i ekrany akustyczne dla zwierząt. - W celu zapobiegania i minimalizacji negatywnych oddziaływań w wyniku <u>prac termomodernizacyjnych</u> na potencjalne siedliska chronionych gatunków ptaków czy nietoperzy, przed podjęciem prac należy wykonać inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków. W razie stwierdzenia występowania gatunków chronionych należy dostosować terminy i sposób wykonania prac do okresów lęgowych ptaków. - W przypadku <u>instalacji baterii fotowoltaicznych</u>: - zastosowanie powłoki antyrefleksyjnej, która ma za zadanie niwelowanie efektu odbicia promieni słonecznych oraz poprawia ich pochłanianie, zwiększając wydajność urządzenia; powłoka minimalizuje ewentualny efekt oślepienia ptaków oraz mylenia powierzchni paneli jako powierzchni wody, co może powodować kolizje ptaków z panelami; - stosowanie paneli posiadających białe granice i białe paski podziału, które zmniejszają znacznie przyciąganie bezkręgowców wodnych; - w celu zmniejszenia ryzyka kolizyjności awifauny wodnej w przestrzeniach między panelami, w przypadku farmy fotowoltaicznej - zastosowanie roślinności zielnej, - przed podjęciem prac montażowych na budynkach przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków lub nietoperzy; prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym, aby nie płoszyć gniazdujących ptaków; - w przypadku lokalizacji farmy fotowoltaicznej na obszarach łąk i/lub w sąsiedztwie obszarów wodno-błotnych i zbiorników wodnych skonsultować się z ornitologami, w celu takiego zaprojektowania inwestycji, aby wyeliminować lub zminimalizować potencjalnie negatywne oddziaływanie na awifaunę; - skutecznym zapobieganiem negatywnego oddziaływania baterii fotowoltaicznych na faunę jest nie lokalizowanie ich na terenie obszarów chronionych (Natura 2000, parków narodowych, rezerwatów przyrody). - Minimalizacja negatywnego oddziaływania <u>prac związanych z usuwaniem azbestu</u> na gatunki chronione obejmuje następujące działania: - przed planowanymi pracami rozbiórkowymi należy przeprowadzić inwentaryzację w celu sprawdzenia czy w budynku znajdują się miejsca lęgowe ptaków lub schroniska nietoperzy; - należy powstrzymać się od prowadzenia prac budowlanych i remontowych w sezonie lęgowym, czyli najczęściej od początku marca do października;

ŚRODKI ŁAGODZĄCE/ZALECENIA	
- w przypadku prowadzenia prac budowlanych mogących zagrozić ptakom bytującym na terenie inwestycji lub ich siedliskom, organ nadzoru budowlanego zobowiązany jest do wstrzymania przeprowadzanych prac budowlanych, pod groźbą odpowiedzialności karnej; - prorowadzenie prac remontowo-budowlanych obiektów, w których znajdują się siedliska ptaków (w tym jerzyków) wymaga uzyskania zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Ten po zasięgnięciu opinii eksperta ornitologa określa termin i warunki wykonywania prac remontowo-budowlanych. W razie utraty w czasie remontu miejsc gniazdowych określa sposób naprawy szkód (m.in. ilość budek lęgowych, jakie należy zamontować w ramach kompensacji przyrodniczej); - rozwiązane skrzynki lęgowe powinny być specjalnej konstrukcji dostosowanej do gatunków ptaków (dla jerzyków wymiary skrzynek są następujące: 36 x 18 x 20 cm, z owalnym wlotem 6,5 x 3,5 cm umieszczonym na środku wysokości ścianki). Tam, gdzie to możliwe należy unikać zamykania otworów w stropodachach, z wyjątkiem przypadków, gdy stropodach ocieplono materiałami sypkimi, które są niebezpieczne dla ptaków. Wówczas należy doprowadzić do zamknięcia otworów i wywieszenia budek. Stosowane powszechnie materiały sypkie do izolacji stropodachów, takie jak granulaty wełny mineralnej, granulaty styropianu i fibra celulozowa stanowią niebezpieczną pułapkę dla ptaków.	
WODA	
- zabezpieczenie/uszczelnienie terenów zapleczy budowlanych (magazynowanie substancji, materiałów oraz odpadów w sposób eliminujący kontakt z wodami opadowymi i gruntowymi); - kontrolowanie szczelność zbiorników paliw płynnych pojazdów stosowanych w czasie prac budowlanych w celu niedopuszczenia do miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi; - zapewnienie dostępu pracownikom przedsiębiorstw budowlanych do przenośnych toalet oraz regularne opróżnianie toalet z wykorzystaniem samochodów serwisowo-aseptycznych wyposażonych w odpowiednie akcesoria; - zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych; - ograniczenie powierzchni nieprzepuszczalnych np. poprzez stosowanie materiałów przepuszczalnych do budowy parkingów, ciągów pieszych i rowerowych; - stosowanie sprawnych technicznie urządzeń i maszyn budowlanych; - należy badać jakość wód deszczowych przepływających przez separatory w celu sprawdzenia ich sprawności. Badania jakości zrzucanych wód opadowych należy prowadzić zgodnie z metodą referencyjną, określoną w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. poz. 1311).	
POWIETRZE	
- zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót, a w szczególności przez: systematyczne sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb), ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn i samochodów budowy, uważne ładowanie materiałów sypkich na samochody, stosowanie osłon na rusztowania, urządzenia, maszyny i pojazdy, ograniczających pylenie oraz inne zanieczyszczenia, stosowanie gotowych mieszanek wytwarzanych w wytwórniach, aby ograniczyć do minimum operacje mieszania kruszywa ze spoiwem na miejscu budowy, wykorzystanie pojazdów zasilanych alternatywnymi źródłami napędu, - propagowanie ruchu rowerowego, pieszego, poprzez budowę odpowiednich ciągów komunikacyjnych; - przy pracach budowlanych używanie maszyn sprawnych i odpowiednio konserwowanych; - zwiększenie powierzchni terenów zielonych poprawiających skład powietrza atmosferycznego (poprzez pochłanianie szkodliwych gazów - tlenki siarki, siarkowodor, dwutlenek węgla oraz produkcji tlenu); - budowanie pasów zieleni izolacyjnej, ograniczającej uciążliwości komunikacyjne; - stosowanie w budowlanych i modernizowanych budynkach rozwiązań technicznych mających na celu ograniczenie niskiej emisji (stosowanie kotłów zasilanych ekologicznymi paliwami, termomodernizacja budynków - ograniczająca zużycie paliw i energii);	
HAŁAS	
- w celu zmniejszenia emisji hałasu związanego z pracami budowlanymi, prace te powinny być wykonywane wyłącznie w porze dziennej, a czas pracy maszyn budowlanych na biegu jałowym należy ograniczyć do minimum. Zaleca się optymalizację czasu pracy, tak by ograniczyć liczbę przejazdów ciężkich, samochodów i maszyn; - maszyny budowlane powinny być w dobrym stanie technicznym, posiadać sprawne tłumiki akustyczne; - do podstawowych metod i sposobów ochrony przed hałasem drogowym zalicza się: - działania związane z projektowaniem dróg i doбором materiałów, - działania związane z organizacją ruchu, - działania odnoszące się do pojazdów i kierowców; - zastosowanie odpowiednich rozwiązań w zakresie lokalizacji, przekroju poprzecznego oraz nawierzchni dróg korzystnie wpływa na obniżenie poziomu hałasu. Ważnym czynnikiem ograniczającym emisję hałasu jest lokalizacja drogi. Jej maksymalne odsunięcie od obszarów chronionych np. siedlisk zwierząt, osiedli mieszkaniowych oraz umieszczenie w wykopie, tunelu lub pod częściowym przykryciem, znacząco obniża negatywne oddziaływanie hałasu na środowisko; - eliminacji głośności drogi służy także właściwy przekrój poprzeczny drogi. Im mniejsze pochylenie jezdni tym dźwięki dochodzące z drogi słabsze; - wpływ na zmniejszenie hałasu komunikacyjnego ma stosowanie odpowiednio zaprojektowanych pasów zieleni wzdłuż dróg z rzędami wysokich drzew i krzewów (gatunków o właściwościach dźwiękochłonnych tj. zimozielone gatunki drzewiaste oraz klon topola, lipa); - na obszarach zagrożonych należy obligować inwestorów do wypełniania zobowiązań dotyczących eliminacji uciążliwości, poprzez realizację infrastruktury przeciwhałasowej (budowa ekranów akustycznych, tworzenie pasów zieleni mogących pełnić funkcje	

ŚRODKI ŁAGODZĄCE/ZALECENIA	
–	ekranów akustycznych, poprawa jakości nawierzchni dróg) oraz zmniejszanie dopuszczalnej prędkości pojazdów na wybranych odcinkach dróg. Zastosowania tzw. cichych nawierzchni pozwalają na redukcję poziomu hałasu nawet do 5 dB; – każdorazowo należy wykonywać wymagane oceny oddziaływania na środowisko dla planowanych inwestycji.
POWIERZCHNIA ZIEMI I GLEBA	
–	zabezpieczenie/uszczelnienie terenów zapleczy budowlanych (magazynowanie substancji, materiałów oraz odpadów w sposób eliminujący kontakt z glebą); – kontrolowanie szczelność zbiorników paliw płynnych pojazdów stosowanych w czasie prac budowlanych w celu niedopuszczenia do miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi; – przed rozpoczęciem prac ziemnych zebranie warstwy wierzchniej gleby (humus), a po zakończeniu prac - rozdeponowanie jej na powierzchni terenu; – przestrzeganie prawidłowej gospodarki odpadami; – zabiegi solenia dróg i chodników zimą powinny zostać ograniczone do niezbędnego minimum; – Każdorazowo wykonywać wymagane oceny oddziaływania na środowisko dla planowanych inwestycji;
KRAJOBRAZ	
–	zintegrowanie nowych przedsięwzięć inwestycyjnych z istniejącą rzeźbą terenu; – wkomponowanie istniejących elementów krajobrazu o potencjalnie wysokich walorach przyrodniczych w rewitalizowaną przestrzeń; – traktowanie zieleni urządzonej jako priorytetowego elementu kształtującego prawidłowo zagospodarowaną przestrzeń miejską; – uwzględnianie zieleni miejskiej w planach zagospodarowania przestrzennego;
KLIMAT	
–	odpowiednie projektowanie zieleni urządzonej, tak, aby pełniła funkcje ochrony przed wiatrem, wpływała na wymianę powietrza oraz przyczyniała się do zatrzymywania wilgoci; – stosowanie zabiegów mających na celu zmniejszenie zatorów komunikacyjnych w mieście (odpowiednio zsynchronizowana sygnalizacja świetlna, propagowanie ruchu pieszego, rowerowego oraz komunikacji publicznej) podczas prowadzonych prac remontowych;
ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE	
–	planowanie nowych inwestycji w harmonii z istniejącym krajobrazem i układem przestrzennym; – odpowiednie wyeksponowanie obiektów zabytkowych o wysokich wartościach artystycznych, historycznych i kulturowych na tle istniejącej zabudowy oraz planowanych inwestycji; – prowadzenie prac remontowych obiektów zabytkowych w uzgodnieniu z Konserwatorem Zabytków; – podczas prac budowlanych w przypadku natrafienia na obiekty o charakterze historycznym odpowiednie zabezpieczenie znaleziska i poinformowanie o fakcie Konserwatora Zabytków

Źródło: opracowanie własne

9 Rozwiązania alternatywne

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 został sporządzony w układzie jednowariantowym. Dokument nie zawiera propozycji zadań alternatywnych dla realizacji celów Programu. Sytuacja ta wynika z makroskalowego charakteru opracowania, którego założenia cechują się wysokim stopniem ogólności. W związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań. Dla tego rodzaju opracowań stosowanie kryteriów wariantowości, wykorzystywanych w analogicznych ocenach oddziaływania sporządzanych dla sparametryzowanych przedsięwzięć jest znacznie utrudnione.

Rozpatrywanie wariantów przyjętych założeń Programu miało miejsce w toku opracowywania dokumentu i obejmowało m. in. opracowanie diagnozy stanu środowiska oraz sukcesywne konsultacje w ramach zespołu projektowego z przedstawicielami samorządu terytorialnego, administracji publicznej, przedsiębiorców, środowisk edukacyjnych oraz organizacji pozarządowych. Efektem tych prac było wypracowanie ostatecznej, jednowariantowej wersji Programu.

Zdefiniowane w Programie działania, będące narzędziem służącym do spełnienia celów dokumentu nie mają charakteru tzw. twardych założeń, a wskazują raczej kierunek aktywności, pozwalający na elastyczny dobór formy ich realizacji.

Wobec powyższego przyjęto, że dalszy rozwój powiatu może przebiegać w dwóch scenariuszach tj. realizacji oraz odstąpienia od realizacji Programu. Wariant polegający na zaniechaniu realizacji Programu ochrony środowiska dla Powiatu Drawskiego, tzw. wariant 0, opisano w rozdziale 4 niniejszej Prognozy. Wariant 0 nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować negatywne konsekwencje środowiskowe.

10 Napotkane trudności i luki w wiedzy

W trakcie sporządzania niniejszej Prognozy dla Programu ochrony środowiska nie napotkano na istotne trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, które uniemożliwiłyby jej opracowanie. Z uwagi na skomplikowany i długotrwały proces inwestycyjny nie jest możliwe dokładne określenie czasu rozpoczęcia i zakończenia prac budowlanych przy realizacji poszczególnych przedsięwzięć, co również uniemożliwia oszacowanie oddziaływań skumulowanych i zastosowania modeli do obliczenia oddziaływań w sytuacji najbardziej niekorzystnej.

11 Monitoring

Proponuje się prowadzenie monitoringu efektów realizacji założeń Programu ochrony środowiska.

Celem monitoringu środowiska jest ocena stanu środowiska - czy stan środowiska ulega polepszeniu czy pogorszeniu – poprzez zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych dotyczących jakości środowiska i zachodzących w nim zmian. Wyniki prowadzonego monitoringu są również podstawą oceny efektywności wdrażania polityki środowiskowej. Monitoring dostarcza informacji o efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska.

Badanie stanu środowiska realizowane jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, który z mocy ustawy koordynowany jest przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska. W okresie wdrażania Programu, dane uzyskiwane z monitoringu jakości środowiska będą pomocne przy ocenie realizacji i aktualizacji Programu.

Kontrola i monitoring realizacji celów i zadań Programu będzie obejmować określenie stopnia wykonania działań:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów;
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem;
- analizę przyczyn rozbieżności.

Proponuje się, żeby ocena stopnia wdrażania programu dokonywana była z częstotliwością co dwa lata. W ramach tego procesu należy na bieżąco monitorować postęp w zakresie wdrażania zdefiniowanych działań, a po dwóch latach dokonać oceny rozbieżności między celami zdefiniowanymi w Programie a ich wykonaniem oraz analizą przyczyn tych rozbieżności. Wyniki oceny będą stanowiły wykładnię dla kolejnego programu.

Podstawą monitoringu realizacji Programu ochrony środowiska jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan środowiska naturalnego i presję na środowisko oraz stan infrastruktury technicznej. Są to wskaźniki związane z poszczególnymi celami. Niektóre z mierników są parametrami stanu środowiska w sytuacji, gdy cel programu odnosi się wprost do zasobu środowiskowego.

Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska powinna opierać się na analizie wskaźników zawartych w poszczególnych podrozdziałach Programu oraz w tabeli nr 65.

12 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsze streszczenie odzwierciedla układ (rozdziały) prognozy oddziaływania na środowisko.

1. CHARAKTERYSTYKA DOKUMENTU

Rozdział stanowi charakterystykę niniejszego dokumentu, w której przedstawiono podstawy prawne, cel i zakres Prognozy oraz metody zastosowane przy jej sporządzaniu.

Podstawę prawną sporządzenia Prognozy stanowi art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).

Celem niniejszej Prognozy jest przeanalizowanie potencjalnego wpływu na środowisko skutków realizacji zamierzeń Programu ochrony środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032.

Zakres dokumentu jest zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) i został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Szczecinie.

Prace nad opracowaniem Prognozy przebiegały wieloetapowo i obejmowały: ocenę aktualnego stanu środowiska regionu, ocenę potencjalnego wpływu na środowisko założeń realizowanych w ramach Programu, opracowanie propozycji środków mających na celu eliminację lub minimalizację zidentyfikowanych negatywnych oddziaływań na środowisko, ocenę systemu monitoringu skutków wdrażania dokumentu. Najistotniejszą część Prognozy stanowi identyfikacja oddziaływań na poszczególne elementy środowiska powiatu, której w celu obiektywizacji dokonano metodą ekspercką przez autorów prognozy. Wyniki prac ekspertów porównano i ostatecznie uzgodniono wspólnie, a w celu ich zaprezentowania wykorzystano uproszczoną analizę macierzową (tabelę skutków środowiskowych).

2. CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU PROGNOZY

W rozdziale scharakteryzowano oceniany projekt Programu ochrony środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032, przedstawiając podstawy prawne jego opracowania, zawartość, główne cele oraz powiązanie z innymi strategicznymi dokumentami szczebla międzynarodowego, krajowego i regionalnego.

Podstawą prawną opracowania Programu ochrony środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 jest art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.).

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 porusza szeroko rozumianą problematykę ochrony środowiska na terenie powiatu. W *Programie* zawarty jest opis stanu środowiska na terenie powiatu oraz presje, jakim podlegają poszczególne komponenty środowiska.

Cele i kierunki interwencji *Programu* oraz działania zmierzające do poprawy stanu środowiska zostały wskazane w ramach poszczególnych obszarów interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza;
- zagrożenie hałasem;
- pola elektromagnetyczne;
- gospodarowanie wodami;
- gospodarka wodno-ściekowa;
- zasoby geologiczne;
- gleby;
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;
- zasoby przyrodnicze;

- zagrożenie poważnymi awariami.

Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak działania edukacyjne, czy monitoring środowiska. Nadrzędnym celem Programu ochrony środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 jest długotrwały, zrównoważony rozwój powiatu, w którym kwestie ochrony środowiska są rozważane na równi z kwestiami rozwoju społecznego i gospodarczego.

Realizacja celów i zadań zawartych w *Programie* wpisuje się w szereg dokumentów strategicznych poziomu międzynarodowego, krajowego, regionalnego. Zgodność założeń Programu z tymi dokumentami gwarantuje, że podejmowane działania w skali lokalnej harmonizują z kierunkami rozwoju ustalonymi na wyższych szczeblach administracji samorządowej oraz administracji rządowej. Oznacza to, że planowane działania nie są przypadkowe, lecz służą osiągnięciu celów o charakterze globalnym i długoterminowym. W celu zapewnienia komplementarności celów Programu z dokumentami strategicznymi i programowymi szczebla krajowego i wojewódzkiego, przy określaniu celów dla powiatu drawskiego rozpatrywano cele pochodzące z następujących wybranych dokumentów:

- nadrzędne dokumenty strategiczne:
 - Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;
 - Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030;
 - Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku;
 - Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022;
 - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
 - Polityka energetyczna Polski do 2040 roku;
- krajowe dokumenty sektorowe:
 - Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2025 (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.);
 - Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej;
 - Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
 - Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
 - Krajowy plan gospodarki odpadami 2028;
 - Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;
- wojewódzkie dokumenty strategiczne i programowe:
 - Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2030;
 - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego;
 - Aktualizacja programu ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej
 - Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego;
 - Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2025-2030 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2031-2036

Uwzględniono również dokumenty międzynarodowe i wspólnotowe: Globalna Agenda 21, Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, Europejski Zielony Ład, Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030, Europejska Konwencja Krajobrazowa.

Stwierdzono, że cele Programu ochrony środowiska dla powiatu drawskiego są zgodne z celami i kierunkami interwencji ww. dokumentów. Ponadto cele Programu są zgodne z celami określonymi w pozostałych dokumentach strategicznych poziomu europejskiego, krajowego, wojewódzkiego oraz lokalnego.

3. OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU OCHRONY ŚRODOWISKA

Rozdział zawiera analizę stanu środowiska powiatu drawskiego, odnoszącą się do jego poszczególnych komponentów (powietrza, klimatu, ludzi, różnorodności biologicznej, fauny, flory, wód, powierzchni ziemi, gleb, zasobów naturalnych, dóbr materialnych), a także informację na temat gospodarki odpadami oraz gospodarki wodno-ściekowej. Podstawowymi źródłami informacji na temat środowiska regionu były m.in.: dane gromadzone w ramach państwowego monitoringu przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz dane gromadzone w ramach statystyki publicznej przez Główny Urząd Statystyczny. Charakterystyka stanu środowiska przedstawiona w rozdziale 3 jest ściśle powiązana z rozdziałem 4, w którym przedstawiono istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Programu.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

Na podstawie informacji zgromadzonych w rozdziale 3 zidentyfikowano istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji Programu.

Zagrożenia środowiska mogą mieć charakter naturalny lub antropogeniczny. Rodzaj i intensywność zagrożeń jest ściśle związana ze specyfiką danego obszaru, tj. rozwojem gospodarczym w powiązaniu z warunkami fizyczno-geograficznymi. Główne zagrożenia środowiska na terenie powiatu związane są z działalnością człowieka oraz z wykorzystywaniem i przetwarzaniem zasobów przyrody. Źródłem presji na środowisko są poszczególne dziedziny gospodarki oraz codzienne bytowanie mieszkańców.

5. POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROGRAMU

W rozdziale opisano skutki braku realizacji Programu. Rozważanie takiej sytuacji jest jednym z podstawowych wymogów opracowania Prognozy. Uznano jednocześnie, że przyjęcie takiego kierunku rozwoju jest czysto hipotetyczne. Określone w Programie cele i kierunki działań opierają się na zasadzie zrównoważonego rozwoju, stąd też z założenia mają prośrodowiskowy wydźwięk i powinny sprzyjać zachowaniu równowagi w przyrodzie oraz racjonalnemu wykorzystaniu zasobów regionu. W Prognozie stwierdzono, że zaniechanie realizacji założeń Programu doprowadziłoby do pogorszenia warunków i jakości życia ludzi na terenie powiatu, zahamowania prośrodowiskowych (innowacyjnych) zmian w gospodarce, pogorszenia jakości środowiska powiatu w wyniku intensyfikacji emisji zanieczyszczeń oraz nadmiernej eksploatacji zasobów.

6. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Rozdział 6 Prognozy stanowi ocena wpływu na środowisko przewidywanych znaczących oddziaływań skutków realizacji założeń Programu, będąca trzonem dokumentu. Stopień szczegółowości przeprowadzonej oceny jest zdeterminowany makroskalowym charakterem Programu i w związku z tym ogranicza się jedynie do opisowej (jakościowej) identyfikacji prawdopodobnych oddziaływań (kierunków zmian), jakie zachodzą w analogicznych sytuacjach, głównie o charakterze bezpośrednim (relatywnie łatwych do zdiagnozowania). Jednocześnie sporządzona ocena nie obejmuje wszystkich potencjalnych skutków środowiskowych realizacji Programu, gdyż na tak precyzyjne analizy nie pozwala objętość niniejszego opracowania. Większość z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach Programu ochrony środowiska dla powiatu drawskiego wymagać będzie przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych. W związku z tym przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

7. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

W rozdziale stwierdzono, że w przypadku Programu nie ma potrzeby przeprowadzania postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko. Dokument nie zakłada w sposób bezpośredni lub nawet pośredni realizacji jakichkolwiek inwestycji wpływających na stan środowiska krajów

sąsiadujących z Polską. Spowodowane jest to zasięgiem przestrzennym obszaru objętego Programem ochrony środowiska i znaczną odległością powiatu od granic państw ościennych.

8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Rozdział 8 poświęcono analizie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie oraz kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, będących rezultatem realizacji założeń Programu.

W analizie podkreślono, że zasadniczo każdy z priorytetów i celów środowiskowych Programu wpisuje się w listę rozwiązań mających na celu zapobieganie zanieczyszczeniu oraz ochronę środowiska regionu, co wynika z wyraźnego, czytelnego kontekstu dokumentu, skonstruowanego w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju. Za podstawowe środki zapobiegawcze uznano odpowiednie zabezpieczanie zapleczy budowy, przestrzeganie prawa z zakresu ochrony środowiska oraz stosowanie rozwiązań technicznych i technologicznych ograniczających emisję zanieczyszczeń do środowiska.

W celu zmniejszenia lub eliminacji negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze lub społeczne zaproponowano podjęcie działań łagodzących opisanych dokładnie w rozdziale 8.

9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 został sporządzony w układzie jednowariantowym. Dokument nie zawiera propozycji zadań alternatywnych dla realizacji celów Programu. Sytuacja ta wynika z makroskalowego charakteru opracowania, którego założenia cechują się wysokim stopniem ogólności. W związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań. Dla tego rodzaju opracowań stosowanie kryteriów wariantowości, wykorzystywanych w analogicznych ocenach oddziaływania sporządzanych dla sparymetryzowanych przedsięwzięć jest znacznie utrudnione. Należy również podkreślić, że wszystkie proponowane do realizacji przedsięwzięcia w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego mają pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia.

10. NAPOTKANE TRUDNOŚCI I LUKI W WIEDZY

W trakcie sporządzania niniejszej Prognozy dla Programu ochrony środowiska nie napotkano na istotne trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, które uniemożliwiłyby jego opracowanie.

Jedynie z uwagi na skomplikowany i długotrwały proces inwestycyjny nie jest możliwe dokładne określenie czasu rozpoczęcia i zakończenia prac budowlanych przy realizacji poszczególnych przedsięwzięć, co uniemożliwia oszacowanie oddziaływań skumulowanych.

11. MONITORING

Celem monitoringu jest opisanie zmian stanu środowiska w wyniku realizacji założeń *Programu* oraz sprawdzenie czy założone środki łagodzące przyniosą zakładany efekt.

Pomiar skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko będzie odbywał się poprzez zestaw odpowiednich wskaźników (mierników). W tym celu należy wykorzystać funkcjonujący na terenie powiatu system monitoringu środowiska przyrodniczego prowadzony przez różne instytucje.

Załącznik 1. Oświadczenie autora / kierownika zespołu

Suchy Las, dnia 7 listopada 2025 roku

Robert Siudak

EKOSTANDARD

Pracowania Analiz Środowiskowych
ul. Wiązowa 1B/2, 62-002 Suchy Las

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(kierownik zespołu)